

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Διερεύνηση των επιδράσεων του eTwinning στη σχολική κοινότητα, με
έμφαση στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας των εκπαιδευτικών και
στη βελτίωση των δεξιοτήτων των μαθητών και ειδικά των ψηφιακών»**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΡΑΜΠΑΤΖΗΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΒΟΛΟΣ 2020

Ο Δημήτριος Αραμπατζής, γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο «Διερεύνηση των επιδράσεων του eTwinning στη σχολική κοινότητα, με έμφαση στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας των εκπαιδευτικών και στη βελτίωση των δεξιοτήτων των μαθητών και ειδικά των ψηφιακών» αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή / και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Ο ΔΗΛΩΝ

Δημήτριος Αραμπατζής

Περίληψη

Το eTwinning αναγνωρίζεται ως μια επιτυχημένη ευρωπαϊκή καινοτομία που βασίζεται στις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας και συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ευρώπη. Αποτελεί ένα διαδεδωμένο και βιώσιμο εκπαιδευτικό δίκτυο που παρέχει στα μέλη του δυνατότητες επικοινωνίας, συνεργασίας στην υλοποίηση κοινών έργων και συμμετοχής σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης. Η συμμετοχή σε έργα eTwinning προάγει δεξιότητες που θεωρούνται απαραίτητες για την προσωπική ολοκλήρωση και ανάπτυξη και συντελεί στη βελτίωση της διαδικασίας της διδασκαλίας και της μάθησης. Στο πλαίσιο της εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας έγινε μία μελέτη με σκοπό τη διερεύνηση των επιδράσεων του eTwinning στη σχολική κοινότητα. Στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε διερευνήθηκε η επίδραση του έργου eTwinning στις δεξιότητες των εκπαιδευτικών και στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας τους, όπως και στη βελτίωση των ψηφιακών αλλά και άλλων δεξιοτήτων των μαθητών. Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν τη σημαντική θετική επίδραση του eTwinning τόσο στις ψηφιακές ικανότητες μαθητών και εκπαιδευτικών όσο και στις δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας. Αυξήθηκε η πολιτιστική ευαισθητοποίηση μαθητών και εκπαιδευτικών και βελτιώθηκαν οι κοινωνικές δεξιότητές τους, ενώ θετικός αντίκτυπος υπήρξε και στη διδασκαλία και στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας για την πλειοψηφία των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα.

Λέξεις κλειδιά: eTwinning, επίδραση στη σχολική κοινότητα, δεξιότητες, διδασκαλία.

Abstract

eTwinning is recognized as a successful European ICT-enabled innovation that contributes to the modernization of education and training in Europe. It is a sustainable and widespread educational network that provides its members with opportunities to communicate, collaborate in projects and participate in professional development activities. Participation in eTwinning projects promotes competences which are considered essential for the personal fulfillment and development and has a significant impact on teaching and learning processes. A study was conducted to investigate the impact of eTwinning on school community. The research explored the impact of eTwinning on the development of teachers' skills and teaching practices, as well as the impact of eTwinning on the development of students' digital and other skills. The results of the research demonstrate the contribution of eTwinning to the development of digital skills in students and teachers as well as to the development of their communication and collaboration skills. The cultural awareness of students and teachers has increased and their social skills have been developed, and also there has been a significant impact on teaching process and on changing the teaching methods for the majority of teachers involved in the research.

Keywords: eTwinning, impact on school community, skills, teaching.

Ευχαριστίες

Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης» του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, υπό την επίβλεψη του Αναπληρωτή Καθηγητή κ. Μιχαήλ Παρασκευά, του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών, του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, τον οποίο θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά για την ανάθεση του θέματος της εργασίας, καθώς και για την επιστημονική υποστήριξη, την καθοδήγηση και την άψογη συνεργασία.

Περιεχόμενα

Περίληψη	iii
Abstract	iv
Ευχαριστίες	v
ΠΙΝΑΚΕΣ	ix
ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ.....	xi
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 – Εισαγωγή	1
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – Η δράση eTwinning	4
2.1. Ιστορικά στοιχεία	4
2.2. Το eTwinning σήμερα	8
2.2.1. Συμμετοχή στο eTwinning	9
2.2.2. Δικτύωση στο πλαίσιο της δράσης eTwinning.....	10
2.2.3. Υπηρεσίες υποστήριξης του eTwinning	11
2.2.4. Η διαδικτυακή πύλη eTwinning	12
2.3. Πλεονεκτήματα στην υλοποίηση έργων eTwinning	15
2.4. Προβλήματα στην υλοποίηση έργων eTwinning	16
2.5. eTwinning και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών	16
2.6. Αποτίμηση – Αξιολόγηση του eTwinning και Αναγνώριση.....	21
2.7. Παιδαγωγικά οφέλη του eTwinning.....	25
2.7.1. Οφέλη για τους μαθητές	27
2.7.2. Οφέλη για τους εκπαιδευτικούς.....	30
2.7.3. Οφέλη για τη σχολική μονάδα και τους γονείς	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – Βιβλιογραφική ανασκόπηση	33
3.1. Ανασκόπηση ερευνών	33
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 – Ερευνητική μεθοδολογία.....	49
4.1. Σκοπός της έρευνας	49
4.2. Στόχοι της έρευνας – Ερευνητικά ερωτήματα	50
4.3. Μέθοδος της ερευνητικής εργασίας	51
4.4. Το ερωτηματολόγιο της έρευνας	51
4.5. Το δείγμα της έρευνας	53
4.6. Περιορισμοί της έρευνας	53
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 - Αποτελέσματα	54
5.1. Προφίλ συμμετεχόντων εκπαιδευτικών στην έρευνα	54
5.1.1. Φύλο.....	54
5.1.2. Ηλικία	54
5.1.3. Διδακτική εμπειρία	56
5.1.4. Επίπεδο σπουδών.....	57
5.1.5. Γνώσεις χρήσης ΤΠΕ.....	58
5.1.6. Κύριο αντικείμενο διδασκαλίας.....	60
5.1.7. Τύπος σχολείου.....	61
5.1.8. Κατηγορία σχολείου, περιοχή και διοικητική περιφέρεια που βρίσκεται το σχολείο.....	62
5.2. Σχέση των εκπαιδευτικών με το έργο eTwinning	63
5.3. Αντίκτυπος του έργου eTwinning στους εκπαιδευτικούς	68
5.4. Επίδραση στις δεξιότητες και τον τρόπο διδασκαλίας των εκπαιδευτικών	72
5.5. Αντίκτυπος του έργου eTwinning στους μαθητές.....	77
5.6. Διάχυση της εμπειρίας του έργου eTwinning	82
5.7. eTwinning και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών	83
5.8. Προβλήματα που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί	84
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 – Συζήτηση	87

6.1. Εισαγωγή	87
6.2. Προφίλ συμμετεχόντων εκπαιδευτικών στην έρευνα	87
6.3. Σχέση των εκπαιδευτικών με το έργο eTwinning	88
6.4. Αντίκτυπος του έργου eTwinning στους εκπαιδευτικούς	90
6.5. Αντίκτυπος του έργου eTwinning στη διδασκαλία και στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας των εκπαιδευτικών	91
6.6. Αντίκτυπος του έργου eTwinning στους μαθητές.....	94
6.7. Διάχυση της εμπειρίας του έργου eTwinning	96
6.8. eTwinning και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών	97
6.9. Προβλήματα που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί	98
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 – Συμπεράσματα - Προτάσεις.....	99
7.1. Συμπεράσματα.....	99
7.2. Προτάσεις.....	101
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ	102
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	112

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1. Τιμές του συντελεστή αξιοπιστίας Cronbach alpha.	53
Πίνακας 2. Συσχέτιση της ηλικίας με το φύλο (Chi-square tests).	55
Πίνακας 3. Συσχέτιση της διδακτικής εμπειρίας με το φύλο (Chi-square tests).	56
Πίνακας 4. Συσχέτιση του επιπέδου σπουδών με το φύλο (Chi-square tests).	58
Πίνακας 5. Συσχέτιση επιπέδων γνώσης χρήσης ΤΠΕ και σπουδών (Chi-square tests).	59
Πίνακας 6. Συσχέτιση κύριου αντικειμένου διδασκαλίας με φύλο (Chi-square tests).	60
Πίνακας 7. Συσχέτιση τύπου σχολείου με το φύλο (Chi-square tests).	62
Πίνακας 8. Συσχέτιση λόγου συμμετοχής σε έργο eTwinning με το επίπεδο σπουδών (Chi-square tests).	64
Πίνακας 9. Συσχέτιση θεματικών κατηγοριών των έργων eTwinning με το κύριο αντικείμενο διδασκαλίας των εκπαιδευτικών (Chi-square tests).	67
Πίνακας 10. Συσχέτιση της αξιολόγησης της συνολικής εμπειρίας με το φύλο (Chi-square tests).	69
Πίνακας 11. Θετικός αντίκτυπος για τους εκπαιδευτικούς λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning (Κλίμακα Likert 1-5).	70
Πίνακας 12. Θετικός αντίκτυπος για τους εκπαιδευτικούς λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning σε σχέση με το φύλο (Mann-Whitney U test).	72
Πίνακας 13. Θετικός αντίκτυπος για τους εκπαιδευτικούς σε τομείς που έχουν σχέση με τον τρόπο διδασκαλίας, λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning (Κλίμακα Likert 1-5).	74
Πίνακας 14. Θετικός αντίκτυπος στον τρόπο διδασκαλίας λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning σε σχέση με το φύλο (Mann-Whitney U test).	76
Πίνακας 15. Θετικός αντίκτυπος για τους μαθητές λόγω συμμετοχής τους σε έργο eTwinning (Κλίμακα Likert 1-5).	80
Πίνακας 16. Μη ύπαρξη υποστήριξης από τους συναδέλφους σε σχέση με το φύλο (Chi-square tests).	85

Πίνακας 17. Προβλήματα στην οργάνωση της συνεργασίας με τους εταίρους σε σχέση με το κύριο αντικείμενο διδασκαλίας (Chi-square tests).	86
--	----

ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Γράφημα 1. Αριθμός εγγεγραμμένων χρηστών και σχολείων στο eTwinning την περίοδο 2005 – 2015.	7
Γράφημα 2. Ποσοστό εγγεγραμμένων εκπαιδευτικών στο eTwinning σε Ευρωπαϊκές χώρες, σε μία περίοδο 4 ετών (Vuorikari et al., 2015).	10
Γράφημα 3. Οπτικοποίηση του δικτύου eTwinning (Pham, Klamma & Derntl, 2012).	11
Γράφημα 4. Φύλο εκπαιδευτικών.	54
Γράφημα 5. Ηλικία εκπαιδευτικών.	55
Γράφημα 6. Κατανομή ηλικιών για άντρες και γυναίκες εκπαιδευτικούς.	55
Γράφημα 7. Διδακτική εμπειρία εκπαιδευτικών.	56
Γράφημα 8. Διδακτική εμπειρία για άντρες και γυναίκες εκπαιδευτικούς.	57
Γράφημα 9. Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτικών.	57
Γράφημα 10. Επίπεδο σπουδών για άντρες και γυναίκες εκπαιδευτικούς.	58
Γράφημα 11. Επίπεδο γνώσης χρήσης των ΤΠΕ.	59
Γράφημα 12. Επίπεδο γνώσης χρήσης ΤΠΕ σε σχέση με το επίπεδο σπουδών.	59
Γράφημα 13. Κύριο αντικείμενο διδασκαλίας.	60
Γράφημα 14. Κύριο αντικείμενο διδασκαλίας για άντρες και γυναίκες εκπαιδευτικούς.	61
Γράφημα 15. Τύπος σχολείου.	61
Γράφημα 16. Τύπος σχολείου για άντρες και γυναίκες εκπαιδευτικούς.	62
Γράφημα 17. Περιοχή στην οποία βρίσκεται το σχολείο.	63
Γράφημα 18. Σημερινή σχέση εκπαιδευτικών με το έργο eTwinning.	63
Γράφημα 19. Λόγος συμμετοχής σε έργο eTwinning.	64
Γράφημα 20. Κύριος λόγος συμμετοχής σε έργο eTwinning σε σχέση με το επίπεδο σπουδών.	65
Γράφημα 21. Πλήθος έργων eTwinning που έχετε υλοποιήσει ή συμμετάσχει.	65

Γράφημα 22. Πλήθος Εθνικών Ετικετών Ποιότητας και Εθνικών ή Ευρωπαϊκών βραβείων για έργα eTwinning που έχουν υλοποιήσει οι εκπαιδευτικοί.	66
Γράφημα 23. Θεματικές κατηγορίες έργων eTwinning των εκπαιδευτικών.	66
Γράφημα 24. Θεματικές κατηγορίες έργων eTwinning σε σχέση με το κύριο αντικείμενο διδασκαλίας των εκπαιδευτικών.	67
Γράφημα 25. Διάρκεια του πλέον πρόσφατου έργου eTwinning.	68
Γράφημα 26. Αξιολόγηση από τους εκπαιδευτικούς της συνολικής εμπειρίας από τη συμμετοχή τους σε έργο eTwinning.	68
Γράφημα 27. Αξιολόγηση της συνολικής εμπειρίας από τη συμμετοχή τους σε έργο eTwinning για άντρες και γυναίκες εκπαιδευτικούς.	69
Γράφημα 28. Θετικός αντίκτυπος για τους εκπαιδευτικούς λόγω συμμετοχής τους σε έργο eTwinning.	71
Γράφημα 29. Βελτίωση του επιπέδου των ψηφιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών λόγω της συμμετοχής τους σε έργο eTwinning.	72
Γράφημα 30. Βαθμός βελτίωσης της γνώσης και χρήσης της ξένης γλώσσας επικοινωνίας των εκπαιδευτικών λόγω της συμμετοχής τους σε έργο eTwinning.	73
Γράφημα 31. Επίδραση του έργου eTwinning στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας.	73
Γράφημα 32. Θετικός αντίκτυπος στο τρόπο διδασκαλίας των εκπαιδευτικών λόγω συμμετοχής τους σε έργο eTwinning.	75
Γράφημα 33. Χρήση νέας διδακτικής μεθόδου (εσωτερικός δακτύλιος) ή νέων διδακτικών εργαλείων (εξωτερικός δακτύλιος) λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning.	76
Γράφημα 34. Αξιολόγηση της συνολικής εμπειρίας των μαθητών από τη συμμετοχή τους σε έργο eTwinning.	77
Γράφημα 35. Επίδραση του έργου eTwinning στην ανάπτυξη και βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των μαθητών.	77
Γράφημα 36. Επίδραση του έργου eTwinning στην ανάπτυξη και βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών.	78

Γράφημα 37. Αξιολόγηση του βαθμού βελτίωσης της γνώσης και χρήσης της ξένης γλώσσας επικοινωνίας των μαθητών λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning.	79
Γράφημα 38. Αξιολόγηση του βαθμού ενδυνάμωσης της Ευρωπαϊκής ταυτότητας των μαθητών λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning.	79
Γράφημα 39. Θετικός αντίκτυπος στους μαθητές των εκπαιδευτικών λόγω συμμετοχής τους σε έργο eTwinning.	81
Γράφημα 40. Διάχυση της εμπειρίας του έργου eTwinning στη σχολική κοινότητα.	82
Γράφημα 41. Διάχυση της εμπειρίας του έργου eTwinning στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.	82
Γράφημα 42. Ενέργειες στις οποίες προέβησαν οι εκπαιδευτικοί για τη διάδοση του έργου eTwinning.	83
Γράφημα 43. eTwinning και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.	84
Γράφημα 44. Προβλήματα που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί.	85
Γράφημα 45. Μη ύπαρξη υποστήριξης από τους συναδέλφους σε σχέση με το φύλο.	86
Γράφημα 46. Προβλήματα στην οργάνωση της συνεργασίας με τους εταίρους σε σχέση με το κύριο αντικείμενο διδασκαλίας.	86

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 – Εισαγωγή

Το eTwinning αναγνωρίζεται ως μια επιτυχημένη ευρωπαϊκή καινοτομία που βασίζεται στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση (European Commission, 2013a). Ξεκίνησε ως η κύρια δράση του προγράμματος eLearning με σκοπό την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ σχολείων της Ευρώπης για την υλοποίηση κοινών έργων, ενώ οι κύριοι άξονες του σχεδιασμού περιελάμβαναν την εύρεση εταίρων και τη δημιουργία, διαχείριση και υλοποίηση έργων με χρήση των ΤΠΕ, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την παροχή ευκαιριών επαγγελματικής ανάπτυξης στους εκπαιδευτικούς (European Council, 2003). Με τη πάροδο του χρόνου το eTwinning συνέχισε να μεγαλώνει και το 2013 έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διαπίστωσε την αποτελεσματικότητα της καινοτόμου αυτής δράσης, η οποία παρείχε τη δυνατότητα συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών, την εφαρμογή αποτελεσματικών πρακτικών διδασκαλίας και την προαγωγή δεξιοτήτων που θεωρούνται απαραίτητες για την προσωπική ολοκλήρωση και ανάπτυξη (European Commission, 2013b).

Σήμερα το eTwinning αποτελεί μία μεγάλη κοινότητα εκπαιδευτικών, όπου τα μέλη της μπορούν να υλοποιήσουν συνεργατικά έργα, να επικοινωνήσουν και να συζητήσουν μεταξύ τους, όπως και να συμμετάσχουν σε ποικίλες δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης (Παρασκευάς, 2016). Στο eTwinning συμμετέχουν εκπαιδευτικοί και σχολεία από 36 Ευρωπαϊκές χώρες και 8 γειτονικές χώρες (Gilleran, 2019). Τα συνεργατικά έργα eTwinning στοχεύουν κυρίως στην ανάπτυξη ικανοτήτων, όπως οι ψηφιακές και οι μεταγνωστικές, και εγκάρσιων δεξιοτήτων, όπως η συνεργασία, η επικοινωνία, η επίλυση προβλημάτων, η δημιουργικότητα και η πολιτιστική ευαισθητοποίηση μέσω μιας ουσιαστικής και αυθεντικής μάθησης που βασίζεται σε συνθετικές εργασίες (Gilleran & Kearney, 2014• Kamylylis & Punie, 2013).

Μελέτες που έχουν διεξαχθεί τόσο σε τοπικό/εθνικό όσο και σε πανευρωπαϊκό επίπεδο αναφέρουν σημαντικά ευρήματα σχετικά με τις επιδράσεις που είχε και έχει το eTwinning κυρίως στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές τους, αλλά και στη σχολική μονάδα και το ευρύτερο περιβάλλον της. Η συμμετοχή σε έργο eTwinning αναπτύσσει και βελτιώνει τόσο τις ψηφιακές ικανότητες μαθητών και εκπαιδευτικών

όσο και τις δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας. Ακόμη, βοηθά τους μαθητές να αναπτύξουν ικανότητες συνεργασίας και συλλογικής εργασίας, ενώ βελτιώνει τις κοινωνικές δεξιότητες των εκπαιδευτικών και την κινητοποίησή τους για εισαγωγή αλλαγών και νέων μεθόδων στη διδασκαλία. Επίσης, το eTwinning συμβάλλει σημαντικά στην καλύτερη κατανόηση της Ευρώπης και έχει θετικό αντίκτυπο στον σεβασμό για διαφορετικές κουλτούρες (Crişan, 2013• Kane, 2011• Kearney & Gras-Velázquez, 2018• Moreno Peña, 2007).

Στη συγκεκριμένη εργασία ερευνώνται οι απόψεις και οι πρακτικές των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε θέματα που αφορούν τις επιδράσεις του eTwinning στη σχολική κοινότητα, με έμφαση στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας των εκπαιδευτικών και στη βελτίωση των δεξιοτήτων των μαθητών και ειδικά των ψηφιακών. Για την ερευνητική προσέγγιση του θέματος της εργασίας επιλέχθηκε ως μέθοδος έρευνας η επισκόπηση περιγραφής (ποσοτική μέθοδος). Στην έρευνα αυτή επιχειρείται να καταγραφεί το προφίλ των εκπαιδευτικών και η σχέση τους με το eTwinning και να γίνει αξιολόγηση της συνολικής εμπειρίας των εκπαιδευτικών και των μαθητών. Διερευνάται η επίδραση του eTwinning στις δεξιότητες των εκπαιδευτικών και στη διδασκαλία τους, όπως και η επίδραση του eTwinning στη βελτίωση των δεξιοτήτων των μαθητών. Ακόμη επιχειρείται να διαπιστωθεί ο βαθμός βελτίωσης της γνώσης και χρήσης της ξένης γλώσσας επικοινωνίας σε μαθητές και εκπαιδευτικούς και ο βαθμός ενδυνάμωσης της ευρωπαϊκής ταυτότητας των μαθητών. Εξετάζεται αν υπήρξε διάχυση της εμπειρίας του eTwinning στη σχολική κοινότητα και στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον και τέλος, διερευνάται η σχέση των ενεργών εκπαιδευτικών που μετέχουν στην έρευνα με τις ευκαιρίες επαγγελματικής κατάρτισης που παρέχει το eTwinning και ποια ήταν τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί κατά την υλοποίηση των έργων eTwinning.

Η εργασία αποτελείται από δύο μέρη, το θεωρητικό και το ερευνητικό μέρος. Το πρώτο μέρος αποτελείται από δύο κεφάλαια. Το κεφάλαιο 2 αναφέρεται στη δράση του eTwinning και στην εξέλιξή της από τότε που ξεκίνησε μέχρι σήμερα. Αναφέρονται σημαντικά στοιχεία και χαρακτηριστικά του eTwinning, οι δυνατότητες συνεργασίας και επαγγελματικής ανάπτυξης που παρέχει στους εκπαιδευτικούς, όπως και τα παιδαγωγικά οφέλη που αποκομίζουν από τη συμμετοχής τους κυρίως οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί, αλλά και η σχολική

μονάδα. Στο κεφάλαιο 3 γίνεται ανασκόπηση της ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας και παρουσιάζονται τα ευρήματα μελετών σχετικών με το eTwinning και την επίδρασή του στη σχολική κοινότητα. Στο κεφάλαιο 4 καταγράφεται η μεθοδολογία της έρευνας, δηλαδή ο σκοπός της έρευνας, τα ερευνητικά ερωτήματα, η μέθοδος και το ερευνητικό εργαλείο της έρευνας, το δείγμα και οι περιορισμοί της έρευνας. Στο κεφάλαιο 5 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα και οι συσχετίσεις που έγιναν. Στο κεφάλαιο 6 ερμηνεύονται τα αποτελέσματα σε σύγκριση με τα αποτελέσματα και συμπεράσματα προηγούμενων ερευνών. Στο κεφάλαιο 7 παρουσιάζονται τα συμπεράσματα και κατατίθενται προτάσεις για μελλοντικές σχετικές έρευνες.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – Η δράση eTwinning

2.1. Ιστορικά στοιχεία

Οι στόχοι του δεύτερου σταδίου των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης Leonardo da Vinci και Socrates που θεσπίστηκαν το 1999 και 2000, αντίστοιχα, περιελάμβαναν τη χρήση Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και την ανάπτυξη της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (European Council, 1999, 2000a). Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας, τον Μάρτιο του 2000, τονίστηκε η αναγκαιότητα προσαρμογής των ευρωπαϊκών συστημάτων εκπαίδευσης και η προώθηση νέων βασικών δεξιοτήτων, ιδίως στον τομέα των ΤΠΕ (European Council, 2000b). Ως αποτέλεσμα, τον Μάιο του ίδιου χρόνου ξεκίνησε η πρωτοβουλία «ηλεκτρονική μάθηση» (European Council, 2001). Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, τον Μάρτιο του 2002, ζητήθηκε η ανάληψη δράσης για την εγκαινίαση ή την ενίσχυση της διαδικτυακής σύνδεσης σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με αδελφά σχολεία σε άλλα μέρη της Ευρώπης, και για την προώθηση της ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευση (European Council, 2002). Τέλος, τον Δεκέμβριο του 2003 με απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεσπίστηκε πολυετές πρόγραμμα (2004-2006) για την αποτελεσματική ενσωμάτωση των ΤΠΕ στα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης (πρόγραμμα eLearning) (European Council, 2003). Το eTwinning (ηλεκτρονική αδελφοποίηση) ήταν η κύρια δράση του προγράμματος eLearning.

Ο γενικός στόχος του προγράμματος, όπως περιγράφεται στην απόφαση 2318/2003/EC, είναι η υποστήριξη και ανάπτυξη της αποτελεσματικής χρήσης των ΤΠΕ στα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και ανάπτυξης. Στους ειδικούς στόχους του προγράμματος περιλαμβάνονται (European Council, 2003):

α) Η ενημέρωση για τους τρόπους και τα μέσα χρήσης της ηλεκτρονικής μάθησης με στόχο την προώθηση της εξοικείωσης με τα ψηφιακά μέσα, την ενίσχυση της προσωπικής ανάπτυξης και την προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου.

β) Η ενδυνάμωση της ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευση, μέσω της ηλεκτρονικής μάθησης.

γ) Η υποστήριξη της ανάπτυξης ευρωπαϊκών προϊόντων και υπηρεσιών ποιότητας και η ανταλλαγή και μεταβίβαση ορθών πρακτικών, μέσω παρεχόμενων μηχανισμών.

δ) Η καινοτομία στις μεθόδους διδασκαλίας, μέσω της αξιοποίησης των δυνατοτήτων της ηλεκτρονικής μάθησης, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας της διαδικασίας μάθησης και την καλλιέργεια της αυτονομίας αυτών που μαθαίνουν.

Οι στόχοι του προγράμματος επιδιώκεται να επιτευχθούν μέσω παρέμβασης στους παρακάτω τομείς: α) Προώθηση της εξοικείωσης με τα ψηφιακά μέσα, β) Ευρωπαϊκοί εικονικοί εκπαιδευτικοί χώροι, γ) Ηλεκτρονική αδελφοποίηση των σχολείων στην Ευρώπη και δ) Προώθηση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών. Η δημιουργία δικτύων μεταξύ σχολείων της Ευρώπης και η ανάπτυξη παιδαγωγικών εταιρικών σχέσεων θα έχει ως αποτέλεσμα την προώθηση καινοτόμων μεθόδων συνεργασίας, τη μεταβίβαση εκπαιδευτικών προσεγγίσεων ποιότητας και την ενίσχυση της εκμάθησης γλωσσών και του διαπολιτισμικού διαλόγου.

Όπως αναφέρεται στο παράρτημα της απόφασης 2318/2003/EC (Γραμμή δράσης 3: «Ηλεκτρονική αδελφοποίηση πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων σχολείων στην Ευρώπη και προώθηση της κατάρτισης των εκπαιδευτικών») οι ενέργειες που θα γίνουν στο πλαίσιο της δράσης eTwinning θα περιλαμβάνουν:

α) Εντοπισμό και ανάλυση υφιστάμενων καλών πρακτικών ως προς τη συμβολή εκπαιδευτικών πολυμέσων και δικτύων επικοινωνίας στο χώρο των πολύγλωσσων και πολιτισμικών σχεδίων, ώστε μέσω της αξιοποίησης των δυνατοτήτων των ΤΠΕ να αναπτυχθούν καινοτόμες μέθοδοι συνεργασίας, όπως οι εικονικές τάξεις διδασκαλίας, οι πολυεπιστημονικές προσεγγίσεις και η χρήση κοινών εργαλείων και μέσων διδασκαλίας.

β) Δημιουργία δικτύου στήριξης του eTwinning από έμπειρους εκπαιδευτικούς που θα παρέχει “παιδαγωγική στήριξη και καθοδήγηση, εργαλεία και υπηρεσίες για την αναζήτηση εταίρων, μεθόδους για την ανταλλαγή εμπειριών, καθώς και έναν κεντρικό κόμβο στο Διαδίκτυο” (European Council, 2003, σελ. 15).

γ) Στήριξη συνεργατικών δικτύων στον τομέα της συνεχούς επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και του άλλου εκπαιδευτικού προσωπικού, και δημιουργία ευνοϊκών προϋποθέσεων για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στην ανάπτυξη καινοτόμων μεθόδων

διδασκαλίας, στην ανταλλαγή εκπαιδευτικών πόρων και προσεγγίσεων και στην από κοινού ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού.

δ) Ενέργειες προώθησης και επικοινωνίας της δράσης eTwinning.

Το eTwinning ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2004 στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες, ενώ η επίσημη έναρξή του έγινε στις 14 Ιανουαρίου 2015 στις Βρυξέλλες, ως δράση του προγράμματος eLearning (Papadakis, 2016• Pietrzak, 2009). Οι αρχικές δραστηριότητες του eTwinning περιελάμβαναν την ανάπτυξη μιας διαδικτυακής πύλης και εργαλείων που παρείχαν ένα εικονικό περιβάλλον, κατάλληλο για τη συνεργασία των σχολείων.

Η πρώτη φάση του eTwinning (eTwinning 1.0) ολοκληρώθηκε το 2007 και κύριος στόχος ήταν η ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ σχολείων της Ευρώπης για την υλοποίηση κοινών έργων. Η εύρεση συνεργατών και η δημιουργία, η διαχείριση και η υλοποίηση έργων με χρήση των ΤΠΕ, αποτελούσαν τους κύριους άξονες του σχεδιασμού (Κατσιφαράκη, 2009). Η διαδικτυακή πύλη του eTwinning παρείχε εργαλεία και δυνατότητες εύρεσης συνεργατών, επικοινωνίας και συνεργασίας (Crawley, Gerhard, Gilleran & Joyce, 2010).

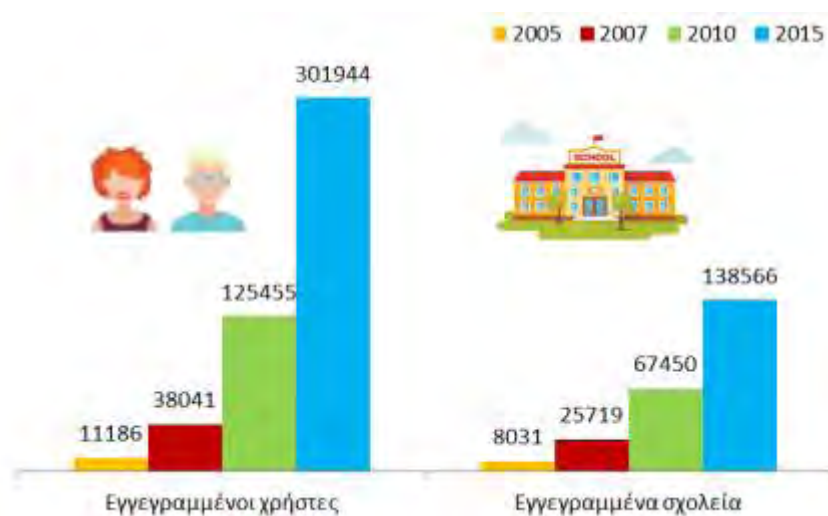
Την περίοδο 2007-2013 το eTwinning, με απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενσωματώθηκε στο Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης (European Council, 2006a). Από το 2014 το eTwinning έχει ενσωματωθεί και συγχρηματοδοτείται από το Erasmus+, το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό.

Το 2008 ξεκίνησε η δεύτερη φάση του eTwinning (Crawley et al., 2010). Το μόντο «Συνεργασίες σχολείων στην Ευρώπη», που υπήρχε μέχρι τότε, άλλαξε σε «Η κοινότητα για τα σχολεία στην Ευρώπη», ενώ λειτούργησε η νέα διαδικτυακή πύλη του eTwinning, η οποία χρησιμοποιούσε εργαλεία και υπηρεσίες Web 2.0. Οι εκπαιδευτικοί (eTwinners) μπορούσαν τώρα να συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες (Crawley, Gilleran, Scimeca, Vuorikari & Wastiau, 2009). Την άνοιξη του 2009 ξεκίνησε η λειτουργία «Ομάδων eTwinning», στις οποίες οι εκπαιδευτικοί μπορούσαν να συνεργαστούν σε δραστηριότητες που δεν σχετίζονταν άμεσα με τα σχολικά έργα. Επιπλέον, ξεκίνησε η οργάνωση διαδικτυακών «Εκδηλώσεων Εκμάθησης», στις οποίες η συμμετοχή των εκπαιδευτικών ήταν πολύ

μεγάλη, φανερώνοντας την επιθυμία των εκπαιδευτικών να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης (Crawley et al., 2010• Παπαδάκης, 2015).

Μετά την αναβάθμιση, η διαδικτυακή πύλη του eTwinning προσέφερε στους εκπαιδευτικούς ιδέες για έργα, συμβουλές και στήριξη όσον αφορά τη συνεργασία με τους συναδέλφους τους από όλη την Ευρώπη σε ένα ασφαλές διαδικτυακό περιβάλλον. Ακόμη, παρέχονταν στους εκπαιδευτικούς καλύτερα δομημένες δυνατότητες επαγγελματικής ανάπτυξης.

Η αναβάθμιση του eTwinning και των υπηρεσιών που προσέφερε είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθεί τόσο ο αριθμός των εγγεγραμμένων χρηστών και σχολείων όσο και ο αριθμός των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών σε έργα, όπως φαίνεται στο Γράφημα 1. Συγκεκριμένα, ο αριθμός των χρηστών αυξήθηκε από 38041 το 2007 σε 125455 το 2010, ενώ ο αριθμός των σχολείων που είχαν εγγραφεί αυξήθηκε από 25719 σε 67450 το ίδιο χρονικό διάστημα (Cassells, Gilleran, Morvan & Scimeca, 2015).

Γράφημα 1. Αριθμός εγγεγραμμένων χρηστών και σχολείων στο eTwinning την περίοδο 2005 – 2015.

Την επίδραση του eTwinning στους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τα σχολεία εξέτασε η έρευνα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2013 και διαπίστωσε την αποτελεσματικότητα της καινοτόμου αυτής δράσης, η οποία παρέχει τη δυνατότητα συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών, την εφαρμογή αποτελεσματικών πρακτικών διδασκαλίας και την προαγωγή δεξιοτήτων που θεωρούνται απαραίτητες για την

προσωπική ολοκλήρωση και ανάπτυξη (European Commission, 2013b). Μάλιστα, τον Μάιο του 2017, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπογράμμισε την ανάγκη ανάπτυξης νέων μορφών συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών και εμπλοκής τους σε διαδικασίες συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης με σκοπό τη βελτίωση της διδασκαλίας και της μάθησης, ενώ τόνισε ότι οι νέες τεχνολογίες και οι ψηφιακές κοινότητες μπορούν να στηρίξουν την ανάπτυξη και βελτίωση των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών (European Commission, 2017).

2.2. Το eTwinning σήμερα

Το eTwinning αναγνωρίζεται από τους ειδικούς και τους ενδιαφερόμενους φορείς ως μια επιτυχημένη ευρωπαϊκή καινοτομία που βασίζεται στις ΤΠΕ και συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση (European Commission, 2013a). Ως η κύρια δράση του προγράμματος eLearning είχε σκοπό την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ σχολείων της Ευρώπης για την υλοποίηση κοινών έργων και παρείχε ευκαιρίες εύρεσης εταίρων, δημιουργίας, διαχείρισης και υλοποίησης έργων με χρήση των ΤΠΕ και την παροχή ευκαιριών επαγγελματικής ανάπτυξης στους εκπαιδευτικούς.

Σύμφωνα με τον Carey (2015) τα προγράμματα ηλεκτρονικής μάθησης (eLearning) μπορούν να οριστούν ως “ένα σύνολο πρακτικών ή παρεμβάσεων που προωθούν τη χρήση νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα προκειμένου να επηρεάσουν θετικά τα αποτελέσματα της εκπαιδευτικής διαδικασίας ή να βελτιώσουν την απόδοση του εκπαιδευτικού συστήματος ως ένα ανοικτό κοινωνικό σύστημα” (σελ. 89). Το eTwinning ανταποκρίνεται στο παραπάνω ορισμό, δεδομένου ότι δεν προωθεί μόνο τις ΤΠΕ και την ανάπτυξη δεξιοτήτων για τη χρήση τεχνολογίας, μέσω της υποστήριξης των σχολικών συνεργασιών, αλλά και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ εκπαιδευτικών συστημάτων και την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών (Bacescu, 2016).

Σήμερα, το eTwinning είναι μία σφύζουσα κοινότητα εκπαιδευτικών από όλη την Ευρώπη, όπου τα μέλη της μπορούν να υλοποιήσουν συνεργατικά έργα, να επικοινωνήσουν και να συζητήσουν μεταξύ τους, όπως και να συμμετάσχουν σε ποικίλες δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης (Παρασκευάς, 2016).

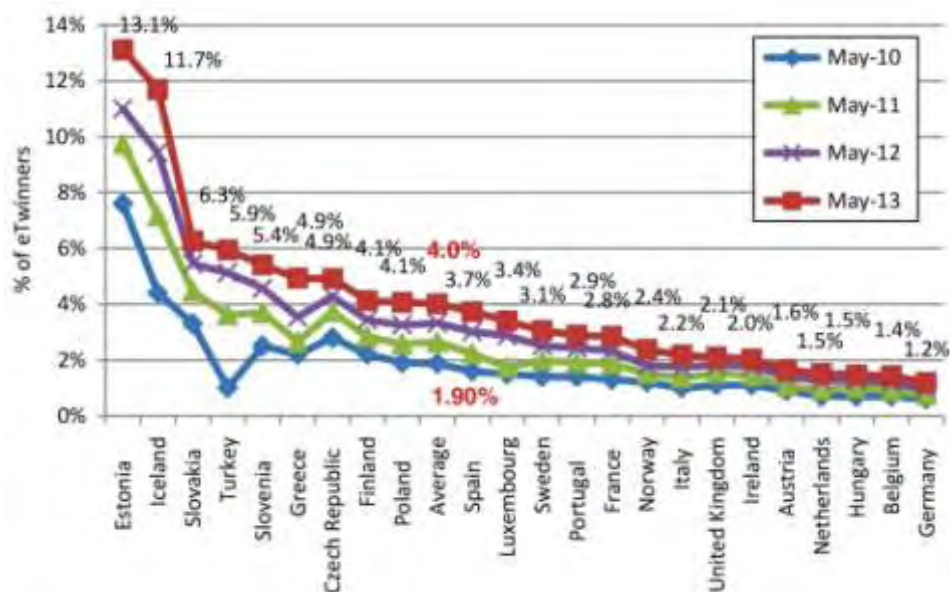
2.2.1. Συμμετοχή στο eTwinning

Στο eTwinning συμμετέχουν εκπαιδευτικοί και σχολεία από 36 Ευρωπαϊκές χώρες και 8 γειτονικές χώρες (Gillera, 2019). Οι γειτονικές χώρες είναι η Αρμενία, το Αζερμπαϊτζάν, η Γεωργία, η Δημοκρατία της Μολδαβίας και η Ουκρανία, που είναι μέλη της Ανατολικής Εταιρικής σχέσης, και η Ιορδανία, ο Λίβανος και η Τυνησία, που είναι μέλη της Ευρω-Μεσογειακής Εταιρικής Σχέσης (EUROMED). Οι 8 χώρες αυτές συμμετέχουν μέσω του eTwinning Plus, που ξεκίνησε το Μάρτιο του 2013 (<http://www.etwinning.gr/>).

Το 2019 οι εκπαιδευτικοί και τα σχολεία που συμμετείχαν στο eTwinning έφθασαν τους 760879 και 204462, αντίστοιχα, ενώ τα έργα ήταν 100981. Τα αντίστοιχα στοιχεία για την Ελλάδα ήταν 27410 εκπαιδευτικοί, 8323 σχολεία και 16215 έργα (<https://www.etwinning.net/>, 31/12/2019). Όπως μπορεί να διαπιστωθεί από τα στοιχεία που παρατίθενται, οι εκπαιδευτικοί, τα σχολεία και τα έργα στην Ελλάδα αποτελούν το 3,6%, το 4,1% και το 16,1% του συνόλου, αντίστοιχα.

Στα τέλη του 2010 οι εκπαιδευτικοί που ήταν εγγεγραμμένοι στο eTwinning αποτελούσαν το 2,3% του συνόλου των εκπαιδευτικών που δυνητικά θα μπορούσαν να συμμετέχουν σε αυτό, ενώ τον Μάιο του 2013 το ποσοστό αυξήθηκε σε 4% (Vuorikari, 2010• Vuorikari et al., 2015). Στο Γράφημα 2 παρουσιάζονται τα ποσοστά συμμετοχής στο eTwinning σε 23 Ευρωπαϊκές χώρες, όπως και ο πανευρωπαϊκός μέσος όρος, για το χρονικό διάστημα από τον Μάιο του 2010 έως τον Μάιο του 2013 (Vuorikari et al., 2015). Στην Ελλάδα, στα τέλη του 2016, το 12% των Ελλήνων εκπαιδευτικών και το 55% περίπου των Ελληνικών σχολείων είχαν εγγραφεί στο eTwinning· ποσοστά κατά πολύ ανώτερα από κάθε άλλη χώρα (Παρασκευάς, 2016).

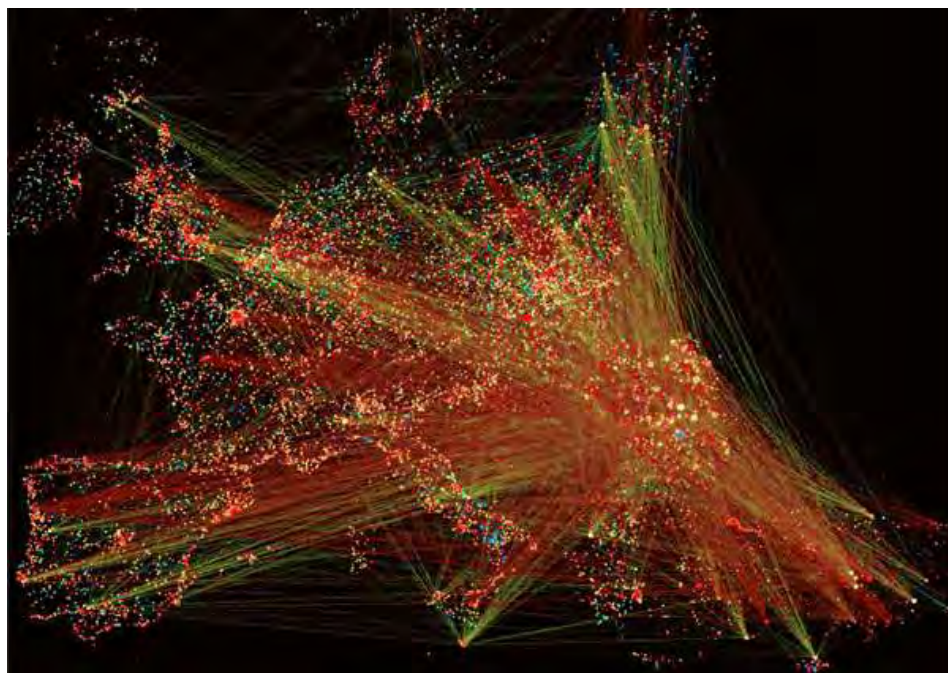
Πρέπει να σημειωθεί ωστόσο, ότι είναι αρκετά δύσκολη η καταγραφή του πραγματικού αριθμού των συμμετεχόντων, δεδομένου ότι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συμμετέχουν στο eTwinning χωρίς να είναι εγγεγραμμένοι. Ακόμη, μπορεί το ποσοστό συμμετοχής των εκπαιδευτικών να είναι σχετικά χαμηλό, αλλά το eTwinning συμβάλλει γόνιμα στη συνεργασία των εκπαιδευτικών και στην επαγγελματική τους ανάπτυξη, δεδομένης της μικρής διάρκειας εφαρμογής της δράσης και της έλλειψης οικονομικής στήριξης των έργων (Cachia & Punie, 2012).

Γράφημα 2. Ποσοστό εγγεγραμμένων εκπαιδευτικών στο eTwinning σε Ευρωπαϊκές χώρες, σε μία περίοδο 4 ετών (Vuorikari et al., 2015).

2.2.2. Δικτύωση στο πλαίσιο της δράσης eTwinning

Το eTwinning θεωρείται ένα από τα πιο βιώσιμα και διαδεδομένα εκπαιδευτικά δίκτυα στην Ευρώπη και αναγνωρίζεται από τους ειδικούς ως ένα καθιερωμένο δίκτυο εκπαιδευτικών, με σταθερό οργανωτικό σχήμα και σχέδια βιωσιμότητας και επεκτασιμότητας (Kampylis, Bocconi & Punie, 2012). Οι αριθμοί των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών και σχολείων, που έχουν αναφερθεί παραπάνω, δεν απεικονίζουν το δίκτυο των σχέσεων που έχουν αναπτυχθεί και αναπτύσσονται συνεχώς μεταξύ τους. Έχουν γίνει προσπάθειες απεικόνισης των σχέσεων αυτών χρησιμοποιώντας τη θεωρία των δικτύων (Breuer, Klamka, Cao & Vuorikari, 2009• Vuorikari et al., 2012). Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, μια κοινωνική σχέση θεωρείται ότι αποτελείται από κόμβους και κλάδους (πλευρές ή ακμές) (Burt, 2001). Στο eTwinning ένας εκπαιδευτικός ή ένα σχολείο μπορεί να θεωρηθεί ως κόμβος και οι διάφορες δραστηριότητες μεταξύ τους ως ακμές/γραμμές που τους συνδέουν. Το Γράφημα 3 είναι μια απεικόνιση αυτών των πολλαπλών συνδέσεων χρησιμοποιώντας αυθεντικά δεδομένα. Κάθε κόμβος είναι ένα σχολείο στη φυσική του θέση στην Ευρώπη. Κάθε σύνδεση είναι ένα έργο eTwinning μεταξύ των σχολείων. Αυτές οι δομές αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου καθώς οι αλληλεπιδράσεις είναι συνεχείς, για παράδειγμα το 2011 μόνο το 26% των μελών του eTwinning συμμετείχαν σε έργα (Vuorikari et al., 2015).

Γράφημα 3. Οπτικοποίηση του δικτύου eTwinning (Pham, Klamma & Derntl, 2012).

2.2.3. Υπηρεσίες υποστήριξης του eTwinning

Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό του eTwinning είναι η ύπαρξη πολύ ενεργών υπηρεσιών υποστήριξης, τόσο σε Ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο (Gilleraan, 2007). Το eTwinning συντονίζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο από την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης, την οποία διαχειρίζεται το European Schoolnet (αποτελεί κοινοπραξία 34 Υπουργείων Παιδείας), εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Gilleraan, 2019). Η Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης (ΚΥΥ) συνεργάζεται στενά με τις Εθνικές Υπηρεσίες Υποστήριξης (ΕΥΥ) για την προώθηση και υποστήριξη της δράσης, ενώ είναι υπεύθυνη και για την ανάπτυξη και συντήρηση της διαδικτυακής πύλης του eTwinning. Ακόμη, η ΚΥΥ εκδίδει ένα μηνιαίο ενημερωτικό δελτίο και διαχειρίζεται ένα ευρωπαϊκό γραφείο αρωγής χρηστών, επιλύοντας πρακτικά προβλήματα που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν οι χρήστες κατά τη χρήση της πύλης. Επίσης, η ΚΥΥ δημοσιεύει βιβλία για τους εκπαιδευτικούς σχετικά με το eTwinning σε συνεργασία με την Παιδαγωγική Συμβουλευτική Ομάδα (Crawley, Dimitru & Gilleraan, 2007^{*} Pateraki, 2018b). Η Παιδαγωγική Συμβουλευτική Ομάδα, που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της ΚΥΥ, αποτελείται από μια ομάδα εμπειρογνομόνων που παρατηρώντας και αναλύοντας τις δραστηριότητες του eTwinning, αναπτύσσουν ένα θεωρητικό πλαίσιο για τη δράση, διασφαλίζοντας τη διαρκή

παιδαγωγική αξία του eTwinning στα σχολεία (Galvin et al., 2006a). Τέλος, η KYY προσφέρει μια σειρά επαγγελματικών ευκαιριών ανάπτυξης και άλλες δραστηριότητες, όπως ένα ετήσιο Ευρωπαϊκό συνέδριο και μία Εκδήλωση Απονομής Βραβείων, στην οποία επιβραβεύονται εκπαιδευτικοί και μαθητές που συμμετέχουν σε έργα που ξεχωρίζουν. Η KYY είναι σε θέση να συλλέξει και να επεξεργαστεί δεδομένα σύμφωνα με τους κανόνες προστασίας δεδομένων, ενώ παρακολουθεί όλες τις επικοινωνίες και τις αλληλεπιδράσεις (data processor) μεταξύ των eTwinners (Vuorikari, Kampylis, Scimeca & Punie, 2015).

Στις 44 συμμετέχουσες χώρες στο eTwinning, οι Εθνικές Υπηρεσίες Υποστήριξης (EYY) και οι Υπηρεσίες Υποστήριξης Συνεργατών (για το eTwinning Plus) προωθούν τη δράση, παρέχουν συμβουλές και καθοδήγηση στους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς και οργανώνουν δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης.

Η Ελληνική Υπηρεσία Υποστήριξης της δράσης eTwinning λειτουργεί με τη συνεργασία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος» (Ιστότοπος: <http://www.etwinning.gr>). Παρέχει συνεχή παιδαγωγική και τεχνική υποστήριξη στους εκπαιδευτικούς οργανώνοντας: διαδικτυακά μαθήματα και τηλεεκπαιδεύσεις, δια ζώσης σεμινάρια, εργαστήρια επαγγελματικής ανάπτυξης, σεμινάρια εξεύρεσης συνεργατών, Εθνικό συνέδριο eTwinning, Εθνικό διαγωνισμό eTwinning, διάχυση της δράσης σε συνέδρια και μέσα κοινωνικής δικτύωσης, καμπάνιες και διαγωνισμούς, συγγραφή παιδαγωγικών οδηγιών με παρουσίαση καλών πρακτικών, ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών κ.ά. (Παρασκευάς, 2016).

2.2.4. Η διαδικτυακή πύλη eTwinning

Η επιτυχία του eTwinning οφείλεται κυρίως στη διαδικτυακή πύλη (Ιστότοπος: <https://www.etwinning.net>) μέσω της οποίας προάγεται η συνεργασία των σχολείων της Ευρώπης και των γειτονικών χωρών εταίρων παρέχοντας υποστήριξη, εργαλεία και υπηρεσίες, και προσφέρονται ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης στους εκπαιδευτικούς.

Όπως αναφέρεται στη διαδικτυακή πύλη (<https://www.etwinning.net>):

“Η πύλη eTwinning είναι το σημείο εισόδου στον κόσμο του eTwinning. Το προσφερόμενο σε 31 γλώσσες eTwinning.net παρουσιάζει ειδήσεις από τις χώρες –

μέλη του eTwinning, ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης, πληροφορίες σχετικές με την αναγνώριση του έργου σας και παραδείγματα επιτυχημένων έργων”.

Πρέπει να τονιστεί ότι αν και η διαδικτυακή πύλη είναι ιδιαίτερα εξελιγμένη τεχνολογικά δεν εστιάζει στην τεχνολογία, αλλά στην ενίσχυση της συνεργασίας, της επικοινωνίας και της διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης μεταξύ των σχολικών κοινοτήτων της Ευρώπης και των γειτονικών χωρών, η οποία διευκολύνεται από μηχανισμούς κοινωνικής δικτύωσης που παρέχονται με ασφαλή τρόπο (Law, Kampylis & Punie, 2015).

Αν και τα συνεργατικά έργα των εκπαιδευτικών δεν χρηματοδοτούνται άμεσα, η διαχείριση του eTwinning χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ώστε να παρέχονται στη διαδικτυακή πύλη εργαλεία, υπηρεσίες, υποστήριξη και αναγνώριση για τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των σχολείων (Vuorikari et al., 2015). Η διαδικτυακή πύλη λειτουργεί βάσει σύμβασης παροχής υπηρεσιών για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ ο τελικός υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων είναι ο Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού (Vuorikari & Scimeca, 2013).

Η διαδικτυακή πύλη του eTwinning παρέχει στους εκπαιδευτικούς οφέλη σε τρεις κύριους άξονες:

α) Συνεργασία

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βρουν συναδέλφους από άλλες χώρες ή ακόμη και από την ίδια χώρα (από τον Οκτώβριο του 2014 δόθηκε η δυνατότητα δημιουργίας συνεργασιών σε εθνικό επίπεδο) για τη δημιουργία κοινών έργων χρησιμοποιώντας μία ποικιλία εργαλείων ΤΠΕ που παρέχονται και μπορεί να είναι χαμηλού επιπέδου, όπως μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή πιο εξελιγμένα, όπως συστήματα διαχείρισης μάθησης και εργαλεία κοινωνικής δικτύωσης (Vuorikari et al., 2015).

β) Επαγγελματική ανάπτυξη

Μέσω της διαδικτυακής πύλης προσφέρονται διάφορες μορφές τυπικής και άτυπης επαγγελματικής εξέλιξης. Αυτές περιλαμβάνουν Εκδηλώσεις Μάθησης, Διαδικτυακά Σεμινάρια, Διαδικτυακούς Κύκλους Μαθημάτων και Ομάδες eTwinning.

γ) Κοινωνική δικτύωση και Αναγνώριση

Οι εκπαιδευτικοί έχουν στη διάθεσή τους εργαλεία κοινωνικής δικτύωσης, όπως το eTwinningLive. Ακόμη, εκτός των ετικετών ποιότητας και των βραβείων eTwinning, υπάρχει ο ατομικός φάκελος (eTwinning Portfolio), όπου συγκεντρώνονται και προβάλλονται οι δραστηριότητες στις οποίες έχουν πάρει μέρος οι εκπαιδευτικοί από τη στιγμή της εγγραφής τους.

Στη διαδικτυακή πύλη του eTwinning διακρίνονται τρία επίπεδα πρόσβασης (Kearney, 2016):

1. Δημόσιο επίπεδο πρόσβασης. Οι επισκέπτες έχουν πρόσβαση σε ένα πλήθος πληροφοριών σχετικά με το πώς μπορούν να εμπλακούν στο eTwinning και ποια οφέλη προσφέρει αυτό, ενώ παρέχεται και έμπνευση για τη δημιουργία συνεργατικών έργων με παραδείγματα επιτυχημένων έργων.
2. **eTwinningLive** – Ιδιωτικός χώρος στον οποίο έχουν πρόσβαση μόνο οι εγγεγραμμένοι χρήστες, κυρίως εκπαιδευτικοί, και στον οποίο παρέχονται διάφορες δυνατότητες επικοινωνίας και συνεργασίας. Το eTwinning Live ξεκίνησε το φθινόπωρο του 2015, αντικαθιστώντας το eTwinning Desktop, με πιο προηγμένα χαρακτηριστικά κοινωνικής δικτύωσης και συνεργασίας, όπως η δυνατότητα δημιουργίας ζωντανών βιντεοδιασκέψεων. Εδώ ο εκπαιδευτικός ενημερώνει μια προσωπική σελίδα προφίλ με προσωπικές και επαγγελματικές πληροφορίες και έχει τη δυνατότητα να βρει και να αλληλεπιδράσει με άλλους εκπαιδευτικούς, να συζητήσει και να συνεργαστεί με αυτούς είτε στη δημιουργία έργων είτε σε άλλα θέματα. Σε αυτή την περιοχή της διαδικτυακής πύλης προσφέρονται διάφορες διαδικτυακές δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης, όπως οι Εκδηλώσεις Μάθησης, τα Διαδικτυακά Σεμινάρια, οι Διαδικτυακοί Κύκλοι Μαθημάτων και οι Ομάδες eTwinning.
3. **TwinSpace** – Ιδιωτικός χώρος ο οποίος δημιουργείται όταν ξεκινήσει ένα συνεργατικό έργο και στον οποίο έχουν πρόσβαση μόνο οι συμμετέχοντες στο συγκεκριμένο έργο. Το TwinSpace, το ασφαλές συνεργατικό εργαλείο για την ανάπτυξη των έργων από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές, ανανεώθηκε στο τέλος του 2018 και πλέον παρέχει δυνατότητες και εργαλεία (Web 2.0) που κάνουν τη διαχείριση των έργων ευκολότερη. Σε αυτό οι εκπαιδευτικοί (και οι μαθητές) δημιουργούν σελίδες, παρακολουθούν το έργο, επικοινωνούν μεταξύ τους, ανεβάζουν εύκολα έγγραφα, φωτογραφίες και βίντεο και

μοιράζονται τα αποτελέσματα του έργου αποφασίζοντας ποιο περιεχόμενο είναι ιδιωτικό και ποιο δημόσιο.

2.3. Πλεονεκτήματα στην υλοποίηση έργων eTwinning

- Η πρόσβαση στη διαδικτυακή πύλη του eTwinning και η εγγραφή των εκπαιδευτικών είναι εύκολη, ενώ υπάρχει ενημέρωση για τη δράση και τα οφέλη της.
- Η διαδικτυακή πύλη είναι εύχρηστη και ασφαλής, παρέχει έμπνευση για τη δημιουργία έργων με παραδείγματα επιτυχημένων έργων, ενώ οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες επικοινωνίας και κοινωνικής δικτύωσης για αναζήτηση εταίρων.
- Δεν είναι απαραίτητο ο εκπαιδευτικός να δημιουργήσει ένα έργο, αλλά μπορεί να συμμετάσχει σε ήδη υπάρχον.
- Υπάρχει ευελιξία και έλλειψη γραφειοκρατίας. Οι εκπαιδευτικοί αποφασίζουν τι θα κάνουν και πως θα το κάνουν. Δεδομένου ότι οι εταιρικές σχέσεις είναι άτυπες μπορούν να ξεκινήσουν οποιαδήποτε στιγμή, χωρίς προθεσμίες ή περιορισμούς, ενώ μπορούν να προσαρμοστούν εύκολα στις μεταβαλλόμενες ανάγκες και προσδοκίες των εμπλεκόμενων (Scimeca et al., 2009• Velea, 2012).
- Η έναρξη του έργου eTwinning καταγράφεται ως απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων και υποβάλλεται ηλεκτρονικά στην Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης, ενώ δεν απαιτούνται άλλα έγγραφα ή υποβολή και παρουσίαση παραδοτέων του έργου στο τέλος της σχολικής χρονιάς, όπως συμβαίνει με τα Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων (Θεμελής, 2018).
- Το TwinSpace, λόγω της ποικιλίας των δυνατοτήτων και εργαλείων Web 2.0 που παρέχει, δίνει στους εκπαιδευτικούς τη δυνατότητα υλοποίησης διαφορετικών έργων.
- Μπορεί να δημιουργηθεί έργο eTwinning ανεξάρτητα από την ηλικία των μαθητών και το επίπεδο γνώσης της ξένης γλώσσας επικοινωνίας.
- Η υλοποίηση του έργου είναι οικονομικά εφικτή καθώς αξιοποιεί τους υπάρχοντες πόρους της σχολικής μονάδας.

- Η διαδικτυακή πύλη του eTwinning παρέχει τα κατάλληλα εργαλεία για τη διαχείριση του έργου.
- Η Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης παρέχει στήριξη και βοήθεια στην υλοποίηση του έργου.
- Υπάρχει η δυνατότητα αναγνώρισης και διάδοσης της δουλειάς που γίνεται σε ένα έργο μέσω των Εθνικών και Ευρωπαϊκών Ετικετών Ποιότητας, των Βραβείων eTwinning και του Ατομικού Φακέλου στο eTwinning.

2.4. Προβλήματα στην υλοποίηση έργων eTwinning

- Έλλειψη οικονομικής στήριξης.
- Μη ύπαρξη εγγυήσεων ότι όλοι οι εταίροι θα εκπληρώσουν τις προγραμματισμένες υποχρεώσεις στο πλαίσιο του έργου (Velea, 2016).
- Προβλήματα υλικοτεχνικής υποδομής της σχολικής μονάδας.
- Μη επίσημη αναγνώριση των Εθνικών και Ευρωπαϊκών Ετικετών Ποιότητας και των Βραβείων eTwinning στην επαγγελματική ανέλιξη των εκπαιδευτικών.
- Προβλήματα στην επικοινωνία με τους εταίρους είτε λόγω διαφοράς στο γνωστικό επίπεδο των μαθητών (διαφορετικά προγράμματα σπουδών), είτε λόγω διαφορετικού επιπέδου γνώσης της ξένης γλώσσας επικοινωνίας (Πομόνης, 2016).

2.5. eTwinning και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών

Η σχολική επίδοση των μαθητών επηρεάζεται αναμφισβήτητα από τον εκπαιδευτικό, τόσο πολύ μάλιστα, ώστε να θεωρείται ο σημαντικότερος ενδοσχολικός παράγοντας για την εξασφάλιση επιτυχών μαθησιακών αποτελεσμάτων (Ries, Cabrera & Carriedo, 2016). Για να αντιμετωπίσουν οι εκπαιδευτικοί τις προκλήσεις που θέτουν η αυξανόμενη κοινωνική και πολιτισμική πολυμορφία, οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις και οι απαιτήσεις για νέες δεξιότητες, όπως ο ψηφιακός αλφαριθμητισμός, η εκμάθηση τρόπων μάθησης και η

δημιουργική και κριτική σκέψη, είναι απαραίτητη η αποτελεσματική κατάρτιση και η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξή τους (Caena, 2014).

Οι κοινότητες των εκπαιδευτικών παίζουν κεντρικό ρόλο στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών (Vangrieken, Meredith, Packer & Kyndt, 2017). Οι παραδοσιακές μορφές επαγγελματικής ανάπτυξης φαίνεται να μην είναι επαρκείς, δεδομένου ότι οι εκπαιδευτικοί αντιτίθενται στην διδασκαλία/επιμόρφωση από «εξωτερικούς» ειδήμονες, ενώ θεωρούν ότι οι εμπειρίες και οι πρακτικές ανάγκες τους πρέπει απαραίτητα να λαμβάνονται υπόψη στην επαγγελματική ανάπτυξή τους (Westheimer, 2008). Έχει αναφερθεί ότι οι κοινότητες των εκπαιδευτικών είναι μία κατάλληλη δομή για την ενίσχυση της ικανότητας των εκπαιδευτικών για μάθηση και αλλαγή, όπως και ότι καλά ανεπτυγμένες κοινότητες εκπαιδευτικών επηρεάζουν θετικά την εκπαιδευτική πρακτική και την επίδοση των μαθητών (Lomos, Hofman & Bosker, 2011• Vescio, Ross & Adams, 2008).

Το eTwinning ξεκίνησε με κύριο στόχο τη συνεργασία μεταξύ σχολείων της Ευρώπης για την υλοποίηση κοινών έργων, την εύρεση συνεργατών και τη δημιουργία, τη διαχείριση και την υλοποίηση έργων με χρήση των ΤΠΕ. Ωστόσο, η Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης αναγνώρισε σε πρώιμο στάδιο την ανάγκη (και δυνατότητα) για υποστήριξη, με συστηματικό τρόπο, της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών (Kampylis & Punie, 2013). Έτσι ξεκίνησαν από τον Δεκέμβριο του 2015 σε πανευρωπαϊκό επίπεδο τα Εργαστήρια Επαγγελματικής Ανάπτυξης (Professional Development Workshops – PDW), που απευθύνονταν σε εκπαιδευτικούς που επιθυμούσαν να μάθουν περισσότερα για τη δράση του eTwinning και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους στην ευρωπαϊκή συνεργασία με χρήση των ΤΠΕ. Στους στόχους των PDW συμπεριλαμβάνονταν ακόμη η συζήτηση/ενημέρωση για τις βασικές ικανότητες σε ευρωπαϊκό επίπεδο, π.χ. επικοινωνία σε ξένες γλώσσες, ψηφιακή ικανότητα και διαπολιτισμικές και κοινωνικές δεξιότητες. Η επιτυχία των εργαστηρίων ήταν μεγάλη· μέσα στα πρώτα δύο χρόνια περισσότεροι από 1400 εκπαιδευτικούς είχαν συμμετάσχει σε αυτά. Επιπλέον, το 2006 άρχισαν να πραγματοποιούνται σε εθνικό επίπεδο εκπαιδευτικές συναντήσεις, κυρίως πρόσωπο με πρόσωπο αλλά και διαδικτυακές, από τις Εθνικές Υπηρεσίες Υποστήριξης (Vuorikari, 2010).

Ένας σημαντικός μετασχηματισμός του eTwinning πραγματοποιήθηκε το 2008. Το μότο άλλαξε σε «Η κοινότητα για τα σχολεία στην Ευρώπη», ενώ λειτούργησε η

νέα διαδικτυακή πύλη του eTwinning, η οποία χρησιμοποιούσε εργαλεία και υπηρεσίες Web 2.0 και οι eTwinners μπορούσαν τώρα να συμμετέχουν σε περισσότερες δραστηριότητες. Η λειτουργία των Ομάδων eTwinning (eTwinning Groups) που ξεκίνησε στα τέλη του 2008, σε δοκιμαστική βάση, και οι διαδικτυακές Εκδηλώσεις Μάθησης (Learning Events) που ξεκίνησαν το 2009, προσέφεραν νέες ευκαιρίες στον τομέα της επαγγελματικής ανάπτυξης και δημιούργησαν ομάδες με συγκεκριμένα ενδιαφέροντα όσον αφορά τη συνεργασία και την ανταλλαγή εμπειριών. Αυτό ήταν μέρος μιας στρατηγικής, πέρα από τη συνεργασία σχολείων, που είχε στόχο τη μετατροπή του eTwinning από ένα εργαλείο συνεργατικής σχέσης σε μία εικονική κοινότητα εκπαιδευτικών στην Ευρώπη, οικοδομώντας τα επόμενα χρόνια ένα δίκτυο επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών (Kampylis & Punie, 2013* Song, Petrushyna, Cao & Klamma, 2011* Vuorikari et al., 2011).

Σήμερα, το eTwinning παρέχει στους εκπαιδευτικούς πολλές δυνατότητες επαγγελματικής ανάπτυξης, σε τοπικό, περιφερειακό/εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, τόσο με τη μορφή τυπικής (formal) όσο και άτυπης (informal) επιμόρφωσης:

- **Εκδηλώσεις Μάθησης.** Οι εκδηλώσεις αυτές οργανώνονται από την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης, διαρκούν 10 έως 15 ημέρες και διεξάγονται μέσω διαδικτύου στο Εργαστήρι Μάθησης του eTwinning. Σε αυτές τις σύντομες εντατικές διαδικτυακές εκδηλώσεις, που έχουν σχεδιαστεί για να τονωθεί η σκέψη, η αλληλεπίδραση και η αντίδραση των συμμετεχόντων, καθώς επίσης και για να παραχθούν περαιτέρω δραστηριότητες και πηγές, συμμετέχουν περίπου 200 εκπαιδευτικοί. Τα θέματα σχετίζονται με ειδικότερες πτυχές παιδαγωγικού χαρακτήρα. Οι εκδηλώσεις κατευθύνονται από έναν ειδικό και περιλαμβάνουν την ενεργή παραγωγή έργου και συζήτηση μεταξύ των εκπαιδευτικών. Οι Εκδηλώσεις Μάθησης περιλαμβάνουν ασύγχρονες αλλά και ενίοτε σύγχρονες δραστηριότητες και οργανώνονται σε κάποια ευρέως διαδεδομένη Ευρωπαϊκή γλώσσα, ενώ είναι δυνατή η λήψη πιστοποίησης για τη συμμετοχή σε αυτές (Crawley et al., 2010* <https://www.etwinning.net>).
- **Διαδικτυακοί Κύκλοι Μαθημάτων.** Οι εκδηλώσεις αυτές που διαρκούν 3 έως 4 μήνες πραγματοποιούνται μέσω διαδικτύου στο eTwinning Moodle και διοργανώνονται από την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης.

Είναι μακρόχρονοι κύκλοι μαθημάτων στους οποίους μπορούν να συμμετέχουν μέχρι 250 εκπαιδευτικοί και αποσκοπούν στην ικανοποίηση των αναγκών της κοινότητας του eTwinning στον τομέα της διαδικτυακής διαχείρισης, διδασκαλίας και μάθησης, και των πρεσβευτών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Κάθε χρόνο, το eTwinning προωθεί μια σειρά μαθημάτων. Οι Διαδικτυακοί Κύκλοι Μαθημάτων κατευθύνονται από έναν ειδικό και περιλαμβάνουν ενεργή δουλειά και συζήτηση μεταξύ των εκπαιδευτικών. Περιλαμβάνουν ασύγχρονες αλλά και ενίοτε σύγχρονες δραστηριότητες και πραγματοποιούνται στα Αγγλικά, ενώ είναι δυνατή η λήψη πιστοποίησης για τη συμμετοχή στις εκδηλώσεις αυτές (<https://www.etwinning.net>)

- **Διαδικτυακά σεμινάρια.** Οι εκδηλώσεις αυτές διαρκούν 1 έως 2 ώρες, οργανώνονται από την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης, και πραγματοποιούνται μέσω διαδικτύου στην ενότητα «Επαγγελματική Ανάπτυξη» στο eTwinning Live. Είναι ζωντανές συνεδρίες επικοινωνίας στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν μέχρι 200 άτομα, τα οποία έχουν την ευκαιρία να μάθουν, να μιλήσουν και να συζητήσουν με συναδέλφους τους. Τα θέματα που καλύπτονται από τα Διαδικτυακά Σεμινάρια σχετίζονται με την παιδαγωγική και με γενικότερες πτυχές του eTwinning. Αρμόδιος είναι κάποιος ειδικός και πραγματοποιούνται σε κάποια ευρέως διαδεδομένη Ευρωπαϊκή γλώσσα, ενώ είναι δυνατή η λήψη πιστοποίησης για τη συμμετοχή στα σεμινάρια αυτά. (<https://www.etwinning.net>)
- **Εργαστήρια Επαγγελματικής Ανάπτυξης.** Αυτές οι επιμορφωτικές, διαζώσης, εκδηλώσεις πραγματοποιούνται από τις Εθνικές Υπηρεσίες Υποστήριξης σε συνεργασία με την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης και έχουν διάρκεια 2 έως 3 ημερών. Τα εργαστήρια αυτά καλύπτουν παιδαγωγικά θέματα, πραγματοποιούνται σε όλη την Ευρώπη, περίπου πέντε φορές το χρόνο και μπορούν να συμμετέχουν σε αυτά περίπου 100 εκπαιδευτικοί με μέτρια ή μεγάλη εμπειρία κατόπιν πρόσκλησης. Οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται σε κάποια ευρέως ομιλούμενη Ευρωπαϊκή γλώσσα, ενώ είναι δυνατή η λήψη πιστοποίησης για τη συμμετοχή σε αυτές (<https://www.etwinning.net>)
- **Θεματικά Σεμινάρια.** Είναι διά ζώσης εκδηλώσεις πληροφόρησης που διοργανώνονται από τις Εθνικές Υπηρεσίες Υποστήριξης, σε συνεργασία

με την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης και έχουν διάρκεια 2 έως 3 ημερών. Τα θέματα των σεμιναρίων σχετίζονται με παιδαγωγικά ζητήματα, ενώ βασικός στόχος τους είναι η ενημέρωση σχετικά με το eTwinning. Σε αυτά συμμετέχουν περίπου 200 άτομα χωρίς απαραίτητα να συμμετέχουν στο eTwinning (<https://www.etwinning.net>).

- **Ομάδες eTwinning.** Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να συνεργαστούν σε δραστηριότητες που δεν σχετίζονται άμεσα με τα σχολικά έργα δημιουργώντας/συμμετέχοντας σε μία ομάδα μέσα από την ενότητα «Ομάδες» στο eTwinning Live. Μέσω αυτών των ιδιωτικών διαδικτυακών κοινοτήτων πρακτικής δίνεται στους εκπαιδευτικούς η δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με άλλους εκπαιδευτικούς από την Ευρώπη ή τις γειτονικές χώρες, να συζητήσουν και να συνεργαστούν σε ένα συγκεκριμένο θέμα και να μοιραστούν τις γνώσεις και την εμπειρία τους. Οι ομάδες (περισσότερες από 3000) ασχολούνται με ποικίλα θέματα, όπως π.χ. εκπαίδευση στις φυσικές επιστήμες ή εκμάθηση γλωσσών, και σκοπός τους είναι η διάδοση καλών πρακτικών, η ανταλλαγή νέων μεθοδολογιών διδασκαλίας και εκμάθησης και η υποστήριξη της επαγγελματικής ανάπτυξης. Ακόμη, υπάρχουν 14 ενεργές «Εξέχουσες Ομάδες» (Featured Groups), των οποίων οι συντονιστές είναι έμπειρα και εξέχοντα μέλη του eTwinning. Οι ομάδες αυτές εστιάζουν σε συγκεκριμένα θέματα, όπως τα Αγγλικά ως δεύτερη γλώσσα, την ψηφιακή ασφάλεια και την περιβαλλοντική αγωγή. Κάθε Εξέχουσα Ομάδα ορίζει δραστηριότητες και εργασίες που προσφέρουν στους εκπαιδευτικούς ευκαιρίες για συζήτηση και συνεργασία (Crawley et al., 2010• Pateraki, 2018b• <https://www.etwinning.net>).
- **Ετήσια συνέδρια.** Αυτές οι τριήμερες εκδηλώσεις διοργανώνονται τόσο από την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης όσο και από τις Εθνικές Υπηρεσίες Υποστήριξης. Συνήθως εστιάζουν σε ένα θέμα ευρωπαϊκής εμβέλειας, ενώ βασικός τους στόχος είναι η ανάδειξη των επιτευγμάτων του eTwinning. (<https://www.etwinning.net>)

Όλες οι παραπάνω αναφερθείσες δυνατότητες επαγγελματικής ανάπτυξης που παρέχει στους εκπαιδευτικούς το eTwinning τους βοηθούν να (Bacescu, 2016• Galvin, 2009• Kampylis & Punie, 2013):

- ο διευρύνουν τον ορίζοντά τους και να γνωρίσουν βέλτιστες πρακτικές και καινοτομίες.
- ο γνωρίσουν και να εξοικειωθούν με τα εκπαιδευτικά συστήματα και τεχνικές διδασκαλίας άλλων χωρών.
- ο βελτιώσουν την ικανότητά τους στις ξένες γλώσσες και τις δεξιότητες επικοινωνίας.
- ο βελτιώσουν το επίπεδο των ψηφιακών τους ικανοτήτων, να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση για τη χρήση των ΤΠΕ και να χρησιμοποιούν καινοτόμες παιδαγωγικές πρακτικές.

2.6. Αποτίμηση – Αξιολόγηση του eTwinning και Αναγνώριση

Από το ξεκίνημα της δράσης eTwinning συλλέγονται στατιστικά στοιχεία χρησιμοποιώντας διάφορες μεθόδους όπως η εγγραφή χρηστών, η αλληλεπίδραση των χρηστών με τα διάφορα εργαλεία και η αναλυτική ιστοτοτόπων (web analytics). Βασικά στατιστικά στοιχεία αποτελούν ο αριθμός των εγγεγραμμένων εκπαιδευτικών, τα εγγεγραμμένα σχολεία και η συμμετοχή σε έργα eTwinning. Τα δεδομένα που συλλέγονται χρησιμοποιούνται για την αποτίμηση του eTwinning και την ανάπτυξη στρατηγικών διόρθωσης ή προσαρμογής των χαρακτηριστικών και των εργαλείων του (Crawley et al., 2009• Vuorikari, 2010).

Ένα εργαλείο που χρησιμοποιείται για την αποτίμηση του eTwinning είναι το *eTwinning Analytics* το οποίο εντάσσεται στην κατηγορία των εργαλείων της κοινωνικής μαθησιακής αναλυτικής (Social Learning Analytics), που αποτελεί υποκατηγορία της μαθησιακής αναλυτικής. Το eTwinning Analytics αξιοποιώντας την εξόρυξη εκπαιδευτικών δεδομένων, την αναλυτική ιστοτοτόπων και τη στατιστική, επικεντρώνεται στη μέτρηση, τη συλλογή, την ανάλυση και την αναφορά δεδομένων σχετικά με τους eTwinners και τα περιβάλλοντά τους, με σκοπό την κατανόηση και τη βελτιστοποίηση της συνεργασίας τους και του περιβάλλοντος στο οποίο αυτή πραγματοποιείται. Επομένως, ο στόχος του eTwinning Analytics είναι να προσφέρει στους «αξιολογητές» καλύτερα εργαλεία για την παρακολούθηση της δράσης μέσω αναδυόμενων τάσεων και μοντέλων πάνω στα οποία μπορούν να στηρίξουν καλύτερα τις αποφάσεις τους (Ferguson & Buckingham Shum, 2012• Vuorikari & Scimeca, 2013).

Η αξιολόγηση του eTwinning σε επίπεδο συστήματος γίνεται από (Kampylis & Punie, 2013):

- Την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης (ετήσια έκθεση)
- Τις Εθνικές Υπηρεσίες Υποστήριξης (ετήσια έκθεση)
- Το European Schoolnet (αποτίμηση και ανάλυση)

Η αξιολόγηση του eTwinning (και η αναγνώριση) σε επίπεδο έργων γίνεται με:

- **Εθνική Ετικέτα Ποιότητας.** Απονέμεται σε εκπαιδευτικούς (και μαθητές) με άριστα έργα eTwinning και δηλώνει ότι το έργο ανταποκρίνεται σε ένα ορισμένο επίπεδο ποιότητας στη χώρα τους. Η Ετικέτα Ποιότητας απονέμεται από την Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης στον εκπαιδευτικό που συνέβαλε ενεργά και ορατά στις δραστηριότητες του έργου και είναι προσωπική. Προκειμένου η Ελληνική Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης να χορηγήσει την Ετικέτα Ποιότητας σε ένα έργο πρέπει να πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις (Pateraki, 2018b• <http://www.etwinning.gr/>):

- ο Το έργο πρέπει να έχει κοινούς στόχους και σχέδιο.
- ο Πρέπει να έχει ολοκληρωθεί ή να βρίσκεται στο τελευταίο στάδιο του.
- ο Ο εκπαιδευτικός, που υποβάλλει την αίτηση, πρέπει να έχει συνεισφέρει σημαντικά στο έργο.
- ο Πρέπει να εμφανίζεται ένας ορισμένος βαθμός συνεργασίας.
- ο Τα αποτελέσματα του έργου πρέπει να είναι εμφανή.

Εφόσον πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις, το έργο αξιολογείται βάσει κριτηρίων που έχουν σχέση με τους ακόλουθους τομείς:

- ο Παιδαγωγική καινοτομία
 - ο Ενσωμάτωση στη διδακτέα ύλη
 - ο Επικοινωνία και ανταλλαγή μεταξύ σχολείων συνεργατών
 - ο Συνεργασία μεταξύ των σχολείων-εταίρων
 - ο Χρήση της τεχνολογίας
 - ο Αποτελέσματα, αντίκτυπος και τεκμηρίωση
- **Ευρωπαϊκή Ετικέτα Ποιότητας.** Απονέμεται σε εκπαιδευτικούς από την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης και καταδεικνύει ότι το έργο

ανταποκρίνεται σε ένα ορισμένο ευρωπαϊκό πρότυπο. Χορηγείται σε έργο το οποίο (<https://www.etwinning.net>):

- περιλαμβάνει τουλάχιστον δύο εταίρους που έχουν λάβει την Εθνική Ετικέτα Ποιότητας.
 - έχει προταθεί για Ευρωπαϊκή Ετικέτα Ποιότητας από τουλάχιστον μία Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης, μετά από μια διαδικασία διαλογής. Κάθε Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης προωθεί το καλύτερο ένα τρίτο των έργων που τιμήθηκαν με Εθνική Ετικέτα Ποιότητας με βάση τη βαθμολογία τους, όσον αφορά στην ποιότητά τους.
- **Εθνικά Βραβεία eTwinning.** Η Ελληνική Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης διοργανώνει κάθε χρόνο τον Εθνικό Διαγωνισμό eTwinning. Οι προϋποθέσεις συμμετοχής των σχολικών μονάδων είναι:
 - Το έργο που υποβάλλεται στον διαγωνισμό, να έχει ήδη βραβευτεί με Ελληνική Εθνική Ετικέτα Ποιότητας.
 - Το έργο που υποβάλλεται στον διαγωνισμό να μην έχει βραβευθεί σε προηγούμενους Εθνικούς ή Ευρωπαϊκούς διαγωνισμούς.

Υπάρχουν τρεις κατηγορίες ηλικιών μαθητών: 5-12, 13-15 και 16-19.

- **Ευρωπαϊκά Βραβεία eTwinning.** Οι εκπαιδευτικοί που έχουν λάβει Ευρωπαϊκή Ετικέτα Ποιότητας μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή στον Ευρωπαϊκό Διαγωνισμό eTwinning που διοργανώνει η Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης. Στην κύρια κατηγορία υπάρχουν τέσσερις κατηγορίες ηλικιών μαθητών: έως 6, 7-11, 12-15 και 16-19. Δίνονται βραβεία και στις παρακάτω ειδικές κατηγορίες: Ισπανική γλώσσα, Γαλλική γλώσσα, Βραβείο Marie Skłodowska Curie, Βραβείο Yunus Emre, Βραβείο Αγγλικής γλώσσας, Μεσογειακό βραβείο, Βραβείο Peyo Yavorov, Βραβείο Πολιτότητας (<https://www.etwinning.net>).

eTwinning Portfolio

Στο πλαίσιο της αναγνώρισης του έργου των εκπαιδευτικών στο eTwinning έχει δημιουργηθεί το **eTwinning Portfolio**, ένα «βιογραφικό σημείωμα στο eTwinning», όπου αυτόματα συγκεντρώνονται και προβάλλονται οι δραστηριότητες στις οποίες έχουν πάρει μέρος οι εκπαιδευτικοί από τη στιγμή της εγγραφής τους, όπως:

Έργα στα οποία απονεμήθηκε: Εθνική Ετικέτα Ποιότητας, Ευρωπαϊκή Ετικέτα Ποιότητας και Βραβεία eTwinning / Συμμετοχή σε Εκδηλώσεις και Επαγγελματική Ανάπτυξη σε Ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο / Εκδηλώσεις Μάθησης / Συνέδριο eTwinning και Εργαστήρια Επαγγελματικής Ανάπτυξης / Διαδικτυακά Σεμινάρια / Διαδικτυακοί Κύκλοι Μαθημάτων / Ενεργή συμμετοχή σε Ομάδες (συντονιστές και διαχειριστές μόνο).

Το eTwinning Portfolio επικυρώνεται και σφραγίζεται από την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης και μπορεί να παρουσιαστεί ως επίσημη απόδειξη της συμμετοχής στο eTwinning (<https://www.etwinning.net>).

Ετικέτα Σχολείου eTwinning

Η **Ετικέτα Σχολείου eTwinning** (eTwinning School Label) εισήχθη για πρώτη φορά το 2018, με σκοπό να αναγνωρίσει και να επιβραβεύσει τη συμμετοχή, τη δέσμευση και την αφοσίωση όχι μόνο μεμονωμένων εκπαιδευτικών, αλλά ολόκληρου του σχολείου όπου ομάδες εκπαιδευτικών και σχολικών ηγετών εργάζονται μαζί. Τα βραβευμένα σχολεία πληρούν ορισμένα κριτήρια που ομαδοποιούνται σε τέσσερις βασικούς τομείς (Pateraki, 2018b• <https://www.etwinning.net>):

- Το eTwinning και η συμβολή του στην αφύπνιση σχετικά με την ψηφιακή ασφάλεια στο σχολείο.
- Το eTwinning και η συμβολή του στις πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης, στη διαθεματική διδασκαλία και στην εκπόνηση συνθετικών εργασιών.
- Το eTwinning και η συμβολή του ως ενεργού και στρατηγικού εργαλείου επαγγελματικής ανάπτυξης για τους εκπαιδευτικούς και άλλους σχολικούς παράγοντες.
- Το eTwinning και η συμβολή του στη στρατηγική ανάπτυξη του σχολείου.

Τα σχολεία που έχουν ετικέτα eTwinning:

- Αναγνωρίζονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο ως πρότυπα για το eTwinning και διαμορφώνουν ένα δίκτυο ηγετικών σχολείων που εμπνέουν τη μελλοντική εξέλιξη της δράσης.

- Χαίρουν υψηλής προβολής σε ευρωπαϊκό Επίπεδο και έχουν τη δυνατότητα να επιδεικνύουν την Ετικέτα eTwinning που απέσπασαν στο διαφημιστικό και ενημερωτικό τους υλικό.
- Αναγνωρίζονται ως ηγέτες στην/στις: Ψηφιακή πρακτική / Πρακτική ψηφιακής ασφάλειας / Καινοτόμες και δημιουργικές προσεγγίσεις της παιδαγωγικής / Προώθηση της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης του προσωπικού / Προώθηση πρακτικών συνεργατικής μάθησης με προσωπικό και μαθητές.

Πέρα από την επίσημη αναγνώριση του έργου στο eTwinning, που περιλαμβάνουν τα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, υπάρχει και η άτυπη αναγνώριση. Ως τέτοια μπορεί να θεωρηθεί η αναγνώριση που λαμβάνουν οι εκπαιδευτικοί από τους συναδέλφους, τη Διεύθυνση της σχολικής μονάδας, τους μαθητές και τους γονείς. Ακόμη, η άτυπη αναγνώριση μπορεί να σχετίζεται με την ενδογενή παρακίνηση των εκπαιδευτικών να συμμετέχουν στο eTwinning και τους στόχους της προσωπικής ανέλιξής τους, όπως επαγγελματική ικανοποίηση, αυτοεκτίμηση, να κάνουν «κάτι» για τους μαθητές ή το σχολείο κ.ά. (Vuorikari, 2010^{*} Velea, 2016).

2.7. Παιδαγωγικά οφέλη του eTwinning

Το eTwinning ενθαρρύνει την ανάπτυξη έργων που προϋποθέτουν συνεργατική μάθηση και διαθεματική προσέγγιση. Η συνεργασία αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη σχολική ανάπτυξη δεδομένου ότι ενισχύει την ανεξάρτητη μάθηση και την ατομική υπευθυνότητα. Αν και κατά τα αρχικά στάδια της συνεργασίας απαιτείται χρόνος και κόπος, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα η συλλογική εργασία οδηγεί σε μείωση της προσπάθειας και εξοικονόμηση χρόνου, καθώς η ανταλλαγή πληροφοριών, γνώσεων και υλικών οδηγεί σε αμοιβαία υποστήριξη (Galvin et al., 2006a).

Τα έργα eTwinning στοχεύουν κυρίως στην ανάπτυξη ικανοτήτων και εγκάρσιων δεξιοτήτων, όπως η συνεργασία, η επικοινωνία, η επίλυση προβλημάτων, η δημιουργικότητα και η πολιτιστική ευαισθητοποίηση μέσω μιας ουσιαστικής και αυθεντικής μάθησης που βασίζεται σε συνθετικές εργασίες (project-based learning) (Gilleran & Kearney, 2014^{*} Kampylis & Punie, 2013).

Σύμφωνα με την Παιδαγωγική Συμβουλευτική Ομάδα (ομάδα ειδικών που εξετάζουν τρόπους ανάπτυξης του eTwinning) υπάρχουν πέντε περιοχές προστιθέμενης αξίας στην εκπαίδευση μέσα από τα έργα eTwinning (Galvin et al., 2006a):

- **Αυθεντική μάθηση.** Οι μαθητές κινητοποιούνται περισσότερο όταν συμμετέχουν σε αυθεντικές και με σημασία δραστηριότητες μάθησης.
- **Συνεργασία.** Τα έργα eTwinning απαιτούν συνεργασίες σε πολλά επίπεδα. Η ικανότητα συνεργασίας είναι μία από τις βασικές δεξιότητες και σε πολλές χώρες αποτελεί στόχο του προγράμματος σπουδών. Ακόμη, η συνεργατική μάθηση είναι ένας τρόπος να βελτιωθούν τα μαθησιακά αποτελέσματα.
- **Ευρωπαϊκή διάσταση.** Τα έργα eTwinning φέρνοντας σε επαφή μαθητές και εκπαιδευτικούς από διάφορα μέρη της Ευρώπης ενισχύουν την ανοχή και κατανόηση και τονίζουν την ευρωπαϊκή διάσταση και την διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση.
- **Χρήση ΤΠΕ.** Κύριος στόχος του eTwinning είναι η προώθηση της χρήσης των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην εκπαίδευση, παρέχοντας τη δυνατότητα στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν και να χρησιμοποιήσουν τις ψηφιακές τους δεξιότητες σε αυθεντικές καταστάσεις που τους αφορούν.
- **Επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών.** Το eTwinning γενικά, και τα έργα eTwinning συμβάλουν στην επαγγελματική ανάπτυξη των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η συμβολή των έργων eTwinning στην επίτευξη θετικών αποτελεσμάτων προϋποθέτει την εκπλήρωση κάποιων βασικών απαιτήσεων: ο καθορισμός των στόχων ενός έργου πρέπει να είναι επακριβής, τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα σαφή και τα χρονοδιαγράμματα πρέπει να εναρμονίζονται με τις απαιτήσεις κάθε δραστηριότητας (Kampylis & Punie, 2013).

2.7.1. Οφέλη για τους μαθητές

Η αναδιοργάνωση της διδασκαλίας απασχολεί τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες έτσι ώστε οι μαθητές να αναπτύξουν ικανότητες για να καλύψουν τις σύγχρονες κοινωνικές απαιτήσεις και τις ανάγκες για νέες δεξιότητες.

Σύμφωνα με τους Hoskins και Crick (2010) “μία ικανότητα αναφέρεται σε έναν σύνθετο συνδυασμό γνώσεων, δεξιοτήτων, αντιλήψεων, αξιών, στάσεων και επιθυμιών που οδηγούν σε αποτελεσματική, ενσώματη ανθρώπινη δράση στον κόσμο σε κάποιον συγκεκριμένο τομέα” (σελ. 122). Οι ικανότητες μπορεί να βασίζονται σε ένα γνωστικό αντικείμενο (π.χ. μαθηματικά) ή να είναι εγκάρσιες, δηλαδή διαθεματικές (π.χ. κοινωνικές ικανότητες), ενώ μπορούν να διατυπωθούν και να κατανοηθούν ποικιλοτρόπως, ανάλογα με το εκάστοτε εθνικό πλαίσιο. Το eTwinning χρησιμοποιεί ως σημείο αναφοράς τη σύλληψη των παρακάτω Βασικών Ικανοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες θεωρούνται απαραίτητες για την προσωπική ολοκλήρωση και ανάπτυξη, την ιδιότητα του ενεργού πολίτη, την κοινωνική ένταξη και απασχόληση όλων των ατόμων (European Council, 2006b• Gilleran & Kearney, 2014):

- ✓ Επικοινωνία στη μητρική γλώσσα
- ✓ Επικοινωνία σε ξένες γλώσσες
- ✓ Μαθηματική ικανότητα και βασικές ικανότητες στην επιστήμη και την τεχνολογία
- ✓ Ψηφιακή ικανότητα
- ✓ Μεταγνωστικές ικανότητες (Learning to learn)
- ✓ Κοινωνικές ικανότητες και ικανότητες που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη
- ✓ Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα
- ✓ Πολιτισμική συνείδηση και έκφραση

Οι οκτώ αυτές βασικές ικανότητες είναι αλληλένδετες μεταξύ τους, ενώ έμφαση δίνεται στην πρωτοβουλία, τη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη, την αξιολόγηση του κινδύνου, την εποικοδομητική διαχείριση των συναισθημάτων, την επίλυση προβλημάτων και τη λήψη αποφάσεων (Gilleran & Kearney, 2014).

Η μάθηση που βασίζεται σε συνθετικές εργασίες (project-based learning) προάγει τη συνεργατική και διεπιστημονική μάθηση και είναι κατάλληλη για την ανάπτυξη

και βελτίωση των ικανοτήτων των μαθητών, καθώς αρκετές βασικές ικανότητες καλλιεργούνται ταυτόχρονα με διαθεματικό τρόπο (Gilleran & Kearney, 2014). Επομένως, τα έργα eTwinning προσφέρουν στους μαθητές (και στους εκπαιδευτικούς) τη δυνατότητα να επιτύχουν την ανάπτυξη τόσο των «ακαδημαϊκών» ικανοτήτων (γλωσσική ανάπτυξη, μαθηματικά κλπ.) όσο και των εγκάρσιων (μεταγνωστικές ικανότητες, κοινωνικές και πολιτικές δεξιότητες κλπ.).

Το eTwinning έχει σημαντικό αντίκτυπο στους μαθητές επηρεάζοντας θετικά την κινητοποίησή τους και τα μαθησιακά αποτελέσματα (Papadakis, 2016):

- Η αλληλεπίδραση στα έργα eTwinning προσφέρει στους μαθητές ευκαιρίες να επικοινωνούν και να δημιουργούν επαφές. Μέσω των έργων οι μαθητές έρχονται σε επαφή με διαφορετικούς πολιτισμούς, γνωρίζουν και κατανοούν τις πολιτισμικές διαφορές και ομοιότητες μέσα και έξω από την τάξη, αλληλεπιδρούν και συμμετέχουν σε συνεργατικές δραστηριότητες, αναπτύσσουν διαφορετικές απόψεις και συμπεριφορές, δημιουργούν κοινούς πόρους και εμβαθύνουν στην κληρονομιά της Ευρώπης (Camillieri, 2016• Galvin et al., 2007• Pateraki, 2018a).
- Τα έργα eTwinning είναι συναρπαστικά και παρέχουν κίνητρα και διασκέδαση, υπό την προϋπόθεση ότι είναι καλά δομημένα, χρονικά περιορισμένα και προσανατολισμένα προς τα αποτελέσματα. Όταν τα έργα αυτά υλοποιούνται σε αυθεντικές καταστάσεις της πραγματικής ζωής έχουν τη δυνατότητα να διευρύνουν τις προοπτικές μάθησης και να οδηγούν σε βελτιωμένα μαθησιακά αποτελέσματα (Galvin et al., 2006a• Kampylis & Punie, 2013).
- Το eTwinning έδωσε σε έναν εντυπωσιακό αριθμό μαθητών την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε διασυνοριακά έργα συνεργασίας, να ανταλλάξουν εμπειρίες και να βελτιώσουν τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες σε μία ξένη γλώσσα. Η κοινωνική αλληλεπίδραση και η επικοινωνία με μαθητές άλλων χωρών βοηθά τους μαθητές να αναπτύξουν τις γλωσσικές τους ικανότητες σε μια ξένη γλώσσα σε ένα αυθεντικό πλαίσιο, επικοινωνώντας με άτομα της ίδιας ηλικίας και με παρόμοια ενδιαφέροντα (Kampylis & Punie, 2013• Popescu, Popa, Diaconescu & Ionescu, 2010• Velea, 2012).
- Ανάλογα με το ή τα γνωστικά αντικείμενα που εμπλέκονται στο έργο, το eTwinning μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων του προγράμματος

σπουδών για τα αντικείμενα αυτά (π.χ. ιστορία, γεωγραφία, μαθηματικά, ξένες γλώσσες, φυσικές επιστήμες κ.ά.).

- Το eTwinning συνδυάζει παραδοσιακές και νέες μορφές τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας και δίνει στους μαθητές τη δυνατότητα να τις χρησιμοποιούν με φυσικό και ουσιαστικό τρόπο (Kampylis & Punie, 2013• Kearney & Gras-Velázquez, 2018).
- Ακόμη ένα από τα οφέλη των έργων eTwinning είναι η διεύρυνση των οριζόντων των μαθητών μέσω δραστηριοτήτων που προάγουν την κατανόηση της ένταξης, την ανάπτυξη κοινών αξιών και μια θετική θεώρηση της διαφορετικότητας. Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να κατακτήσουν διαπολιτισμικές ικανότητες, να γνωρίσουν τις δημοκρατικές αξίες και την έννοια του ενεργού πολίτη, όπως και τη σημασία της κοινωνικής ένταξης. Μαθαίνουν να αποδέχονται τις διαφορές μεταξύ των ατόμων και επηρεάζουν θετικά το σχολείο και την κοινότητά τους ως προς την εκτίμηση της διαφορετικότητας στην κοινωνία τους. Συνεπώς, το eTwinning συμβάλλει σε έναν κόσμο που βασίζεται στο ανοιχτό πνεύμα, την ανοχή και τη δικαιοσύνη (Gilleran, Pateraki, Scimeca & Morvan, 2017• Kampylis & Punie, 2013• Nawrot-Lis, 2018).
- Τα έργα eTwinning προσφέρουν εξαιρετικές ευκαιρίες για την ανάπτυξη των ταλέντων των παιδιών, ακολουθώντας τη θεωρία των πολλαπλών τύπων νοημοσύνης του Gardner. Δεδομένου ότι τα περισσότερα έργα eTwinning απευθύνονται σε όλους/πολλούς τύπους νοημοσύνης και στοχεύουν στην ανάπτυξη πολλαπλών δεξιοτήτων, μπορούμε να ενισχύσουμε τις δεξιότητες αυτές μοιράζοντας στους μαθητές συγκεκριμένα καθήκοντα και ευθύνες ή δημιουργώντας συγκεκριμένα έργα (Galvin et al., 2006b• Kane, 2011• Komninou, 2010).
- Η συμμετοχή σε έργα eTwinning συχνά βελτιώνει την παιδαγωγική σχέση μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών και αυξάνει την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθηση των μαθητών (Kampylis & Punie, 2013• Kane, 2011).
- Τέλος, συμμετέχοντας σε έργα eTwinning οι μαθητές γίνονται ενεργά μέλη μιας ψηφιακής κοινότητας μάθησης με κοινές αξίες, ανησυχίες και ενδιαφέροντα, ανταλλάσσουν απόψεις, εμπειρίες και στρατηγικές για την ολοκλήρωση του

έργου, οικοδομούν σχέσεις και αποκτούν αίσθημα ευθύνης για την εργασία που έχουν αναλάβει (Αλεξίου, 2019• Popescu et al., 2010).

Όπως αναφέρει ο Santi Scimeca, με αφορμή τη συμπλήρωση 10 χρόνων από την έναρξη του eTwinning, μπορούμε να μιλάμε για την έννοια της γενιάς του eTwinning, “μια γενιά νέων ανθρώπων που μοιράζονται την ίδια αντίληψη σχετικά με κοινούς στόχους: τη βελτίωση της εκπαίδευσης, το αίσθημα του ανήκειν σε μια κοινότητα και, τελικά, το να είναι κομμάτι της ίδιας, ενωμένης Ευρώπης” (Cassells et al., 2015, σελ. 6). Μια γενιά που πιστεύει σε αξίες όπως η πολιτισμική συνείδηση και ανοχή και συνειδητοποίησε τη σημασία του να ακούς και να κατανοείς την οπτική γωνία των άλλων.

2.7.2. Οφέλη για τους εκπαιδευτικούς

Το eTwinning έχει σημαντικό αντίκτυπο στους εκπαιδευτικούς επιδρώντας τόσο στην ανάπτυξη και βελτίωση των δεξιοτήτων τους όσο και στις διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης:

- Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών και η συμμετοχή τους σε μία διαδικτυακή εκπαιδευτική κοινότητα δημιουργεί μία αίσθηση εμπιστοσύνης, αμοιβαιότητας, κοινών αξιών και πεποιθήσεων μεταξύ των συμμετεχόντων. Έτσι μέσω της ανταλλαγής ιδεών, πρακτικών συμβουλών και του κριτικού αναστοχασμού, ενισχύεται η ικανότητα των εκπαιδευτικών για μάθηση και αλλαγή, ενώ παρέχεται η ευκαιρία ανάπτυξης των τεχνικών δεξιοτήτων και των γνώσεών τους (Holmes, 2013• Lomos et al., 2011).
- Οι εκπαιδευτικοί οικοδομούν νέες φιλίες και δικτυώνονται στην Ευρώπη και αυτό μπορεί να λειτουργήσει θετικά στην ανάπτυξη διεθνών συνεργατικών σχεδίων (π.χ. Erasmus+), ενώ το eTwinning μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για την εξεύρεση εταίρων.
- Συμμετέχοντας σε έργα eTwinning οι εκπαιδευτικοί βελτιώνουν τις ψηφιακές τους ικανότητες και το επίπεδο γνώσης και χρήσης της ξένης γλώσσας επικοινωνίας. Ενισχύουν τις ικανότητες διαχείρισης και επικοινωνίας, την πολιτισμική συνείδηση και έκφραση, και τις μεταγνωστικές και προσωπικές τους δεξιότητες, όπως η ευελιξία στη σκέψη (Kearney & Gras-Velázquez, 2015• Velea, 2016).

- Το eTwinning παρέχει έναν ασφαλή, υποστηρικτικό και απαλλαγμένο από γραφειοκρατικές διαδικασίες χώρο, κατάλληλο για πειραματισμό και ανταλλαγή γνώσεων, εμπειριών και πρακτικών. Μπορεί να ενισχύσει τον επαγγελματισμό, το αίσθημα της αυτοαποτελεσματικότητας και έτσι να αποφευχθεί το στρες και η επαγγελματική εξουθένωση (Kampylis & Punie, 2013).
- Το eTwinning έχει συμβάλει στην προώθηση της δια βίου μάθησης στους εκπαιδευτικούς, ενώ προσφέρει τυπικές και άτυπες μορφές επαγγελματικής ανάπτυξης σε διάφορα επίπεδα (Kampylis & Punie, 2013^{*} Kearney & Gras- Velázquez, 2018).
- Δίνεται η ευκαιρία στους εκπαιδευτικούς να ενισχύσουν, μέσω διεπιστημονικών έργων, τη συνεργασία με συναδέλφους του σχολείου τους. Ακόμη, μπορεί να αποτελέσει το έναυσμα για την παραγωγή συνεργατικού εκπαιδευτικού υλικού και πόρων τους οποίους θα μοιραστούν με τους συναδέλφους τους.
- Τα διεθνή συνεργατικά έργα και η χρήση των ΤΠΕ είναι συναρπαστικά, κινούν το ενδιαφέρον, μπορούν να συμβάλλουν στην ελκυστικότητα του μαθήματος και βελτιώνουν την παιδαγωγική σχέση μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών, κάνοντας τη διδασκαλία πιο εύκολη και αποδοτική (Crawley et al., 2009^{*} Moreno Peña, 2007).

2.7.3. Οφέλη για τη σχολική μονάδα και τους γονείς

Σύμφωνα με τη μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για να έχει το eTwinning σημαντικό αντίκτυπο στη σχολική μονάδα πρέπει η Διεύθυνση του σχολείου να συμμετέχει ενεργά σε αυτό, αν δεν είναι η κινητήρια δύναμη πίσω από τις δραστηριότητες eTwinning, ή πρέπει στα διεθνή συνεργατικά έργα να εμπλέκονται αρκετές τάξεις ή ακόμα και ολόκληρο το σχολείο (European Commission, 2013b).

Το eTwinning μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο στη σχολική μονάδα:

- Όπως έχει ήδη αναφερθεί, πέρα από την βελτίωση των δεξιοτήτων εκπαιδευτικών και μαθητών (ψηφιακές, κοινωνικές κ.ά.), η συμμετοχή σε έργα eTwinning βελτιώνει τόσο την αυτοεκτίμηση τους όσο και τις μεταξύ τους σχέσεις, και αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της συνολικής εικόνας του σχολείου. Ακόμη, μέσω των έργων eTwinning προσδίδεται μία Ευρωπαϊκή

διάσταση στη διδασκαλία, τη μάθηση και την ποιότητα εκπαίδευσης σε επίπεδο σχολείου (Bacescu, 2016• Galvin, 2009).

- Μέσα από τα έργα eTwinning προωθείται η εικόνα του σχολείου και αυτό μπορεί να έχει θετικό αντίκτυπο σε μελλοντικές διεθνικές συνεργασίες.
- Εμπειρίες, πρακτικές και μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης των συνεργαζόμενων σχολείων μπορεί να επηρεάσουν θετικά τη λειτουργία και τα αποτελέσματα της σχολικής μονάδας.
- Τα έργα eTwinning παρέχουν στις σχολικές μονάδες τη δυνατότητα μιας πιο αποτελεσματικής και ισορροπημένης διαμόρφωσης του σχολικού προγράμματος, συμβάλλοντας στην προαγωγή της επιστημονικής εκπαίδευσης. Μπορούν να υλοποιηθούν έργα που υποστηρίζουν τα μαθηματικά, τις φυσικές επιστήμες και τη διεπιστημονικότητα και να εναρμονιστούν με τους στόχους του προγράμματος σπουδών (Kampylis et al., 2012• Manfredini, 2007).
- Δεδομένου ότι η κύρια μέθοδος που χρησιμοποιείται στα έργα eTwinning είναι η μάθηση που βασίζεται σε συνθετικές εργασίες, μπορεί να γίνει μέσω του eTwinning γνωριμία με τη μέθοδο αυτή σε σχολεία όπου η εμπειρία τέτοιων προσεγγίσεων είναι μικρή. Το eTwinning μπορεί να συνεισφέρει στην εισαγωγή της συλλογικής εργασίας και της προσέγγισης project ή να ενταχθεί στο σχολείο υποστηρίζοντας μία ήδη καθιερωμένη κουλτούρα project-based learning (European Commission, 2013b).
- Η συμμετοχή σε έργα eTwinning μπορεί να οδηγήσει σε αλλαγή της κουλτούρας των εκπαιδευτικών και του σχολείου. Οι εκπαιδευτικοί επιθυμούν να μοιραστούν την εργασία και τα αποτελέσματα των μαθητών τους, όχι μόνο με τους συνεργάτες τους, αλλά και με τους συναδέλφους, τους γονείς των μαθητών και την ευρύτερη κοινότητα (Crawley et al., 2010).
- Οι γονείς των μαθητών μαθαίνουν περισσότερα για τις χώρες των συνεργαζόμενων σχολείων από τα παιδιά τους και τις εργασίες τους. Μάλιστα, για μερικούς γονείς αυτό μπορεί να θέσει σε αμφισβήτηση τις αντιλήψεις τους και να οδηγήσει σε λιγότερο κλειστές συμπεριφορές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – Βιβλιογραφική ανασκόπηση

3.1. Ανασκόπηση ερευνών

Από το ξεκίνημά του το eTwinning είχε ως στόχο την αδελφοποίηση σχολείων της Ευρώπης και ενθάρρυνε τη συνεργασία μεταξύ σχολείων της Ευρώπης για την υλοποίηση κοινών έργων με ένα μη επίσημο τρόπο, χωρίς σημαντικές δεσμεύσεις. Οι κύριοι άξονες του σχεδιασμού του περιελάμβαναν την εύρεση εταίρων και τη δημιουργία, διαχείριση και υλοποίηση έργων με χρήση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ), την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την παροχή ευκαιριών επαγγελματικής ανάπτυξης στους εκπαιδευτικούς. Με τη πάροδο του χρόνου το eTwinning συνέχισε να μεγαλώνει και σήμερα αποτελεί μία μεγάλη κοινότητα εκπαιδευτικών. Αρκετές έρευνες έχουν διεξαχθεί τόσο σε τοπικό/εθνικό επίπεδο όσο και σε πανευρωπαϊκό για να διερευνήσουν την επίδραση που είχε και έχει το eTwinning κυρίως στους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές τους, αλλά και στη σχολική μονάδα και το ευρύτερο περιβάλλον της.

Τα αποτελέσματα της έρευνας του Moreno Peña (2007), στην οποία πήραν μέρος 186 εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην υλοποίηση έργων eTwinning στην Ισπανία, έδειξαν ότι το 85% των εκπαιδευτικών ήταν ικανοποιημένο ή πολύ ικανοποιημένο από την εμπειρία. Οι παράγοντες που επηρέασαν την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών σχετίζονται με τη χρήση της διαδικτυακής πύλης του eTwinning, τις μεθοδολογικές προσαρμογές που έγιναν για την εκτέλεση του έργου και τα θετικά αποτελέσματα τόσο για τους μαθητές όσο και για τους εκπαιδευτικούς. Ακόμη, υψηλό ή πολύ υψηλό ήταν το ενδιαφέρον για το 85% των μαθητών, ενώ η μεθοδολογία της συνεργατικής μάθησης επηρέασε θετικά το ενδιαφέρον τους και συνέβαλλε στην επίτευξη των στόχων του έργου. Η ολοκλήρωση του έργου eTwinning ανέπτυξε και βελτίωσε τόσο τις ψηφιακές ικανότητες μαθητών και εκπαιδευτικών όσο και τις δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας. Επίσης, υπήρξε βελτίωση στο επίπεδο γνώσης και χρήσης της ξένης γλώσσας επικοινωνίας και προώθηση της ευρωπαϊκής διάστασης της εκπαίδευσης, μέσω της επαφής με άλλους ευρωπαϊκούς πολιτισμούς. Όπως αναφέρει ο ερευνητής, “η δράση eTwinning είναι ένα από τα πιο αποτελεσματικά εργαλεία για να γνωρίσουν οι μαθητές την κοινωνία άλλων ευρωπαϊκών χωρών” (σελ. 486). Σε παρόμοια αποτελέσματα κατέληξαν και

οι έρευνες των Török-Lakatos και Dorner (2008), στην οποία συμμετείχαν 65 σχολεία της Ουγγαρίας, και της Αλεξίου (2019), ενώ και τα ευρήματα της έρευνας της Nawrot-Lis (2018), στην οποία συμμετείχαν εκπαιδευτικοί από την Πολωνία και την Αγγλία, καταδεικνύουν ότι η χρήση του eTwinning βελτιώνει τη γνώση τους για άλλα εκπαιδευτικά συστήματα και την ικανότητα συνεργασίας, και συμβάλλει στην κινητοποίηση τους και την επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Τη σημαντική συμμετοχή που είχαν οι ΤΠΕ στη βελτίωση της διαδικασίας διδασκαλίας και μάθησης κατά την εκτέλεση ενός έργου eTwinning, στο πλαίσιο του μαθήματος ξένων γλωσσών, καταδεικνύουν αρκετές έρευνες (Βουτυρά, 2008• Γκουβάτσου, 2018• Silva, 2013). Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, η μέθοδος project, η αξιοποίηση του διαδικτύου και η χρήση των ΤΠΕ διέπρυναν τις μαθησιακές εμπειρίες, διαφοροποίησαν τη διδασκαλία, βελτίωσαν την ικανότητα παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου των μαθητών στην ξένη γλώσσα και τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες, και οδήγησαν σε αλλαγή της στάσης των μαθητών απέναντι στη σχολική μαθησιακή διαδικασία. Στο έργο eTwinning επιτεύχθηκε η ενίσχυση των κινήτρων των μαθητών μέσα από την επικοινωνία σε πραγματικές συνθήκες, τη σύναψη φιλίας με τους Γάλλους μαθητές, την ενδυνάμωση της συνεργατικότητας, την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των μαθητών και την ενεργητική μάθηση. Ακόμη, υπήρξε ανάπτυξη της διαπολιτισμικής συνείδησης και της κοινωνικότητας των μαθητών, όπως και καλλιέργεια μεταγνωστικών δεξιοτήτων. Σε παρόμοια συμπεράσματα κατέληξε η έρευνα της Overland (2015), η οποία έδειξε επίσης ότι η συνεργασία σε ένα έργο eTwinning αυξάνει τη διαπολιτισμική ικανότητα των συμμετεχόντων.

Την περίοδο από 23 Νοεμβρίου έως 23 Δεκεμβρίου 2008, λίγους μήνες μετά την αναβάθμιση της διαδικτυακής πύλης, η Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης του eTwinning σε συνεργασία με τις Εθνικές Υπηρεσίες Υποστήριξης διεξήγαγε μία ποσοτική έρευνα, με σκοπό να διαμορφωθεί μία καλύτερη εικόνα για τα περιβάλλοντα στα οποία εργάζονταν οι εκπαιδευτικοί και για το εάν το eTwinning ανταποκρινόταν ή όχι στις ανάγκες των εκπαιδευτικών (Crawley et al., 2009). Στη διαδικτυακή αυτή έρευνα, που έγινε σε 23 γλώσσες, απάντησαν 1308 εκπαιδευτικοί. Λίγο πάνω από το 50% των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετείχαν στην έρευνα και το ένα τρίτο περίπου των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είχε ως αντικείμενο τη διδασκαλία των Ξένων

Γλωσσών. Τα κύρια προβλήματα που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί κατά την εκτέλεση των έργων eTwinning ήταν η έλλειψη χρόνου, τα προβλήματα υλικοτεχνικής υποδομής του σχολείου που είχαν σχέση με τις ΤΠΕ και η δυσκολία να βρουν τον κατάλληλο εταίρο και να οργανώσουν online την ομαδική εργασία. Τα δύο τρίτα των συμμετεχόντων στην έρευνα εκπαιδευτικών συνεργάστηκαν με συναδέλφους του σχολείου τους. Όσον αφορά την επίδραση του eTwinning στις δεξιότητες και τις διδακτικές πρακτικές των εκπαιδευτικών, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι ήταν μία ευχάριστη εμπειρία, γνώρισαν άλλα εκπαιδευτικά συστήματα και βελτίωσαν τις ψηφιακές, διδακτικές και επικοινωνιακές, ως προς την ξένη γλώσσα, δεξιότητές τους. Ο αντίκτυπος του eTwinning στη βελτίωση των δεξιοτήτων ήταν ακόμη υψηλότερος μεταξύ των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στο eTwinning με σκοπό να βελτιώσουν τις διδακτικές τους ικανότητες. Ακόμη, η βελτίωση των δεξιοτήτων ήταν μικρότερη για τους εκπαιδευτικούς με αντικείμενο διδασκαλίας τη γλώσσα/λογοτεχνία, ενώ οι δάσκαλοι βελτίωσαν τις ψηφιακές τους ικανότητες περισσότερο από τον μέσο όρο. Σύμφωνα με τους ερωτηθέντες εκπαιδευτικούς το eTwinning είχε πολύ μεγάλο ή μεγάλο αντίκτυπο στην κινητοποίηση των μαθητών, στην ενίσχυση της συλλογικής εργασίας των μαθητών, στη βελτίωση των σχέσεων τόσο μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών όσο και μεταξύ των μαθητών, στη βελτίωση των δεξιοτήτων μάθησης των μαθητών και στην ενίσχυση της επικοινωνίας μεταξύ των εκπαιδευτικών. Τέλος, εκφράζοντας τη συνολική τους άποψη για το eTwinning, το 53% των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών δήλωσε ότι είναι πολύ ικανοποιημένοι, το 43% ότι είναι ικανοποιημένοι, ενώ το 4% και το 0,4% των εκπαιδευτικών δήλωσε ότι δεν είναι πολύ ικανοποιημένοι ή δεν είναι καθόλου ικανοποιημένοι, αντίστοιχα. Πρέπει να σημειωθεί ότι το 21,7 % των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα δεν είχε συμμετάσχει σε έργο eTwinning, ενώ οι δύο κύριοι λόγοι γι' αυτό ήταν η έλλειψη χρόνου και η μη εύρεση κατάλληλου εταίρου. Όταν οι ερωτώμενοι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με τους τρόπους βελτίωσης του eTwinning, οι κύριες προτάσεις που διατύπωσαν ήταν να υπάρχουν περισσότερες και σαφέστερες οδηγίες για διάφορες πτυχές του eTwinning, να γίνει η διαδικτυακή πύλη του eTwinning πιο απλή και φιλική για τον χρήστη, να υπάρχουν περισσότερες εκδηλώσεις κατάρτισης και να υπάρχει μεγαλύτερη (και επίσημη) αναγνώριση της προσπάθειας και των αποτελεσμάτων των εκπαιδευτικών.

Την παραπάνω έρευνα (Crawley et al., 2009), ακολούθησε μία συμπληρωματική λεπτομερής έρευνα (μελέτη περίπτωσης) που διήρκησε 14 μήνες και εξέτασε 31 σχολεία σε 11 Ευρωπαϊκές χώρες. Η έρευνα διεξήχθη από την Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης σε συνεργασία με τις 11 Εθνικές Υπηρεσίες Υποστήριξης και την Παιδαγωγική Συμβουλευτική Ομάδα, η οποία ήταν υπεύθυνη για την ανάπτυξη, τη δοκιμή και την εφαρμογή της μεθοδολογίας της έρευνας (Galvin, 2009). Τα σχολεία που συμμετείχαν στην έρευνα επιλέχθηκαν από τις Εθνικές Υπηρεσίες Υποστήριξης και θεωρούνταν εμβληματικά. Είχαν καλές επιδόσεις στο eTwinning, μερικές φορές σε δύσκολες συνθήκες, και δεν αποτελούσαν απλώς παραδείγματα ιδανικής πρακτικής, αλλά είχαν υλοποιήσει καινοτόμα και δημιουργικά έργα. Στην έρευνα συμμετείχαν 106 εκπαιδευτικοί και 1439 μαθητές. Το 84% των εκπαιδευτικών ήταν γυναίκες, ενώ οι περισσότερες ομάδες των μαθητών αποτελούνταν από λίγο περισσότερους από 20 μαθητές, με μέση ηλικία τα 12 χρόνια. Όλα τα σχολεία, εκτός από ένα, είχαν ισχυρή υποστήριξη από τη Διεύθυνση της σχολικής μονάδας, ενώ περισσότερο από το ένα τρίτο των σχολείων είχαν συμμετάσχει για πρώτη φορά στο eTwinning. Ακόμη, η πλειοψηφία των σχολείων συμμετείχε σε έργα που είχαν πτυχές της διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης και της διεθνικής σύγκρισης στις δραστηριότητές τους. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, πολύ σημαντικά στοιχεία για την επιτυχία του έργου είναι η προσωπική δέσμευση, η ένταξη των δραστηριοτήτων του έργου στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών, η ύπαρξη καλών υποδομών στο σχολείο, όσον αφορά τις ΤΠΕ, και η χρησιμοποίηση των εργαλείων της διαδικτυακής πύλης του eTwinning.

Ο αντίκτυπος του eTwinning ήταν ιδιαίτερα θετικός. Σύμφωνα με τους περισσότερους εκπαιδευτικούς τα έργα προκάλεσαν την εσωτερική παρακίνηση των μαθητών. Το eTwinning συνέβαλλε σημαντικά στην καλύτερη κατανόηση από τους μαθητές της Ευρώπης και των ανθρώπων της, όπως και στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των μαθητών στις ΤΠΕ. Ακόμη, η συμμετοχή των μαθητών στα έργα eTwinning τους βοήθησε να αναπτύξουν ικανότητες συνεργασίας και συλλογικής εργασίας. Όσον αφορά τους εκπαιδευτικούς, η υλοποίηση έργων eTwinning τους βοήθησε να χρησιμοποιήσουν περισσότερο την τεχνολογία στη διδασκαλία τους, να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση στη χρήση των ΤΠΕ, να αναπτύξουν καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας και να βελτιώσουν την διδακτική τους εμπειρία με τους μαθητές.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, το eTwinning προσφέρει ένα πλαίσιο μέσα στο οποίο η μάθηση με τη βοήθεια της τεχνολογίας μπορεί να είναι καινοτόμος και δημιουργική. Ακόμη το eTwinning μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό μέσο για τον ψηφιακό εγγραμματισμό των μεγαλύτερων σε ηλικία συμμετεχόντων. Όταν η εργασία στο πλαίσιο του eTwinning (project) συνδυάζεται κατάλληλα με το πρόγραμμα σπουδών επεκτείνοντας τις δυνατότητές του, αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη δέσμευση και στοχοθέτηση στην απόκτηση γλωσσικών και ψηφιακών δεξιοτήτων, όπως και στην πολιτισμική κατανόηση. Ακόμη, το eTwinning προσφέρει ποικιλία ευκαιριών συνεργατικής και εποικοδομητικής αλληλεπίδρασης στο πλαίσιο της διδασκαλίας και της μάθησης. Η κατανόηση του τρόπου συμμετοχής σε ομάδες και η χρήση εργαλείων ομάδας είναι μια κρίσιμη πτυχή της μάθησης και της μεθόδου επίλυσης προβλημάτων. Τέλος, το eTwinning παρέχει καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας που χρησιμοποιούν την ευρωπαϊκή διάσταση όσον αφορά την προστιθέμενη αξία στην πρακτική των σχολείων και παρέχουν την ευκαιρία στους εκπαιδευτικούς να ενισχύσουν το πρόγραμμα σπουδών με έναν όχι πολύπλοκο, αλλά «χαμηλής έντασης» τρόπο. Επιπλέον, όπου η πρόκληση της διδασκαλίας με διαφορετικό τρόπο προβληματίζει, το eTwinning βοηθά στην εξάλειψη των ανησυχιών σχετικά με την ανεπαρκή κατάρτιση στις ΤΠΕ και την αδύναμη και «προβληματική» τεχνολογική υποδομή (Galvin, 2009).

Έρευνες που έγιναν στη Ρουμανία για τη μελέτη της επίδρασης του eTwinning (Crişan, 2013• Fat, 2012• Popescu et al., 2010• Velea 2011, 2016) έδειξαν ότι υπήρξε θετικός αντίκτυπος τόσο στους μαθητές και εκπαιδευτικούς όσο και στα σχολεία. Η συμμετοχή των μαθητών σε έργα eTwinning τους ενθάρρυνε και τους κινητοποίησε να μάθουν περισσότερα για άλλους πολιτισμούς και συντέλεσε στη βελτίωση της απόδοσης των μαθητών στην εκμάθηση ξένων γλωσσών. Μέσα από την εργασία σε ομάδες οι μαθητές ανέπτυξαν τις κατάλληλες δεξιότητες για τη χρήση νέων τεχνολογιών στη διαδικασία της μάθησης, βελτίωσαν τις κοινωνικές τους δεξιότητες, απόκτησαν αυτοπεποίθηση και ενισχύθηκε η ικανότητά τους να παίρνουν πρωτοβουλίες σε ότι αφορά την καλύτερη συμμετοχή τους στο έργο στα στάδια της υλοποίησης και της διαχείρισης. Βελτίωση των ψηφιακών και άλλων δεξιοτήτων παρατηρήθηκε και στους εκπαιδευτικούς, αυξήθηκε η αυτοπεποίθησή τους και η επαγγελματική τους ικανοποίηση, ενώ υπήρξαν αλλαγές στις σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών του σχολείου ή άλλων σχολείων που οδήγησε στην διεξαγωγή

συνεργατικών δραστηριοτήτων ή στην ανταλλαγή πρακτικών διδασκαλίας. Επιπλέον, υπήρξε παιδαγωγική καινοτομία που επηρέασε τις πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης, σημειώθηκαν θετικές αλλαγές στη συμπεριφορά, βελτιώθηκαν οι σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών, αυξήθηκε η δεκτικότητα σε νέες εμπειρίες, δημιουργήθηκαν διαδικτυακές σχέσεις, βελτιώθηκε η επικοινωνία των προσωπικών απόψεων και η αντίληψη των ιδεών των άλλων, αυξήθηκε η συμμετοχή στην εκπαίδευση και βελτιώθηκε η συνολική εικόνα του σχολείου.

Οι εκπαιδευτικοί αντιμετώπισαν προβλήματα όπως η έλλειψη υποστήριξης από το σχολείο και η έλλειψη χρόνου, ενώ διαπιστώθηκε ότι υπάρχει ανάγκη για παιδαγωγική κουλτούρα συνεργασίας. Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν σε έργα eTwinning δήλωσαν ότι τα περισσότερα προβλήματα κατά την υλοποίηση των έργων δεν οφείλονταν στη χρήση της τεχνολογίας, αλλά κυρίως στη συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς, στην επικοινωνία μέσω μιας ξένης γλώσσας, στη συμμετοχή των μαθητών σε ομαδικές δραστηριότητες και στη σύνδεση του έργου με το πρόγραμμα σπουδών. Ακόμη, αναφέρθηκε ότι η συνεχής κατάρτιση δεν μπορεί να καλύψει με συνέπεια το πλήρες φάσμα των αναγκών κατάρτισης των εκπαιδευτικών και πρέπει να υπάρξει ενίσχυση και βελτίωση της αρχικής πρακτικής κατάρτισης.

Τέλος, η ανάλυση των έργων eTwinning στη Ρουμανία έδειξε ότι υπήρξε βελτίωση της ποιότητάς τους ως αποτέλεσμα της αποκτηθείσας εμπειρίας, της παιδαγωγικής υποστήριξης που παρέχεται στους εκπαιδευτικούς, της μεγαλύτερης αναγνώρισης και της προβολής επιτυχημένων έργων. Οι σημαντικές βελτιώσεις στην επικοινωνία και τις ανταλλαγές μεταξύ σχολείων, όπως και στη χρήση των ΤΠΕ αποτελούν σημαντικά οφέλη της δράσης, ενώ η θετική αξιολόγηση όσον αφορά την παιδαγωγική καινοτομία επιβεβαιώνει το επίπεδο ωριμότητας στο οποίο έχουν φτάσει οι εταιρικές σχέσεις eTwinning στη Ρουμανία.

Το συμπέρασμα της έρευνας (μελέτη περίπτωσης) που διεξήγαγε η Kane (2011) για να διερευνήσει τα οφέλη που προκύπτουν για μικρές συνεργατικές ομάδες από τη συμμετοχή σε ένα έργο eTwinning, σε μία τάξη Δημοτικού, ήταν ότι η συμμετοχή των μαθητών ήταν εξαιρετικά επωφελής τόσο στο γνωστικό όσο και στο συναισθηματικό επίπεδο. Το Twinspace παρείχε ένα ασφαλές περιβάλλον επικοινωνίας και συνεργασίας, ενώ υπήρξε εγγενής παρακίνηση των μαθητών με αποτέλεσμα την αύξηση της αυτοπεποίθησης και της αυτοεκτίμησής τους και την ενίσχυση της προσωπικής τους ανάπτυξης. Οι μαθητές ανέπτυξαν δεξιότητες

συνεργασίας και συλλογικής εργασίας, έμαθαν να σέβονται ο ένας τις απόψεις και τις ιδέες του άλλου και βελτίωσαν τις κοινωνικές δεξιότητές τους. Η χρήση των ΤΠΕ αύξησε την αλληλεπίδραση, την επικοινωνία και τη συνεργασία μέσα στις ομάδες, ενώ η συμμετοχή στο έργο eTwinning είχε ως αποτέλεσμα τη μεγιστοποίηση του μαθησιακού δυναμικού τους, μέσω της αξιοποίησης διαφόρων τύπων νοήμοσύνης ώστε η διαδικασία της μάθησης να καταστεί επωφελής. Σε παρόμοια αποτελέσματα κατέληξε και η έρευνα της Valls Cassí (2014), ενώ στις έρευνες τους η Acitores Martínez (2014) και η Κολλητίδου (2018) τόνισαν την ανάπτυξη της διαπολιτισμικής ευαισθητοποίησης των μαθητών Δημοτικού σχολείου που συμμετείχαν σε έργα eTwinning.

Το 2013 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε μία μελέτη για την αξιολόγηση του αντίκτυπου του eTwinning στην παιδαγωγική διαδικασία, την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και τη μάθηση των μαθητών, όπως και την ανάλυση των παραγόντων που συμβάλλουν ή περιορίζουν την επιτυχή συμμετοχή στο eTwinning. Η μελέτη βασίστηκε στα στοιχεία δύο ερευνών, που συγκεντρώθηκαν σε χρονικό διάστημα 21 μηνών. Η μία έρευνα ήταν ποσοτική και συμμετείχαν 5956 εγγεγραμμένοι χρήστες του eTwinning, ενώ η άλλη ήταν ποιοτική (μελέτη περίπτωσης) και συμμετείχαν 24 σχολεία σε 13 χώρες (European Commission, 2013b). Τα αποτελέσματα της μελέτης συνοψίζονται παρακάτω:

Αντίκτυπος στους εκπαιδευτικούς

Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών είχε ρεαλιστικές θετικές προσδοκίες για το eTwinning και σε μεγάλο βαθμό αυτές εκπληρώθηκαν. Ειδικότερα, παρατηρήθηκε βελτίωση στις προσωπικές γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες, όπως και ανάπτυξη δεξιοτήτων διδασκαλίας. Σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% οι εκπαιδευτικοί ανέφεραν πέντε πλεονεκτήματα λόγω της συμμετοχής τους στο eTwinning: i) δημιουργία νέων φίλων και δικτύωσης σε ολόκληρη την Ευρώπη, ii) απόκτηση νέων δεξιοτήτων ΤΠΕ ή βελτίωση των ήδη υφιστάμενων δεξιοτήτων, iii) θετική επίδραση του eTwinning στις δεξιότητες των μαθητών ή στην κινητοποίησή τους για μάθηση, iv) δημιουργία αίσθησης του ανήκειν σε μια διεθνή εκπαιδευτική κοινότητα, και v) βελτίωση των δεξιοτήτων ξένων γλωσσών. Οι εκπαιδευτικοί είχαν τη δυνατότητα να ανταλλάξουν απόψεις και εμπειρίες με συναδέλφους από άλλες χώρες και να βελτιώσουν τις δεξιότητες διδασκαλίας μέσα από τον διάλογο και τον αναστοχασμό, έχοντας έτσι θετικό αντίκτυπο στην επαγγελματική τους ανάπτυξη. Ακόμη, οι

εκπαιδευτικοί δήλωσαν σε μικρότερο ποσοστό ότι το eTwinning τους βοήθησε να εφαρμόσουν διάφορες εκπαιδευτικές δραστηριότητες στην τάξη, να βελτιώσουν τις σχέσεις τους με τους μαθητές και να υιοθετήσουν με επιτυχία νέες διδακτικές μεθόδους, ενώ μόνο ένα μικρό ποσοστό εκπαιδευτικών (περίπου 20%) δήλωσε ότι βελτιώθηκαν οι σχέσεις με τους συναδέλφους στο σχολείο. Οι βελτιωμένες σχέσεις με τους μαθητές που αποτελούν ένα από τα κύρια πλεονεκτήματα για τους εκπαιδευτικούς, εκδηλώνονται ως καλύτερη και λιγότερο επίσημη επικοινωνία και αλληλεπίδραση, άτυπη ανταλλαγή δεξιοτήτων, συχνά οι μαθητές είναι πιο εξειδικευμένοι με τις ΤΠΕ, διασκέδαση και απόλαυση στις δραστηριότητες του eTwinning, τόσο για τους μαθητές όσο και για τους εκπαιδευτικούς. Ακόμη, η συμμετοχή και η εμπειρία στο eTwinning παρουσιάζει σταδιακά αυξανόμενες και σωρευτικές θετικές επιπτώσεις, με αποτέλεσμα όσοι έχουν περισσότερα χρόνια στο eTwinning να έχουν περισσότερα οφέλη. Τέλος, η συμμετοχή σε ευκαιρίες επαγγελματικής ανάπτυξης και υποστήριξης έχει θετικό αντίκτυπο στο κίνητρο και τον ενθουσιασμό των eTwinners, στις μεθόδους διδασκαλίας τους και στους τρόπους με τους οποίους πραγματοποιούνται τα έργα.

Αντίκτυπος στους μαθητές

Οι μαθητές αντιλαμβάνονται τα οφέλη της συνεργατικής και συλλογικής εργασίας και μαθαίνουν για άλλους πολιτισμούς, ενώ η βελτίωση των ψηφιακών τους δεξιοτήτων είναι μικρότερη της βελτίωσης άλλων δεξιοτήτων τους, λόγω της εμπειρίας τους στη χρήση εργαλείων ΤΠΕ. Ακόμη, το eTwinning έχει αντίκτυπο στις στάσεις των μαθητών (π.χ. παροχή κινήτρων, αυτονομία της μάθησης, περιέργεια και ανοιχτή στάση/δεκτικότητα για τις άλλες ευρωπαϊκές κουλτούρες), σε πιθανές αλλαγές της παιδαγωγικής σχέσης με τους εκπαιδευτικούς, στην πολιτιστική ευαισθητοποίηση, στις κοινωνικές δεξιότητες των μαθητών, και στις δεξιότητες στην ξένη γλώσσα και τη συλλογική εργασία. Τέλος, όπως έδειξε η ποιοτική έρευνα, η συμμετοχή σε έργα eTwinning σχετίζεται ιδιαίτερα με τα αισθήματα της ενδυνάμωσης και αυτονομίας των μαθητών.

Αντίκτυπος στη σχολική μονάδα

Για να έχει το eTwinning σημαντικό αντίκτυπο στη σχολική μονάδα πρέπει η Διεύθυνση του σχολείου να συμμετέχει ενεργά σε αυτό, αν δεν είναι η κινητήρια δύναμη πίσω από τις δραστηριότητες eTwinning, ή πρέπει στα διεθνικά συνεργατικά

έργα να εμπλέκονται αρκετές τάξεις ή ακόμα και ολόκληρο το σχολείο. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι δραστηριότητες του έργου eTwinning ενσωματώνονται στο πρόγραμμα του σχολείου, ακόμη και όταν η εργασία του έργου δεν ενσωματώνεται σε κάποιο συγκεκριμένο μάθημα. Συνήθως τα έργα eTwinning μπορούν να συνδυάσουν στοιχεία εκμάθησης γλωσσών, ΤΠΕ, φυσικών επιστημών, μαθηματικών και διάφορα θέματα κοινωνικής επιστήμης. Τέλος, το eTwinning παρέχει σε πολλά σχολεία ένα σχετικά εύκολο και οικονομικό τρόπο για να ξεκινήσουν διεθνικές συνεργασίες. Σε αρκετές περιπτώσεις, η συνεργασία στο eTwinning έχει οδηγήσει σε άλλα διεθνικά σχέδια ή στην ανάπτυξη μια διεθνούς προοπτικής μέσα στο σχολείο.

Σε ότι αφορά τα στοιχεία που εμποδίζουν την επιτυχή συμμετοχή στο eTwinning διαπιστώθηκε ότι η έλλειψη χρόνου αποτελεί το κύριο εμπόδιο για τη συμμετοχή σε ένα έργο eTwinning, ενώ παίζει ρόλο ακόμη το μη ευνοϊκό σχολικό περιβάλλον, η έλλειψη υποδομών ΤΠΕ, η υποστήριξη από τους συναδέλφους και η ευελιξία του προγράμματος σπουδών. Ακόμη, ο επιπλέον χρόνος και η ενέργεια που απαιτούνται για την εκτέλεση έργων γενικά δεν αναγνωρίζονται ή ανταμείβονται. Αυτό οφείλεται και στο ότι στα έργα eTwinning δεν υπάρχουν σαφώς καθορισμένοι παιδαγωγικοί στόχοι ή στόχοι και αποτελέσματα που έχουν αξία και νόημα στα πλαίσια των εθνικών συστημάτων.

Το φθινόπωρο του 2014, 10 χρόνια μετά το ξεκίνημα του eTwinning, 6000 άτομα συμμετείχαν στην έρευνα που οργάνωσε η Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης με σκοπό να διερευνήσει πώς επηρεάζει το eTwinning τις επαγγελματικές πρακτικές των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών και πώς μπορούν να βελτιωθούν οι δυνατότητες επαγγελματικής ανάπτυξης που προσφέρει (Kearney & Gras-Velázquez, 2015). Το ερωτηματολόγιο της έρευνας περιελάμβανε 42 ερωτήσεις κλειστού τύπου και ήταν διαθέσιμο σε 25 γλώσσες. Το 91% των συμμετεχόντων στην έρευνα ήταν εκπαιδευτικοί και το 6% διευθυντές. Το κύριο αντικείμενο διδασκαλίας του 45% των εκπαιδευτικών ήταν Ξένες Γλώσσες, ενώ ακολούθησαν τα μαθήματα Δημοτικού (24%), η Γλώσσα/Λογοτεχνία (12%) και η Πληροφορική (12%). Το 25% των συμμετεχόντων συμμετείχε για πρώτη φορά σε έργο eTwinning, το 34% δεν συμμετείχε σε έργο εκείνη τη χρονική στιγμή, ενώ οι μισοί από αυτούς συμμετείχαν σε άλλες δραστηριότητες του eTwinning, και το 38% συμμετείχε σε έργο.

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να αξιολογήσουν τον αντίκτυπο που έχουν οι δραστηριότητες του eTwinning στις δεξιότητες διδασκαλίας τους. Η δεξιότητα που σε μεγαλύτερο ποσοστό (91%) οι εκπαιδευτικοί θεώρησαν ότι το eTwinning είχε μέτριο ή μεγάλο αντίκτυπο ήταν η ικανότητα να διδάσκουν διαθεματικές δεξιότητες, όπως η ομαδική εργασία, η δημιουργικότητα, η επίλυση προβλημάτων και η λήψη αποφάσεων. Ακολούθησαν με ποσοστό 89% οι δεξιότητες διδασκαλίας που βασίζεται σε συνθετικές εργασίες (project) και οι δεξιότητες διδασκαλίας ξένων γλωσσών. Αυτό δεν αποτέλεσε έκπληξη, δεδομένου ότι το eTwinning εστιάζει στην ανάπτυξη συνεργατικών έργων (projects) σε ένα πολυπολιτισμικό και πολύγλωσσο περιβάλλον. Άλλες δεξιότητες που επηρεάστηκαν σε μέτριο ή μεγάλο βαθμό, σύμφωνα με τη γνώμη περισσότερων από το 80% των εκπαιδευτικών, είναι η συνεργασία με εκπαιδευτικούς άλλων γνωστικών αντικειμένων, η γνώση για τους μαθητές, η ικανότητα επιλογής της σωστής διδακτικής στρατηγικής σε οποιαδήποτε δεδομένη κατάσταση, οι παιδαγωγικές ικανότητες στη διδασκαλία ενός συγκεκριμένου αντικειμένου και η δυνατότητα διδασκαλίας σε ένα πολυπολιτισμικό ή πολύγλωσσο περιβάλλον.

Το 78% των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσε ότι ως αποτέλεσμα της συμμετοχής στο eTwinning χρησιμοποίησαν κάποια νέα διδακτική μέθοδο, ενώ το 87% δήλωσε ότι χρησιμοποίησε νέα διδακτικά εργαλεία/πόρους. Ακόμη, λιγότεροι από τους μισούς εκπαιδευτικούς (41%) μοιράζονται συχνά με συναδέλφους τους τις πρακτικές eTwinning, το 24% των εκπαιδευτικών μοιράζεται πολύ συχνά τις πρακτικές αυτές, ενώ το 32% περιστασιακά. Όταν οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να αξιολογήσουν τον αντίκτυπο που έχει το eTwinning στους μαθητές, δήλωσαν ότι (μέτριος/μεγάλος αντίκτυπος) αυξήθηκε η κινητοποίησή τους (92%), ενισχύθηκε η συνεργατική εργασία μεταξύ των μαθητών (88%), αναπτύχθηκαν δεξιότητες μάθησης (88%) και βελτιώθηκαν οι σχέσεις μεταξύ των μαθητών (87%). Για τον αντίκτυπο του eTwinning στα σχολεία οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι οικοδομήθηκε ένα αίσθημα ευρωπαϊού πολίτη στο πλαίσιο του σχολείου (77%), βελτιώθηκαν οι σχέσεις μεταξύ των εκπαιδευτικών και των μαθητών (84%) και ενισχύθηκε η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών (71%).

Τέλος, εξετάστηκε κατά πόσο οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν τις ευκαιρίες συνεργασίας και επαγγελματικής ανάπτυξης που προσφέρει το eTwinning. Το 90% των εκπαιδευτικών του δείγματος της έρευνας είχαν επικοινωνήσει με άλλους

εκπαιδευτικούς μέσω του eTwinning Desktop, μόνο όμως το 41% είχε συμμετάσχει στις Ομάδες eTwinning, ενώ σε online δραστηριότητες επαγγελματικής κατάρτισης (σεμινάρια, εκδηλώσεις μάθησης κ.ά.) είχε συμμετάσχει λιγότερο από το ένα τρίτο των εκπαιδευτικών. Οι εκπαιδευτικοί που είχαν χρησιμοποιήσει τις δυνατότητες που παρείχε το eTwinning για συνεργασία και επαγγελματική ανάπτυξη δήλωσαν ότι ήταν αρκετά ή πολύ χρήσιμες σε ποσοστά μεγαλύτερα του 87% (Kearney & Gras-Velázquez, 2015). Με τα συμπεράσματα της έρευνας αυτής συμφωνούν και τα αποτελέσματα άλλων ερευνών (Cachia & Punie, 2012• Holmes, 2013• Kamylyis et al., 2012)

Η δεύτερη μεγάλη ποσοτική έρευνα για το eTwinning έγινε το φθινόπωρο του 2016 και σε αυτή συμμετείχαν 5900 eTwinners (Kearney & Gras-Velázquez, 2018). Σε αυτή την έρευνα αναλύονται τα δεδομένα και ανά χώρα, εφόσον ο αριθμός των απαντήσεων ήταν ικανοποιητικός (πάνω από 200). Πρέπει να σημειωθεί ότι από την ανάλυση της έρευνας προκύπτουν σε αρκετές περιπτώσεις παρόμοια αποτελέσματα με την έρευνα του 2014 (Kearney & Gras-Velázquez, 2015), ενώ όσον αφορά το ερωτηματολόγιο της έρευνας αυτό ήταν καλύτερα δομημένο. Από την έρευνα του 2016 προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Οι εκπαιδευτικοί, σε ποσοστό μεγαλύτερο του 90%, πιστεύουν ότι το eTwinning έχει επηρεάσει θετικά την ικανότητα διδασκαλίας διαθεματικών δεξιοτήτων, τις δεξιότητες διδασκαλίας με βάση συνθετικές εργασίες και τις δεξιότητες διδασκαλίας ξένων γλωσσών.
- Μεταξύ των δεξιοτήτων που ο θετικός αντίκτυπος του eTwinning ήταν μέτριος ή μεγάλος σε ποσοστό μεγαλύτερο του 80% είναι η συνεργασία με εκπαιδευτικούς άλλων γνωστικών αντικειμένων, οι παιδαγωγικές ικανότητες για τη διδασκαλία του αντικειμένου τους, ο βαθμός στον οποίο γνωρίζουν τους μαθητές τους και οι δεξιότητες σχεδιασμού/προετοιμασίας του μαθήματος και διαχείρισης της συμπεριφοράς των μαθητών και της τάξης.
- Ως αποτέλεσμα της συμμετοχής τους στο eTwinning, οι εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν περισσότερο τη διαθεματική διδασκαλία και εστιάζουν τόσο στην ανάπτυξη ικανοτήτων των μαθητών όσο και στην κατάκτηση και συγκράτηση της γνώσης εκ μέρους τους. Ακόμη, διδάσκουν στους μαθητές τους

μεταγνωστικές διαδικασίες περισσότερο από ότι στο παρελθόν και διευκολύνουν τις μαθητοκεντρικές συζητήσεις σε επίπεδο τάξης.

- Οι εκπαιδευτικοί στο πλαίσιο της ενσωμάτωσης της τεχνολογίας στη διαδικασία διδασκαλίας και μάθησης δήλωσαν ότι συνεργαζόμενοι με τους μαθητές δημιουργούν νέο υλικό και πόρους, συμμετέχουν σε online μαθήματα κατάρτισης, χρησιμοποιούν τα κοινωνικά δίκτυα ως εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης, ενώ τόσο για την προετοιμασία των μαθημάτων όσο και κατά τη διάρκεια των μαθημάτων χρησιμοποιούν ΤΠΕ/πολυμέσα/διαδίκτυο.
- Η μεγάλη πλειοψηφία των εκπαιδευτικών, ως αποτέλεσμα της συμμετοχής στο eTwinning, έχει χρησιμοποιήσει κάποια νέα διδακτική μέθοδο (81%) ή κάποια νέα εργαλεία/πόρους (89%). Τα αντίστοιχα ποσοστά για την Ελλάδα ήταν 80% και 94%.
- Οι Έλληνες εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι μοιράζονται με συναδέλφους τους τις πρακτικές eTwinning πολύ συχνά (33%), συχνά (41%), περιστασιακά (25%), ενώ μόνο το 1% από αυτούς δήλωσε ποτέ.
- Σε ποσοστό 83% οι εκπαιδευτικοί αναγνώρισαν ότι το eTwinning τους βοήθησε να χειριστούν καλύτερα την ποικιλομορφία της τάξης μέσω της προώθησης του διαπολιτισμικού διαλόγου.
- Το 77% των εκπαιδευτικών του δείγματος της έρευνας είχαν επικοινωνήσει με άλλους εκπαιδευτικούς μέσω του eTwinning Live, ενώ το 46% και το 27% είχαν συμμετάσχει σε δια-ζώσης εργαστήρια (workshops) eTwinning σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, αντίστοιχα. Ακόμη, σε online δραστηριότητες επαγγελματικής κατάρτισης συμμετείχε: το 56% σε Ομάδες eTwinning, το 45% σε εκδηλώσεις eTwinning, το 36% σε εκδηλώσεις μάθησης και το 19% σε κύκλους μαθημάτων. Σε ποσοστό 97% οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στις δραστηριότητες αυτές δήλωσαν ότι ήταν αρκετά ή πολύ χρήσιμες.
- Η συντριπτική πλειοψηφία των μελών του eTwinning που συμμετείχαν στην έρευνα πιστεύει ότι το eTwinning ενισχύει την εσωτερική παρακίνηση των μαθητών, αναπτύσσει τις δεξιότητες μάθησής τους, προάγει τη συλλογική εργασία μεταξύ των μαθητών και βελτιώνει τις διαπροσωπικές τους σχέσεις.
- Σε επίπεδο σχολικής μονάδας το eTwinning επέδρασε πολύ θετικά στη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών (95%), στην

οικοδόμηση του αισθήματος του Ευρωπαίου πολίτη στο πλαίσιο του σχολείου (90%), στην ευαισθητοποίηση του προσωπικού του σχολείου σχετικά με τη σημασία της ασφαλούς και υπεύθυνης χρήσης του διαδικτύου (89%) και στην προαγωγή της συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών (88%).

- Σύμφωνα με τους Έλληνες eTwinners που συμμετείχαν στην έρευνα ο πιο χρήσιμος παράγοντας για την ανάπτυξη του eTwinning στο σχολείο είναι: η ομάδα των εκπαιδευτικών eTwinning (23%), οι πρεσβευτές eTwinning (22%), οι μαθητές (21%), η Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης (17%) και η διεύθυνση του σχολείου (10%).

Σημαντική είναι η έρευνα που οργάνωσε η Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης της Σλοβενίας για τη μελέτη της επίδρασης του eTwinning στη σχολική εκπαίδευση (Lenc, Žagar Pečjak, Šraj & Abramič, 2016). Η έρευνα διεξήχθη την Άνοιξη του 2015 και συμμετείχαν 109 άτομα, από τα οποία το 95% ήταν εκπαιδευτικοί και το 2% διευθυντές. Το 71% των συμμετεχόντων εργάζονταν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το 26% στη δευτεροβάθμια, ενώ το 4% στην προσχολική εκπαίδευση. Το 43% των έργων eTwinning είχε μέση διάρκεια 6 μήνες έως 1 χρόνο, το 26% από 1 έως 6 μήνες και το 16% από 1 έως 2 χρόνια. Όσον αφορά την επίδραση του eTwinning στη σχολική μονάδα, υπήρξε θετικός αντίκτυπος στη δημιουργία επαφών τόσο για τους εκπαιδευτικούς όσο και για τους μαθητές, στη χρήση των ΤΠΕ, στην παροχή πρόσθετων δραστηριοτήτων για τους μαθητές, στην εργασία και τον συντονισμό μεταξύ των εκπαιδευτικών (project, διαθεματικές προσεγγίσεις), στις δεξιότητες επικοινωνίας στις ξένες γλώσσες και στην ανάπτυξη φιλικών σχέσεων μεταξύ των εκπαιδευτικών.

Οι εκπαιδευτικοί, σε μεγαλύτερο ποσοστό, δήλωσαν ότι το eTwinning είχε θετικό αντίκτυπο στον σεβασμό για διαφορετικές κουλτούρες, στον εμπλουτισμό του περιεχομένου διδασκαλίας, στη βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων, στις οργανωτικές και διοικητικές δεξιότητες (ικανότητα οργάνωσης και διαχείρισης των έργων και των ομάδων), στις κοινωνικές δεξιότητές τους, στην κινητοποίησή τους για εισαγωγή αλλαγών και νέων μεθόδων στη διδασκαλία, στη χρήση νέων εργαλείων και πόρων, στις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών και στη χρήση της συνεργατικής μάθησης στην τάξη. Ακόμη, οι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι το eTwinning επηρέασε θετικά το ενδιαφέρον των μαθητών για άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και την κουλτούρα τους, την ευαισθητοποίηση και τη γνώση για

διαφορετικούς πολιτισμούς, την αυτοπεποίθησή τους κατά τη χρήση μιας ξένης γλώσσας, την κινητοποίηση για εκμάθηση ξένης γλώσσας, την επιθυμία για συνεργασία, την ευαισθητοποίηση για τη γλωσσική ποικιλομορφία στην Ευρώπη, το σεβασμό στη διαφορετικότητα, τις δεξιότητες επικοινωνίας, ξένων γλωσσών και συνεργασίας, την επιθυμία να αποκτήσουν νέες γνώσεις, τις ψηφιακές δεξιότητες και την δημιουργικότητα τους.

Η τρίτη μεγάλη ποσοτική έρευνα για το eTwinning, που οργάνωσε η Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης, έγινε το φθινόπωρο του 2018 και σε αυτή συμμετείχαν 8600 eTwinners (Gillera, 2019). Σε αυτή την έρευνα, το 91% είναι εκπαιδευτικοί, ενώ το 16% των συμμετεχόντων είναι πρεσβευτές του eTwinning και το 31% διδάσκει σε σχολείο που διαθέτει Ετικέτα Σχολείου eTwinning. Ακόμη, το 79% των ερωτηθέντων έχει ηλικία που κυμαίνεται μεταξύ 36 και 55 ετών και εργασιακή εμπειρία 11 έως 30 ή περισσότερων ετών. Επομένως, οι συμμετέχοντες στην έρευνα αποτελούν τους καλύτερους από τους eTwinners, δηλαδή τους πιο δραστήριους και αφοσιωμένους. Το κύριο αντικείμενο διδασκαλίας του 41% των εκπαιδευτικών ήταν Ξένες Γλώσσες, ενώ ακολούθησαν τα μαθήματα Δημοτικού (20%), η Γλώσσα/Λογοτεχνία (17%) και η Πληροφορική (10%). Από την Ελλάδα συμμετείχε το 2,1% των εγγεγραμμένων χρηστών eTwinning. Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας επιβεβαιώνουν τα αποτελέσματα των άλλων δύο ερευνών (Kearney & Gras-Velázquez, 2015, 2018).

Οι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι το eTwinning έχει επηρεάσει θετικά τις δεξιότητες διδασκαλίας με βάση συνθετικές εργασίες και τις διαθεματικές δεξιότητες (90%), τις τεχνολογικές δεξιότητες για τη διδασκαλία (87%), την ικανότητα αξιολόγησης των διαθεματικών δεξιοτήτων (86%) και τις συνεργατικές δεξιότητες σε εργασία με εκπαιδευτικούς άλλων γνωστικών αντικειμένων (85%). Ακόμη, οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζοντας ότι το eTwinning είχε και έχει έναν θετικό αντίκτυπο, τόσο σε αυτούς όσο και στους μαθητές τους, όσον αφορά τις δεξιότητες για να αντιμετωπίζουν πολυπολιτισμικές καταστάσεις, αναφέρουν τις προτεραιότητες για την ανάπτυξή τους και την ανάπτυξη των μαθητών τους (σε ποσοστό 80% περίπου):

Προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου μέσω συλλογικής εργασίας με συναδέλφους και εκπαιδευόμενους.

Διασφάλιση απόκτησης, τόσο από τον εκπαιδευτικό όσο και από τους μαθητές, κοινωνικών και διαπολιτισμικών δεξιοτήτων, όπως και δεξιοτήτων που αφορούν την ιδιότητα του πολίτη.

Ανάπτυξη των ικανοτήτων του εκπαιδευτικού για το σχεδιασμό και τη χρήση ενός ευρέος φάσματος πρακτικών διδασκαλίας για την κάλυψη των ειδικών μαθησιακών αναγκών των μαθητών από διαφορετικά γλωσσικά, πολιτιστικά, θρησκευτικά και κοινωνικοοικονομικά περιβάλλοντα.

Παροχή ευκαιριών στους μαθητές ώστε να μάθουν για τις δημοκρατικές αξίες και να αναπτύξουν την ενεργή πολιτότητα και τις ικανότητες του ενεργού πολίτη (Gilleran, 2019).

Η Μαστορή (2017) διερεύνησε την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσα από τη δράση eTwinning. Στην έρευνα συμμετείχαν 113 εκπαιδευτικοί, με το 90% αυτών να είναι γυναίκες. Προϋπηρεσία 11-20 έτη είχε το 53% των εκπαιδευτικών, ενώ το 39% ήταν κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης. Όσον αφορά την υλοποίηση έργων eTwinning, το 35% των εκπαιδευτικών είχε υλοποιήσει 1-3 έργα, το 33% 4-7, το 11% 8-10, το 15% πάνω από 10 έργα, ενώ το 6% δεν είχε υλοποιήσει κάποιο έργο. Οι εκπαιδευτικοί συμμετείχαν στο eTwinning για τη δημιουργία έργων (πολύ/πάρα πολύ - 81%), την επικοινωνία με άλλους εκπαιδευτικούς με παρόμοια ενδιαφέροντα (87%), για επαγγελματική ανάπτυξη (74%) και λιγότερο για την εύρεση εταίρων για σχέδια Erasmus (18%). Τα ευρήματα της έρευνας έδειξαν ότι το eTwinning συμβάλλει στην καλύτερη γνώση άλλων εκπαιδευτικών συστημάτων (σε μεγάλο βαθμό - 36%), στην ενίσχυση του αισθήματος του ανήκειν σε μία επαγγελματική κοινότητα (65%), στην υποστήριξη των νέων ρόλων των εκπαιδευτικών στο πλαίσιο της νέας τεχνολογικά υποβοηθούμενης εκπαίδευσης (69%) και στη σύνδεση της διδακτέας ύλης με τα ενδιαφέροντα και κίνητρα των διδακτικών δραστηριοτήτων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του έργου (53%). Ακόμη, μετά την συμμετοχή στο eTwinning οι αλλαγές στο επίπεδο δραστηριότητας των εκπαιδευτικών περιλαμβάνουν: καλύτερη χρήση των ΤΠΕ για επαγγελματική ανάπτυξη (74%), περισσότερη έμφαση σε συνεργατικές δραστηριότητες με εκπαιδευτικούς από το σχολείο ή άλλα σχολεία (65%), περισσότερη εμπιστοσύνη στις νέες τεχνολογίες (65%) και μεγαλύτερη προσοχή στις παιδαγωγικές αρχές για τη δημιουργία και διεξαγωγή δραστηριοτήτων μάθησης (49%). Περίπου το 35% των εκπαιδευτικών έχουν συμμετάσχει σε Εκδηλώσεις

μάθησης και σε διαδικτυακά μαθήματα eTwinning, το 68% σε online σεμινάρια, το 74% στις Ομάδες eTwinning και το 33% έχει πάρει μέρος σε δια ζώσης ευρωπαϊκά εργαστήρια επαγγελματικής ανάπτυξης. Παρόμοια ήταν τα ευρήματα της έρευνας του Γιωτόπουλου (2018) για τη σχέση του eTwinning με την επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Έρευνα με θέμα την αξιοποίηση συνεργατικών δράσεων eTwinning στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση πραγματοποίησε και η Μπούκλα (2018), στην οποία συμμετείχαν 99 εκπαιδευτικοί. Σε ότι αφορά την περιοχή στην οποία βρίσκονταν το σχολείο, το 56% ήταν σε αστική περιοχή, το 21% σε ημιαστική και το 23% σε αγροτική. Οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι σε μεγάλο βαθμό η συμμετοχή τους στο eTwinning επηρέασε τις δεξιότητες αξιοποίησης της τεχνολογίας για τη διδασκαλία (77%), την ικανότητα να καλλιεργούν διαθεματικές δεξιότητες (66%), τις δεξιότητες διδασκαλίας με βάση τις συνθετικές εργασίες (63%) και την ικανότητα συνεργασίας με εκπαιδευτικούς άλλων αντικειμένων (62%). Ακόμη, οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν πολύ τις ΤΠΕ/πολυμέσα/διαδίκτυο για την προετοιμασία των μαθημάτων (50%) και κατά τη διάρκεια των μαθημάτων (40%), ενώ το 39% των εκπαιδευτικών δημιουργεί ψηφιακό υλικό για τους μαθητές. Σε ότι αφορά τον θετικό αντίκτυπο του eTwinning στους μαθητές οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι είναι μεγάλος στην προαγωγή της συλλογικής εργασίας μεταξύ των μαθητών (66%), στην αύξηση των κινήτρων για μάθηση (66%), στη βελτίωση των προσωπικών σχέσεων μεταξύ των μαθητών (62%) και στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων μάθησης (60%). Τέλος, αρκετοί εκπαιδευτικοί έχουν συμμετάσχει είτε εξ' αποστάσεως είτε δια ζώσης σε δραστηριότητες επιμόρφωσης και η πλειοψηφία αυτών θεωρεί ότι ήταν αρκετά/πολύ χρήσιμες.

Τέλος, σε έρευνα που πραγματοποίησε η Δρακονταειδή (2015) σε δείγμα εκπαιδευτικών για την επίδραση των έργων eTwinning και των σχεδίων Comenius, διαπίστωσε ότι υπήρξε βελτίωση του επιπέδου γνώσης των ΤΠΕ και της ξένης γλώσσας επικοινωνίας τόσο για τους μαθητές όσο και για τους εκπαιδευτικούς, και ενδυνάμωση της Ευρωπαϊκής ταυτότητας των μαθητών όπως και κατανόηση των πολιτιστικών διαφορών μεταξύ των μαθητών. Ακόμη υπήρξε κινητοποίηση των μαθητών και ανάπτυξη δεξιοτήτων συνεργασίας και ανταλλαγής. Επίσης, υπήρξε κατανόηση των εκπαιδευτικών συστημάτων από τους εκπαιδευτικούς, ανταλλαγή πρακτικών μεταξύ τους και βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων τους.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 – Ερευνητική μεθοδολογία

4.1. Σκοπός της έρευνας

Σύμφωνα με όσα έχουν αναφερθεί στα προηγούμενα κεφάλαια, ο κύριος σκοπός του eTwinning ήταν η ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ σχολείων της Ευρώπης για την υλοποίηση κοινών έργων. Γρήγορα όμως αναγνωρίστηκε η ανάγκη για υποστήριξη, με συστηματικό τρόπο, της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών. Σε μία εποχή που φαίνεται ότι οι παραδοσιακές μορφές επαγγελματικής ανάπτυξης δεν είναι επαρκείς, οι κοινότητες των εκπαιδευτικών μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο. Έτσι, το eTwinning μετατράπηκε από ένα εργαλείο συνεργατικής σχέσης σε μία εικονική κοινότητα εκπαιδευτικών στην Ευρώπη και σήμερα αναγνωρίζεται ως μια επιτυχημένη ευρωπαϊκή καινοτομία που βασίζεται στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Επιπλέον, μελέτες αναφέρουν σημαντικά ευρήματα σχετικά με τις θετικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων του eTwinning κυρίως στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς. Το eTwinning δεν προωθεί μόνο τις ΤΠΕ και την ανάπτυξη δεξιοτήτων για τη χρήση τεχνολογίας μέσω της υποστήριξης των σχολικών συνεργασιών, αλλά και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ εκπαιδευτικών συστημάτων και την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών. Ακόμη, συμβάλλει σημαντικά στην καλύτερη κατανόηση της Ευρώπης και των ανθρώπων της, προκαλεί την εσωτερική παρακίνηση των μαθητών για μάθηση και αναπτύσσει και βελτιώνει διάφορες δεξιότητες των μαθητών και των εκπαιδευτικών, ενώ επιδρά θετικά στις διαδικασίες της διδασκαλίας και μάθησης.

Έπειτα από θεωρητική ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας που προηγήθηκε, έγινε αντιληπτό ότι, από όσο γνωρίζουμε, δεν έχει διεξαχθεί στην Ελλάδα κάποια ποσοτική μελέτη, με δείγμα εκπαιδευτικούς τόσο της πρωτοβάθμιας όσο και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αναφορικά με τη διερεύνηση των επιδράσεων του eTwinning στη σχολική κοινότητα, με έμφαση στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας των εκπαιδευτικών και στη βελτίωση των δεξιοτήτων των μαθητών και ειδικά των ψηφιακών.

4.2. Στόχοι της έρευνας – Ερευνητικά ερωτήματα

Στη συγκεκριμένη εργασία ερευνώνται οι απόψεις και οι πρακτικές των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε θέματα που αφορούν τις επιδράσεις του eTwinning στη σχολική κοινότητα. Επιχειρείται να καταγραφεί το προφίλ των εκπαιδευτικών και η σχέση τους με το eTwinning και κυρίως να διαγνωστεί η θέση των εκπαιδευτικών και να γίνει αξιολόγηση της συνολικής εμπειρίας των εκπαιδευτικών και των μαθητών. Διερευνάται η επίδραση του eTwinning στις δεξιότητες των εκπαιδευτικών και στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας τους, όπως και η επίδραση του eTwinning στη βελτίωση των ψηφιακών αλλά και άλλων δεξιοτήτων των μαθητών. Ακόμη επιχειρείται να διαπιστωθεί ο βαθμός βελτίωσης της γνώσης και χρήσης της ξένης γλώσσας επικοινωνίας σε μαθητές και εκπαιδευτικούς και ο βαθμός ενδυνάμωσης της ευρωπαϊκής ταυτότητας των μαθητών. Εξετάζεται αν υπήρξε, με οποιονδήποτε τρόπο, διάχυση της εμπειρίας του eTwinning στη σχολική κοινότητα και στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Τέλος, διερευνάται η σχέση των ενεργών εκπαιδευτικών που μετέχουν στην έρευνα με τις ευκαιρίες επαγγελματικής κατάρτισης που παρέχει το eTwinning και ποια ήταν τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί κατά την υλοποίηση των έργων eTwinning.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω διαμορφώθηκαν τα επόμενα ερευνητικά ερωτήματα:

1. Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών όσον αφορά την εμπειρία από τη συμμετοχή σε έργο eTwinning, τόσο για τους ίδιους όσο και για τους μαθητές τους;
2. Ποιος είναι ο βαθμός της θετικής επίδρασης του eTwinning στις δεξιότητες των εκπαιδευτικών;
3. Πόσο σημαντική είναι η επίδραση του eTwinning στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας των εκπαιδευτικών;
4. Ποιος είναι ο βαθμός της θετικής επίδρασης του eTwinning στις δεξιότητες των μαθητών και ειδικά των ψηφιακών, σύμφωνα με τις απόψεις των εκπαιδευτικών;
5. Σε ποιο βαθμό υπήρξε διάχυση της εμπειρίας του eTwinning στη σχολική κοινότητα και στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον;

6. Ποια είναι η σχέση των εκπαιδευτικών με τις ευκαιρίες επαγγελματικής κατάρτισης που παρέχει το eTwinning;
7. Ποια είναι τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί κατά την υλοποίηση των έργων eTwinning;

4.3. Μέθοδος της ερευνητικής εργασίας

Για την ερευνητική προσέγγιση του θέματος της εργασίας επιλέχθηκε ως μέθοδος έρευνας η επισκόπηση περιγραφής (ποσοτική μέθοδος). Το μεθοδολογικό εργαλείο συλλογής δεδομένων που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα ήταν το ερωτηματολόγιο, το οποίο δίνει τη δυνατότητα συλλογής μεγάλου αριθμού πληροφοριών από πολλά άτομα σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα (Βάμβουκας, 2002). Ακόμη παρουσιάζει και άλλα πλεονεκτήματα, όπως η ανωνυμία, η δυνατότητα μεγάλης γεωγραφικής διασποράς και το χαμηλό κόστος. Η έρευνα επισκόπησης είναι μία εκτεταμένη μελέτη στατιστικής φάσης κατά την οποία συλλέγονται δεδομένα σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή και απαιτείται προσεκτική ανάλυση και ερμηνεία των δεδομένων, ώστε να περιγραφεί η φύση των συνθηκών που υπάρχουν ή να αποτυπωθούν οι σχέσεις που υπάρχουν ανάμεσα σε συγκεκριμένα γεγονότα (Creswell, 2011). Η συγκεκριμένη εργασία δεν περιορίστηκε στην καταγραφή των απαντήσεων αλλά έγιναν και πιο σύνθετες διερευνήσεις, όπως συσχετίσεις, συγκρίσεις δεδομένων υποκειμένων διαφορετικού φύλου ή ειδικοτήτων, ομαδοποιήσεις, κλπ.

Τα αποτελέσματα της έρευνας προέκυψαν μετά από ανάλυση των ευρημάτων της έρευνας που έγινε με τη χρησιμοποίηση του προγράμματος στατιστικής επεξεργασίας δεδομένων IBM SPSS Statistics 26.

Η έρευνα ξεκίνησε στις 17 Μαΐου και ολοκληρώθηκε στις 17 Αυγούστου 2019.

4.4. Το ερωτηματολόγιο της έρευνας

Το ερωτηματολόγιο (ερευνητικό εργαλείο) δημιουργήθηκε ακολουθώντας τα παρακάτω τέσσερα στάδια: προσδιορισμός του σκοπού του εργαλείου, ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, διατύπωση των ερωτημάτων, έλεγχος του εργαλείου σε άτομα παρόμοια με αυτά που σχεδιάζεται να μελετηθούν. Για την δημιουργία του

ερωτηματολογίου λήφθηκαν υπόψη οι έρευνες των Kearney και Gras-Velázquez (2018), Lenc et al. (2016), Δρακονταειδή (2015) και Μαστορή (2017). Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε ερωτήσεις κλειστού τύπου και δύο ερωτήσεις σύντομης απάντησης. Στις ερωτήσεις κλειστού τύπου περιλαμβάνονταν κυρίως κλίμακες ιεράρχησης (Likert) και ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής (προφίλ εκπαιδευτικών) όπως και διχοτομικές.

Το ερωτηματολόγιο χωρίστηκε σε 8 ενότητες:

- 1η: προφίλ συμμετεχόντων εκπαιδευτικών (φύλο, ηλικία, επίπεδο σπουδών, γνώσεις χρήσης ΤΠΕ, κύριο αντικείμενο διδασκαλίας, διδακτική εμπειρία, κλπ.).
- 2η: σχέση των εκπαιδευτικών με το έργο eTwinning (σημερινή σχέση με το έργο eTwinning, λόγος συμμετοχής στο eTwinning, πλήθος έργων, ετικετών, κλπ.).
- 3η: διερεύνηση του αντίκτυπου του έργου eTwinning στους εκπαιδευτικούς.
- 4η: διερεύνηση της επίδραση του eTwinning στις δεξιότητες των εκπαιδευτικών και στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας των εκπαιδευτικών.
- 5η: διερεύνηση του αντίκτυπου του έργου eTwinning στους μαθητές.
- 6η: βαθμός διάχυσης της εμπειρίας του έργου eTwinning στη σχολική κοινότητα και στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.
- 7η: σχέση eTwinning και επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών.
- 8η: προβλήματα που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί κατά την υλοποίηση έργων eTwinning.

Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε με το εργαλείο Google Forms, συνοδευόταν από μία σύντομη εισαγωγική/ενημερωτική επιστολή και στάλθηκε μέσω της Εθνικής Υπηρεσίας Υποστήριξης στους eTwinners. Ο αριθμός των ερωτήσεων ήταν όσο το δυνατό μικρότερος, ώστε να μην υπάρχει κόπωση από τους συμμετέχοντες, χωρίς να λειτουργεί σε βάρος της αξιοπιστίας και της εγκυρότητας της έρευνας.

Μετά τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου από τους εκπαιδευτικούς πραγματοποιήθηκε έλεγχος της αξιοπιστίας του ερωτηματολογίου. Υπολογίστηκε ο συντελεστής αξιοπιστίας α του Cronbach (Cronbach's α coefficient of reliability) για τις ερωτήσεις κλίμακας Likert (κλίμακα 5-Likert) τόσο για κάθε θεματική υποενότητα όσο και για όλο το ερωτηματολόγιο (Πίνακας 1).

Πίνακας 1. Τιμές του συντελεστή αξιοπιστίας Cronbach alpha.

	Cronbach's alpha
Ερωτηματολόγιο	0,975
Αντίκτυπος στους εκπαιδευτικούς	0,921
Αντίκτυπος στη διδασκαλία	0,927
Αντίκτυπος στους μαθητές	0,948

4.5. Το δείγμα της έρευνας

Το δείγμα της έρευνας περιελάμβανε εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που υπηρετούν σε σχολεία σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας και είχαν υλοποιήσει ή συμμετείχαν ακόμη σε έργα eTwinning κατά τη χρονική διάρκεια διεξαγωγής της έρευνας.

4.6. Περιορισμοί της έρευνας

Τα συμπεράσματα της παρούσας εργασίας προέκυψαν ύστερα από ποσοτική ανάλυση και ισχύουν με τους επιστημονικούς και μεθοδολογικούς περιορισμούς που την καθορίζουν. Περιορισμό της συγκεκριμένης έρευνας αποτελεί ο αριθμός των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν (154), χωρίς όμως να είναι ιδιαίτερα μικρός. Στην έρευνα (μεγάλης κλίμακας και ιδιαίτερης προβολής) που διοργανώνει η Κεντρική Υπηρεσία Υποστήριξης του eTwinning θεωρεί ότι για να είναι αντιπροσωπευτικό το δείγμα για μία χώρα πρέπει οι συμμετέχοντες ανά χώρα να είναι περισσότεροι από 200, ενώ στην έρευνα του 2016 μόνο 9 χώρες από τις 40 ξεπέρασαν τον αριθμό αυτό.

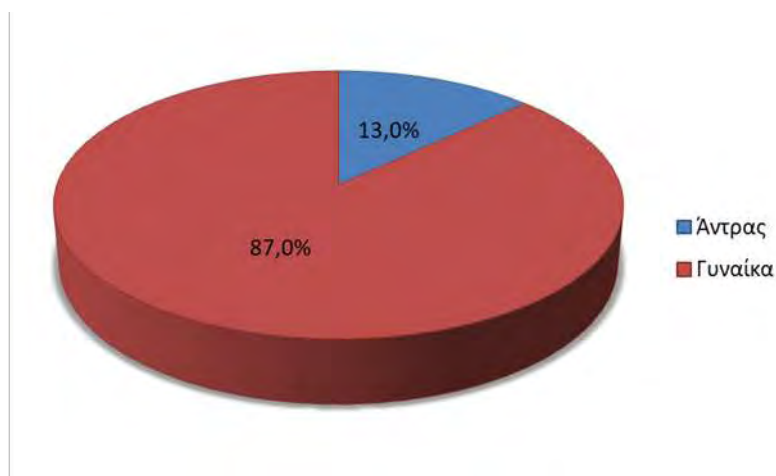
Η επίδραση του eTwinning στη σχολική κοινότητα δεν μετριέται με κάποιο άλλο τρόπο εκτός της αυτο-αναφοράς των εκπαιδευτικών ως απάντηση σε αυτή την έρευνα, η οποία είναι η μόνη πηγή στοιχείων στην οποία στηρίζεται η ανάλυση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 - Αποτελέσματα

5.1. Προφίλ συμμετεχόντων εκπαιδευτικών στην έρευνα

5.1.1. Φύλο

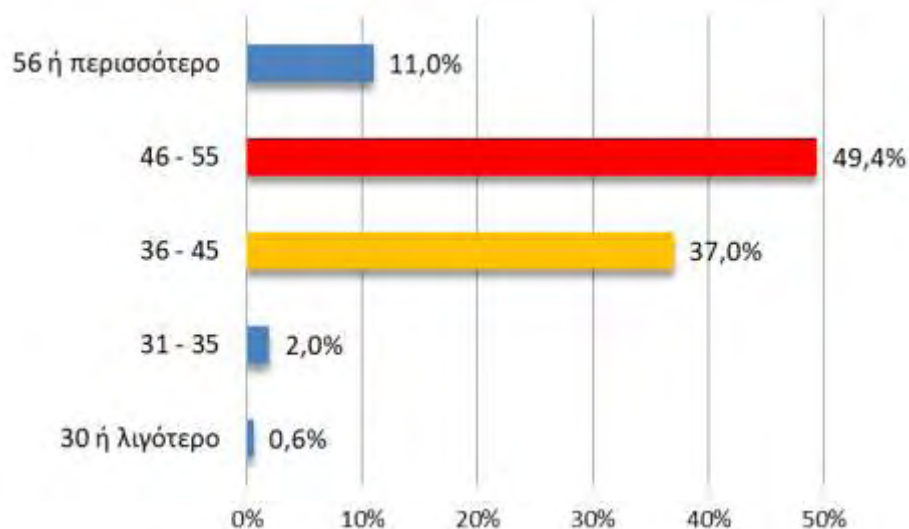
Από τους 154 εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην έρευνα οι 134 (87,0%) ήταν γυναίκες και οι 20 (13,0%) ήταν άντρες (Γράφημα 4). Είναι γνωστό ότι στα έργα eTwinning όπως και σε άλλα προγράμματα (π.χ. Erasmus+, σχολικών δραστηριοτήτων, κ.ά.) η συμμετοχή των γυναικών είναι σημαντικά μεγαλύτερη σε σχέση με τη συμμετοχή των αντρών.

Γράφημα 4. Φύλο εκπαιδευτικών.

5.1.2. Ηλικία

Το 60% περίπου των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν μεγαλύτεροι των 45 ετών, με το 49,4% να έχει ηλικία μεταξύ των 46-55 ετών και το 11,0% να έχει ηλικία μεγαλύτερη των 55 ετών. Ηλικία μεταξύ των 36 και 45 ετών είχε το 37,0% των εκπαιδευτικών, ενώ κάτω των 36 ετών ήταν μόνο το 2,6% (Γράφημα 5). Το μεγαλύτερο ποσοστό, περίπου 87%, των εκπαιδευτικών του δείγματος έχει ηλικία μεταξύ 36 και 55 ετών και αυτό οφείλεται τόσο στην σημαντική μείωση του αριθμού των προσλήψεων των εκπαιδευτικών την προηγούμενη δεκαετία όσο και στην αύξηση των συνταξιοδοτήσεων την περίοδο 2009-2014.

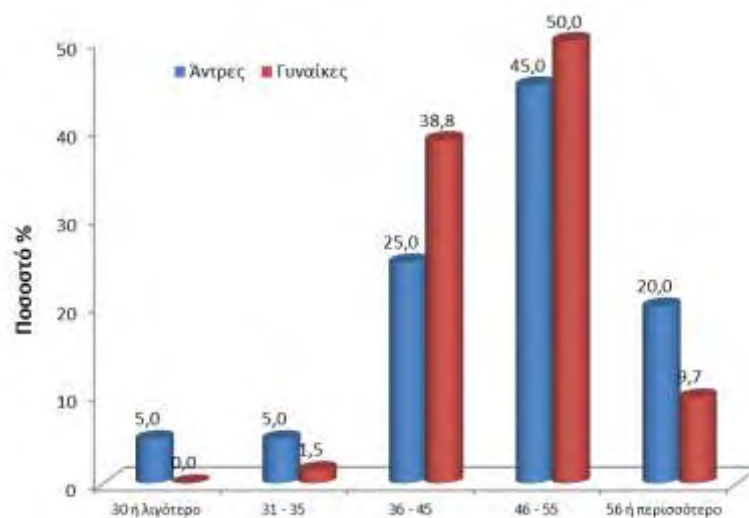
Γράφημα 5. Ηλικία εκπαιδευτικών.

Παρατηρήθηκε ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στην ηλικία των αντρών και γυναικών εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τον έλεγχο Pearson's Chi-square test που πραγματοποιήθηκε, $p=0,033$ (Πίνακας 2, Γράφημα 6).

Πίνακας 2. Συσχέτιση της ηλικίας με το φύλο (Chi-square tests).

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	10,455 ^a	4	0,033
Likelihood Ratio	7,385	4	0,117
Linear-by-Linear Association	0,015	1	0,904
N of Valid Cases	154		

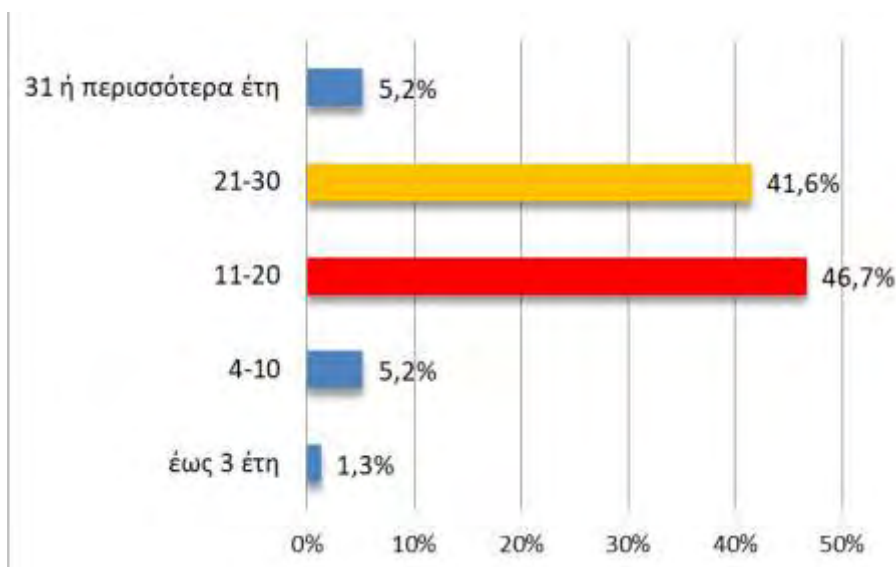
a. 5 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,13.

Γράφημα 6. Κατανομή ηλικιών για άντρες και γυναίκες εκπαιδευτικούς.

5.1.3. Διδακτική εμπειρία

Διδακτική εμπειρία από 11 έως 20 έτη έχει το 46,7% των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα, ενώ διδακτική εμπειρία 21 έως 30 ετών έχει το 41,6%. Μόνο το 6,5% των εκπαιδευτικών του δείγματος έχει διδακτική εμπειρία έως δέκα έτη, ενώ το 5,2% των εκπαιδευτικών έχει διδακτική εμπειρία μεγαλύτερη των 30 ετών (Γράφημα 7).

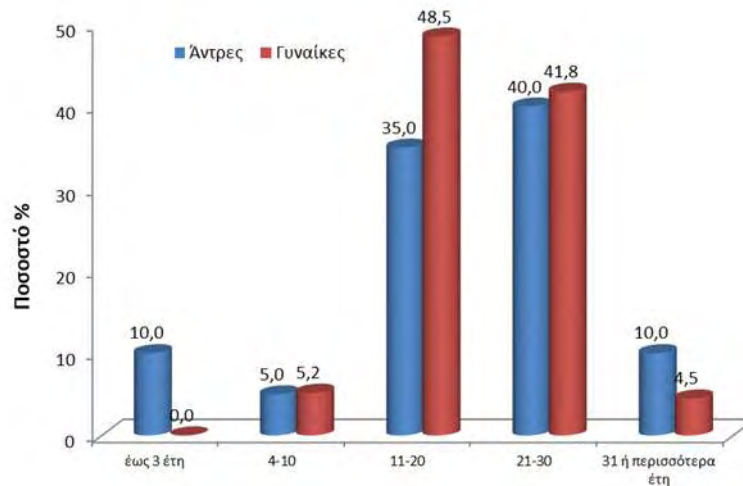
Γράφημα 7. Διδακτική εμπειρία εκπαιδευτικών.

Παρατηρήθηκε ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στη διδακτική εμπειρία αντρών και γυναικών εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τον έλεγχο Pearson's Chi-square test που πραγματοποιήθηκε, $p=0,004$ (Πίνακας 3). Το ποσοστό των γυναικών με προϋπηρεσία από 11 έως 30 χρόνια είναι 90,3%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στους άντρες είναι 75,0% (Γράφημα 8).

Πίνακας 3. Συσχέτιση της διδακτικής εμπειρίας με το φύλο (Chi-square tests).

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,116 ^a	4	0,004
Likelihood Ratio	9,752	4	0,045
Linear-by-Linear Association	0,360	1	0,549
N of Valid Cases	154		

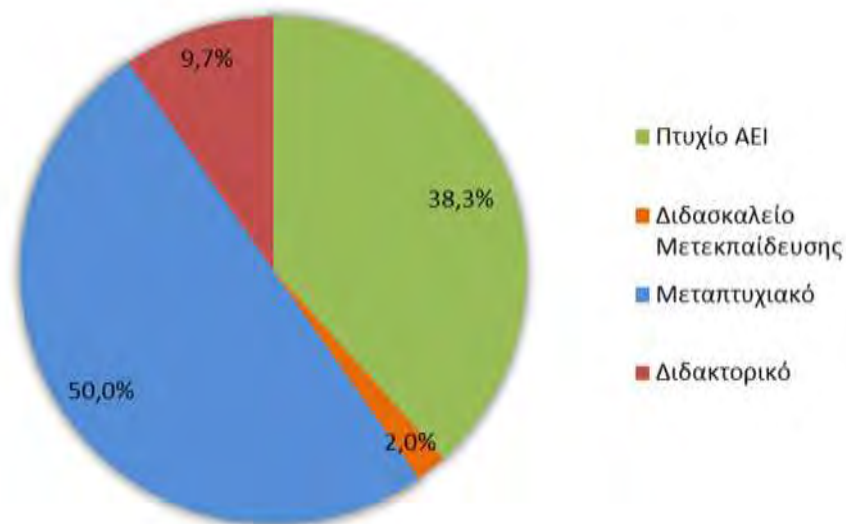
a. 4 cells (40,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,26.

Γράφημα 8. Διδακτική εμπειρία για άντρες και γυναίκες εκπαιδευτικούς.

5.1.4. Επίπεδο σπουδών

Υψηλό είναι το επίπεδο σπουδών των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα. Συγκεκριμένα, το 50% των εκπαιδευτικών έχει μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης, ενώ το 9,7% κατέχει διδακτορικό τίτλο σπουδών. Δίπλωμα διδασκαλείου μετεκπαίδευσης έχει το 2,0%, ενώ το 38,3% των εκπαιδευτικών έχει μόνο πανεπιστημιακό τίτλο σπουδών (Γράφημα 9).

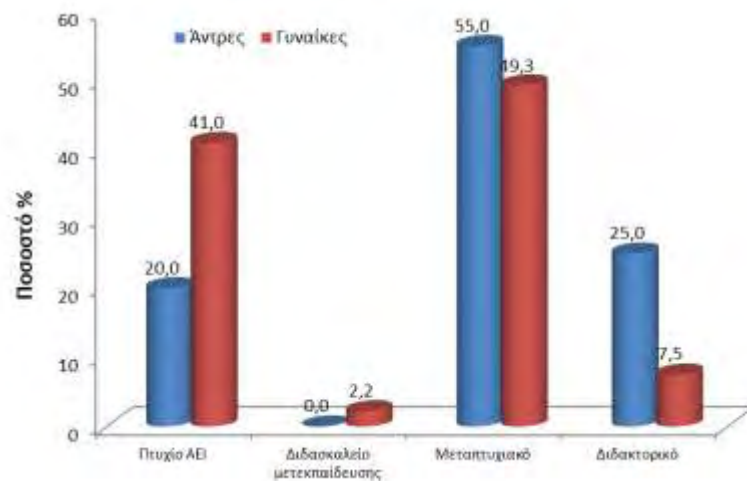
Γράφημα 9. Επίπεδο σπουδών εκπαιδευτικών.

Παρατηρήθηκε ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στο επίπεδο σπουδών μεταξύ αντρών και γυναικών εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τον έλεγχο

Pearson's Chi-square test που πραγματοποιήθηκε, $p=0,045$ (Πίνακας 4). Συμπεραίνεται ότι αναλογικά περισσότεροι άντρες εκπαιδευτικοί είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού και διδακτορικού τίτλου σπουδών από ότι γυναίκες (Γράφημα 10).

Πίνακας 4. Συσχέτιση του επιπέδου σπουδών με το φύλο (Chi-square tests).

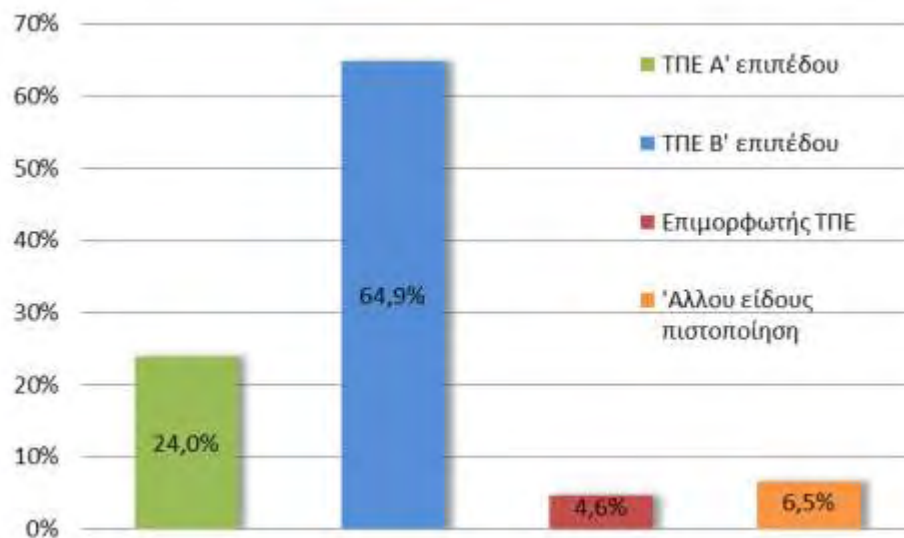
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	8,069 ^a	3	0,045
Likelihood Ratio	7,425	3	0,060
Linear-by-Linear Association	5,629	1	0,018
N of Valid Cases	154		
a. 3 cells (37,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,39.			

Γράφημα 10. Επίπεδο σπουδών για άντρες και γυναίκες εκπαιδευτικούς.

5.1.5. Γνώσεις χρήσης ΤΠΕ

Σχετικά με το επίπεδο γνώσης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), το 24,0% των εκπαιδευτικών του δείγματος έχει πιστοποίηση Α' επιπέδου, «Βασικές δεξιότητες χρήσης υπολογιστή», ενώ το 64,9% έχει πιστοποίηση Β' επιπέδου, «Αξιοποίηση και εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη». Το 4,6% των εκπαιδευτικών είναι επιμορφωτές στις ΤΠΕ, ενώ τέλος το 6,5% έχει άλλου είδους πιστοποίηση (Γράφημα 11).

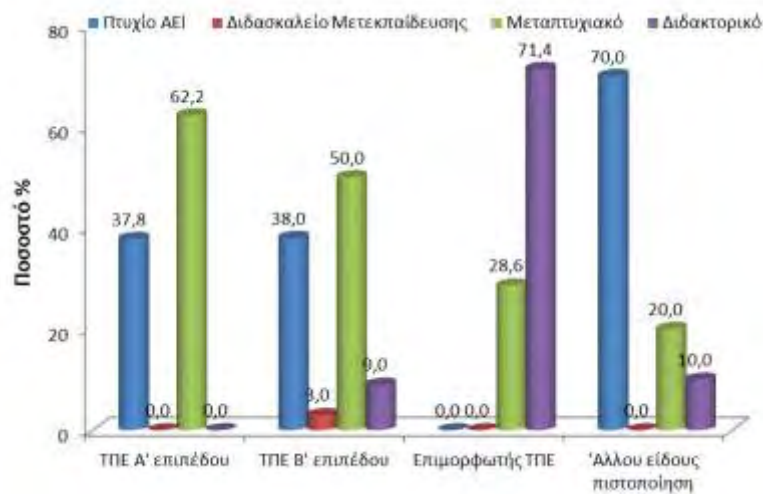
Γράφημα 11. Επίπεδο γνώσης χρήσης των ΤΠΕ.

Υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στο επίπεδο γνώσης χρήσης των ΤΠΕ σε σχέση με το επίπεδο σπουδών, σύμφωνα με τον έλεγχο Pearson's Chi-square test που πραγματοποιήθηκε, $p=0,000$ (Πίνακας 5, Γράφημα 12).

Πίνακας 5. Συσχέτιση επιπέδων γνώσης χρήσης ΤΠΕ και σπουδών (Chi-square tests).

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	41,474 ^a	9	0,000
Likelihood Ratio	32,726	9	0,000
Linear-by-Linear Association	0,000	1	0,991
N of Valid Cases	154		

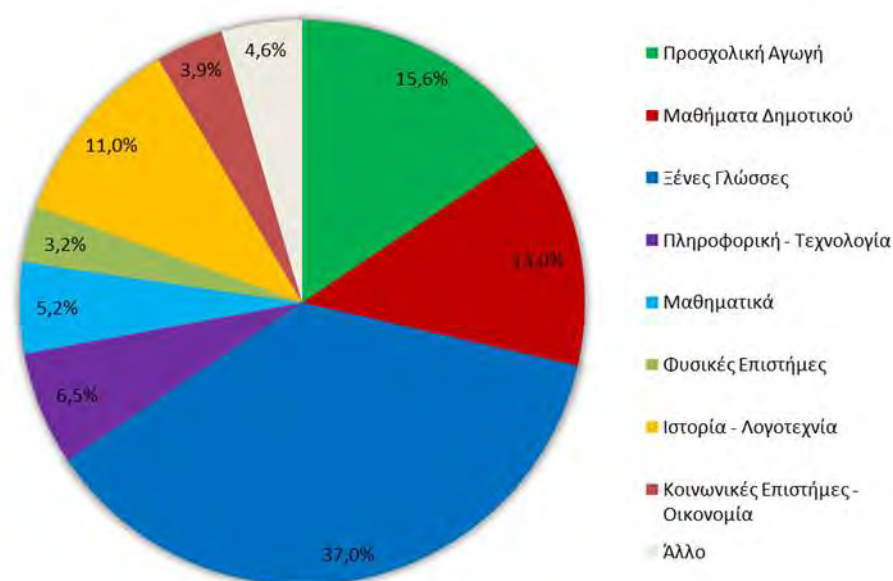
a. 10 cells (62,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,14.

Γράφημα 12. Επίπεδο γνώσης χρήσης ΤΠΕ σε σχέση με το επίπεδο σπουδών.

5.1.6. Κύριο αντικείμενο διδασκαλίας

Από τους 154 εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην έρευνα το 37,0% έχει ως αντικείμενο διδασκαλίας τις Ξένες Γλώσσες, το 15,6% την Προσχολική Αγωγή, το 13% τα Μαθήματα Δημοτικού και το 11,0% την Ιστορία-Λογοτεχνία. Τα αντικείμενα διδασκαλίας των υπολοίπων εκπαιδευτικών είναι Πληροφορική-Τεχνολογία, Μαθηματικά, Κοινωνικές Επιστήμες-Οικονομία, Φυσικές Επιστήμες και Άλλο (Γράφημα 13).

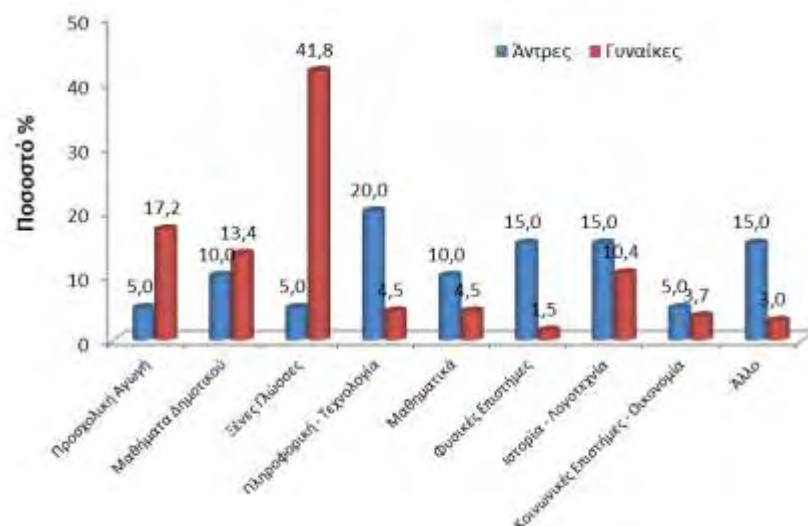

Γράφημα 13. Κύριο αντικείμενο διδασκαλίας.

Παρατηρήθηκε ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στο κύριο αντικείμενο διδασκαλίας μεταξύ αντρών και γυναικών εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τον έλεγχο Pearson's Chi-square test που πραγματοποιήθηκε, $p=0,000$ (Πίνακας 6, Γράφημα 14).

Πίνακας 6. Συσχέτιση κύριου αντικειμένου διδασκαλίας με φύλο (Chi-square tests).

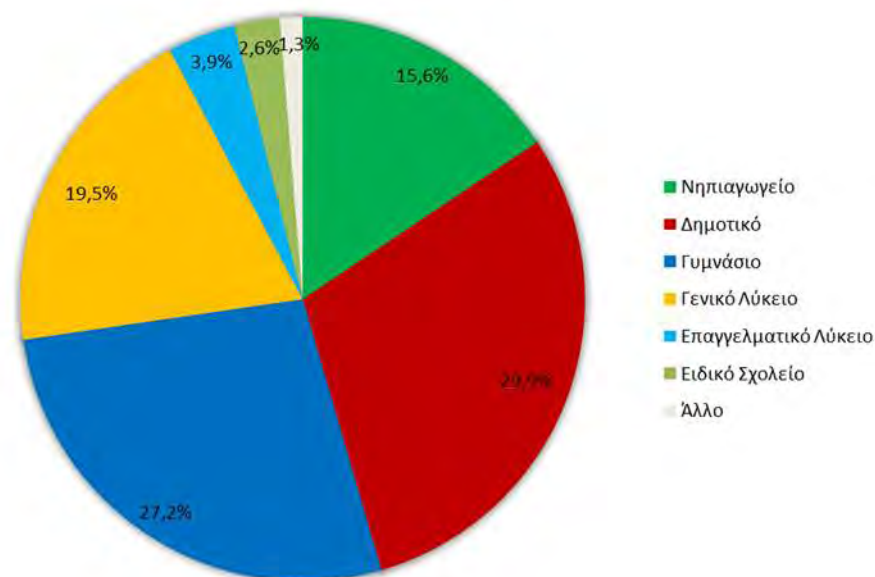
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	31,358 ^a	8	0,000
Likelihood Ratio	27,546	8	0,001
Linear-by-Linear Association	12,295	1	0,000
N of Valid Cases	154		
a. 9 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,65.			

Γράφημα 14. Κύριο αντικείμενο διδασκαλίας για άντρες και γυναίκες εκπαιδευτικούς.

5.1.7. Τύπος σχολείου

Το 45,5% των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα εργάζονται στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, το 27,2 % στην Κατώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, το 23,4% στην Ανώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, ενώ το 2,6% εργάζεται σε Ειδικό Σχολείο και το 1,3% σε άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα (Γράφημα 15).

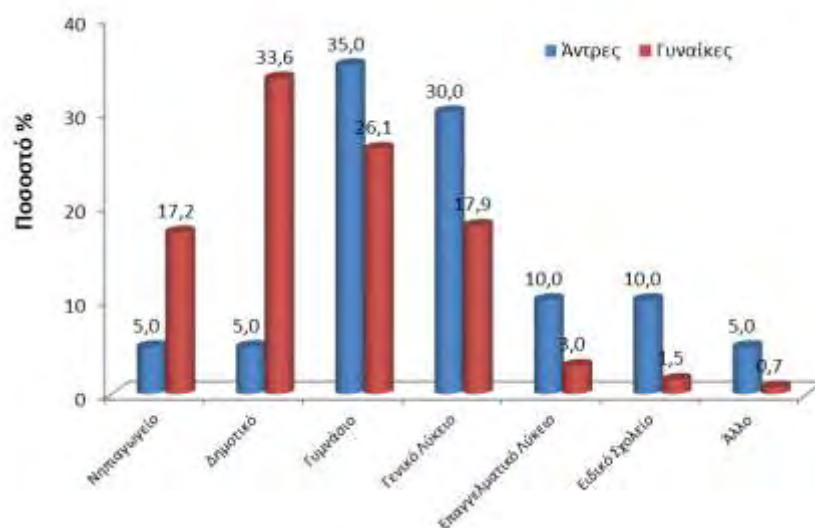
Γράφημα 15. Τύπος σχολείου.

Παρατηρήθηκε ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στον τύπο σχολείου μεταξύ αντρών και γυναικών εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τον έλεγχο Pearson's Chi-square test που πραγματοποιήθηκε, $p=0,007$ (Πίνακας 8). Το ποσοστό των γυναικών που εργάζονται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (50,8%) είναι πολύ μεγαλύτερο από αυτό των αντρών (Γράφημα 16).

Πίνακας 7. Συσχέτιση τύπου σχολείου με το φύλο (Chi-square tests).

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	17,693 ^a	6	0,007
Likelihood Ratio	17,155	6	0,009
Linear-by-Linear Association	15,290	1	0,000
N of Valid Cases	154		

a. 7 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,26.

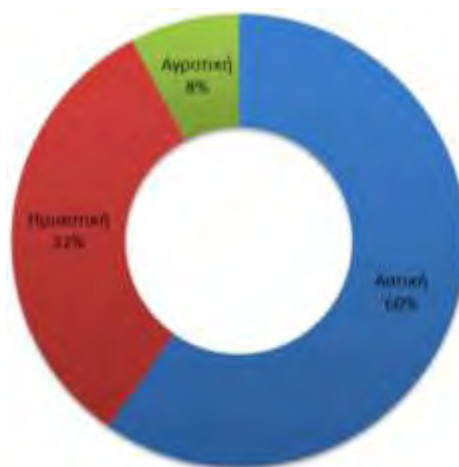
Γράφημα 16. Τύπος σχολείου για άντρες και γυναίκες εκπαιδευτικούς.

5.1.8. Κατηγορία σχολείου, περιοχή και διοικητική περιφέρεια που βρίσκεται το σχολείο

Από τους 154 εκπαιδευτικούς του δείγματος οι 149 (96,8%) εργάζονται σε δημόσιο σχολείο και οι 5 (3,2%) σε ιδιωτικό σχολείο.

Όσον αφορά την περιοχή στην οποία βρίσκεται το σχολείο των εκπαιδευτικών του δείγματος της έρευνας, το 59,7% των σχολείων είναι σε αστική περιοχή, το 32,5% σε ημιαστική και το 7,8% σε αγροτική περιοχή (Γράφημα 17).

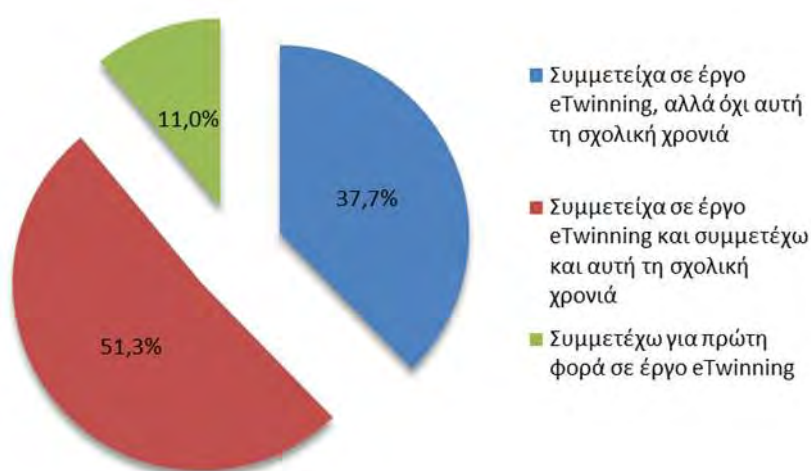
Το 29,9% των σχολείων βρίσκονται στην Αττική, το 18,2% στην Κεντρική Μακεδονία, το 13,0% στη Θεσσαλία, ενώ το υπόλοιπο 38,9% των σχολείων βρίσκεται στις υπόλοιπες 10 περιφέρειες σε ποσοστά μικρότερα του 6,0%.

Γράφημα 17. Περιοχή στην οποία βρίσκεται το σχολείο.

5.2. Σχέση των εκπαιδευτικών με το έργο eTwinning

Σε ότι αφορά τη σημερινή σχέση των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα με το έργο eTwinning, το 11,0% δήλωσε ότι συμμετέχει για πρώτη φορά σε έργο eTwinning, το 51,3% δήλωσε ότι συμμετείχε παλιότερα και συμμετέχει και αυτή τη σχολική χρονιά σε έργο eTwinning, ενώ το 37,7% δήλωσε ότι συμμετείχε παλιότερα σε έργο eTwinning αλλά όχι αυτή τη σχολική χρονιά (Γράφημα 18).

Γράφημα 18. Σημερινή σχέση εκπαιδευτικών με το έργο eTwinning.

Όταν οι εκπαιδευτικοί ρωτήθηκαν για ποιον κυρίως λόγο συμμετέχουν σε έργο eTwinning, οι περισσότεροι επέλεξαν τις απαντήσεις ‘για την επικοινωνία με εκπαιδευτικούς, με παρόμοια ενδιαφέροντα’ (44,8%) και ‘για τη δημιουργία έργων’ (40,3%), ενώ το 14,9% απάντησε ‘για επαγγελματική ανάπτυξη’ (Γράφημα 19).

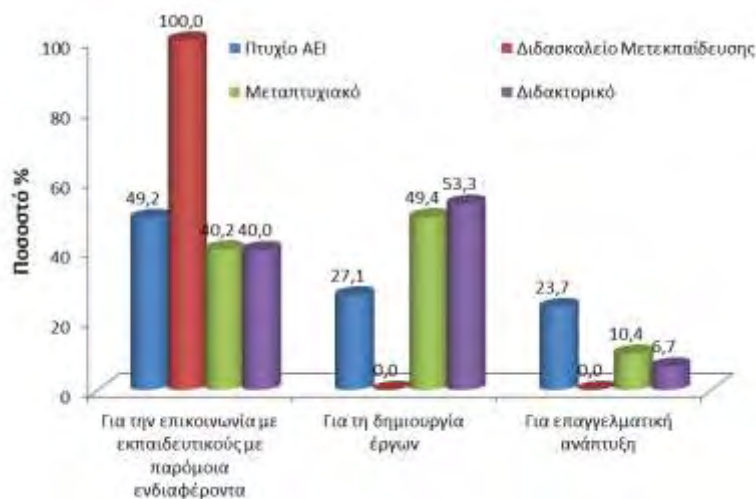

Γράφημα 19. Λόγος συμμετοχής σε έργο eTwinning.

Παρατηρήθηκε ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση σχετικά με τον κύριο λόγο συμμετοχής σε έργο eTwinning σε σχέση με το επίπεδο σπουδών, σύμφωνα με τον έλεγχο Pearson's Chi-square test που πραγματοποιήθηκε, $p=0,030$ (Πίνακας 8, Γράφημα 20). Συμπεραίνεται ότι οι κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου σπουδών σε μεγαλύτερο ποσοστό συμμετείχαν για τη δημιουργία έργων σε σχέση με τους κατόχους πτυχίου που συμμετείχαν κυρίως για την επικοινωνία με εκπαιδευτικούς με παρόμοια ενδιαφέροντα.

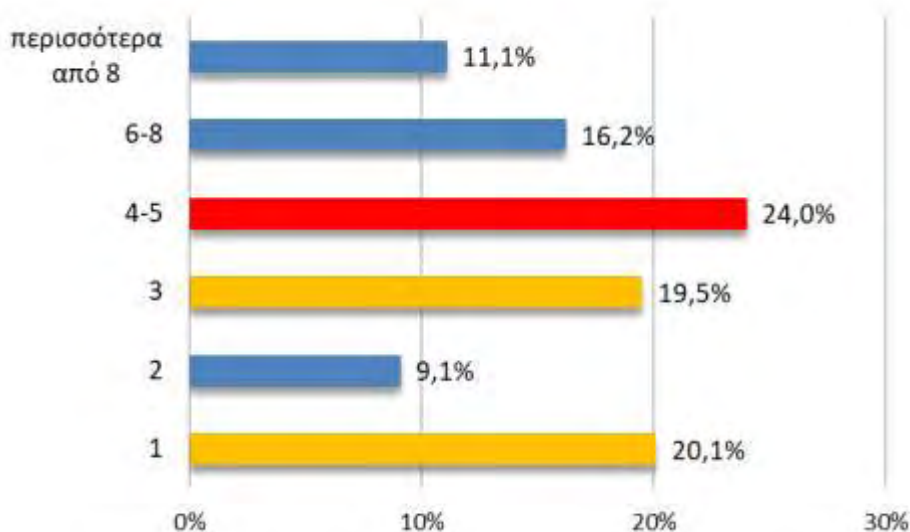
Πίνακας 8. Συσχέτιση λόγου συμμετοχής σε έργο eTwinning με το επίπεδο σπουδών (Chi-square tests).

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	13,932 ^a	6	0,030
Likelihood Ratio	15,067	6	0,020
Linear-by-Linear Association	10,020	1	0,002
N of Valid Cases	154		
a. 4 cells (33,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,45.			

Γράφημα 20. Κύριος λόγος συμμετοχής σε έργο eTwinning σε σχέση με το επίπεδο σπουδών.

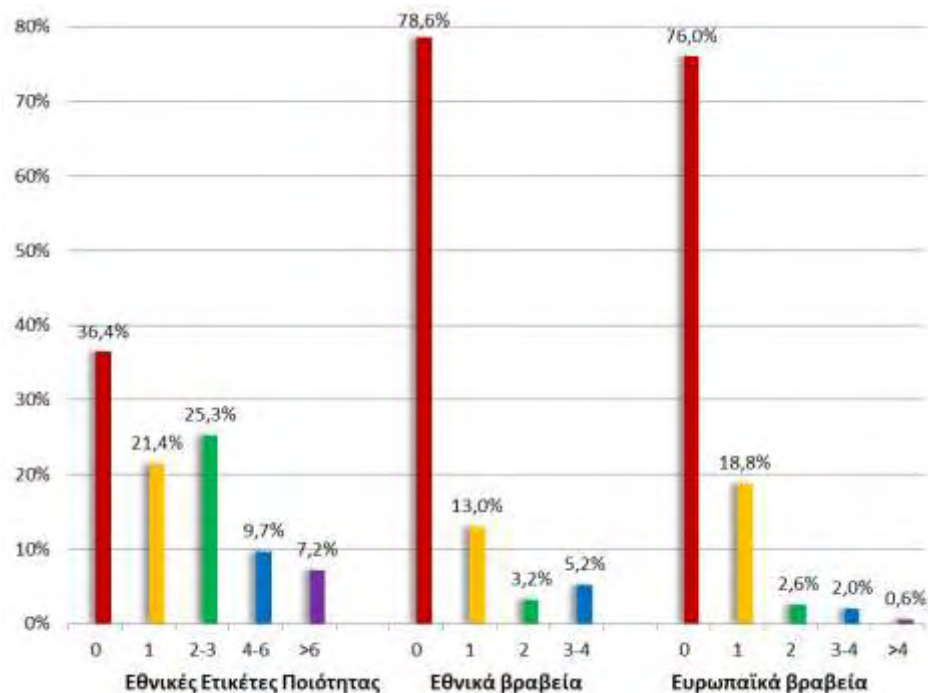
Το 24,0% των εκπαιδευτικών του δείγματος έχει υλοποιήσει ή συμμετάσχει σε 4-5 έργα eTwinning, το 20,1% 1 έργο eTwinning, το 19,5% 3 έργα eTwinning, ενώ το 11,1% περισσότερα από 8 έργα eTwinning (Γράφημα 21).

Γράφημα 21. Πλήθος έργων eTwinning που έχετε υλοποιήσει ή συμμετάσχει.

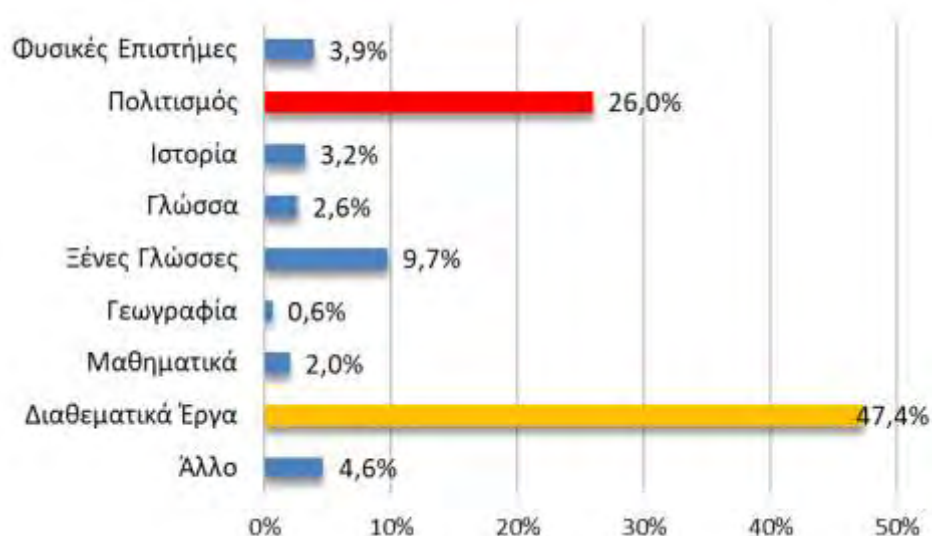
Η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών (63,6%) έχει λάβει τουλάχιστον μία εθνική ετικέτα ποιότητας για έργο eTwinning, με το 25,3% να έχει λάβει 2-3 ετικέτες ποιότητας, ενώ το 7,1% των εκπαιδευτικών έχει λάβει περισσότερες από 6 (Γράφημα 22). Το 78,6% των εκπαιδευτικών δεν έχει λάβει βραβείο σε εθνικό διαγωνισμό

έργων eTwinning, ενώ το 24,0% των εκπαιδευτικών έχει λάβει βραβείο σε Ευρωπαϊκό διαγωνισμό έργων eTwinning (Γράφημα 22).

Γράφημα 22. Πλήθος Εθνικών Ετικετών Ποιότητας και Εθνικών ή Ευρωπαϊκών βραβείων για έργα eTwinning που έχουν υλοποιήσει οι εκπαιδευτικοί.

Σχετικά με τις θεματικές κατηγορίες των έργων eTwinning που έχουν υλοποιήσει οι εκπαιδευτικοί, το 47,4% είναι διαθεματικά έργα, ενώ το 26,0% των έργων κατατάσσεται στην κατηγορία 'Πολιτισμός' (Γράφημα 23).

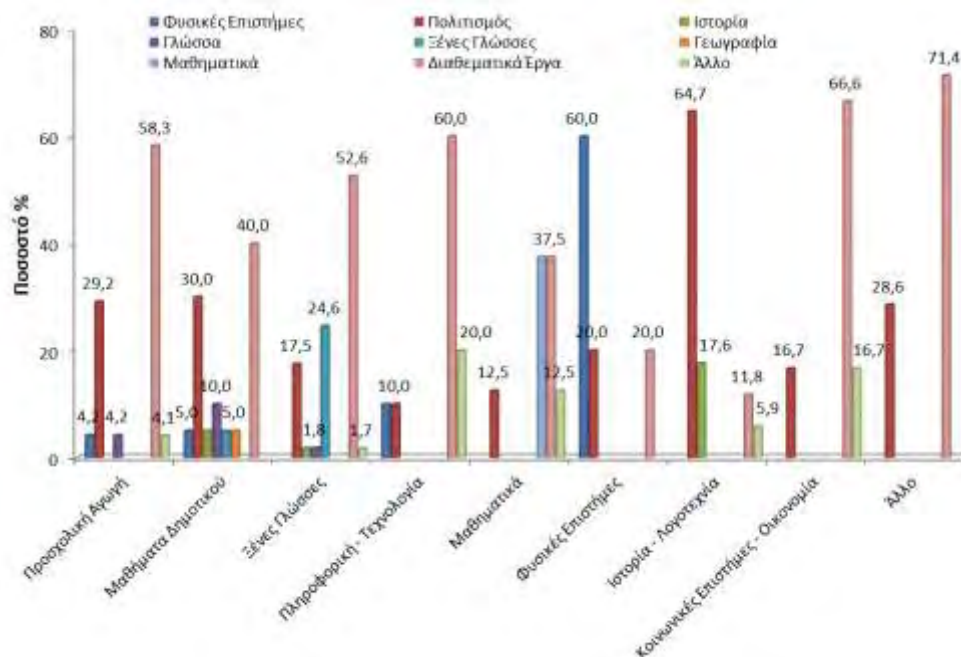
Γράφημα 23. Θεματικές κατηγορίες έργων eTwinning των εκπαιδευτικών.

Παρατηρήθηκε ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική συσχέτιση των θεματικών κατηγοριών των έργων eTwinning με το κύριο αντικείμενο διδασκαλίας των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τον έλεγχο Pearson's Chi-square test που πραγματοποιήθηκε, $p=0,000$ (Πίνακας 9, Γράφημα 24).

Πίνακας 9. Συσχέτιση θεματικών κατηγοριών των έργων eTwinning με το κύριο αντικείμενο διδασκαλίας των εκπαιδευτικών (Chi-square tests).

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	179,325 ^a	64	0,000
Likelihood Ratio	111,150	64	0,000
Linear-by-Linear Association	1,340	1	0,247
N of Valid Cases	154		

a. 73 cells (90,1%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,03.

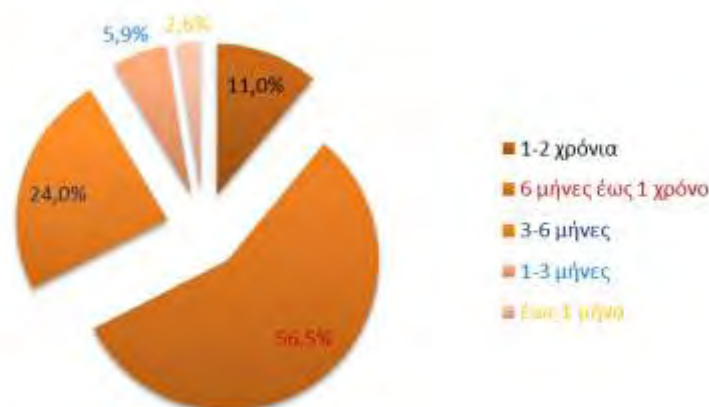

Γράφημα 24. Θεματικές κατηγορίες έργων eTwinning σε σχέση με το κύριο αντικείμενο διδασκαλίας των εκπαιδευτικών.

Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν, σε ποσοστό 86,4%, ότι τα έργα eTwinning που υλοποίησαν συνδέονται με τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος, ενώ το 77,9% των εκπαιδευτικών λαμβάνει υπόψη του τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος κατά το σχεδιασμό των έργων eTwinning.

Σε ερώτηση σχετικά με τη διάρκεια του πλέον πρόσφατου έργου eTwinning που υλοποίησαν, οι εκπαιδευτικοί σε ποσοστό 56,5% δήλωσαν ότι αυτή ήταν 6 μήνες

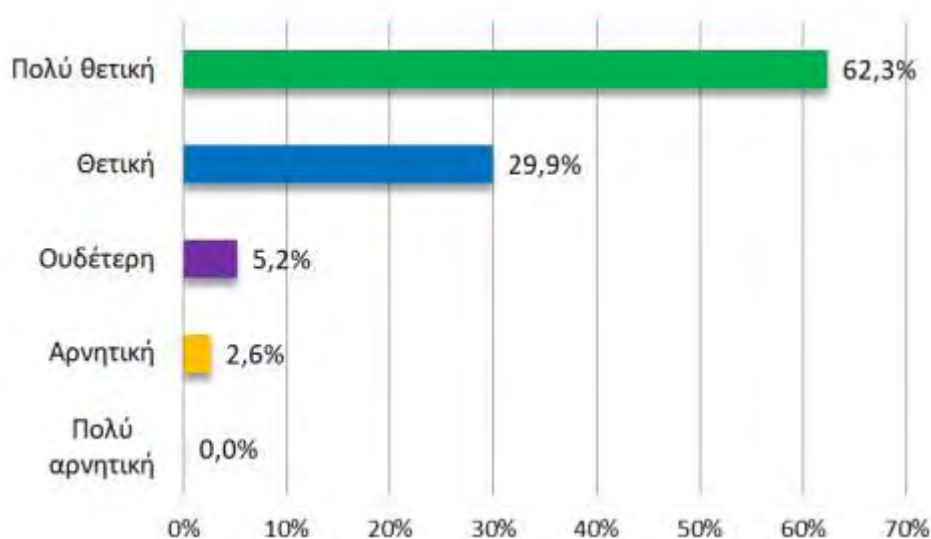
έως 1 χρόνο, ενώ το ποσοστό για τη διάρκεια έργου 3-6 μηνών ήταν 24,0% (Γράφημα 25).

Γράφημα 25. Διάρκεια του πλέον πρόσφατου έργου eTwinning.

5.3. Αντίκτυπος του έργου eTwinning στους εκπαιδευτικούς

Όταν ζητήθηκε από τους εκπαιδευτικούς να αξιολογήσουν τη συνολική εμπειρία από τη συμμετοχή τους σε έργο eTwinning, το 62,3% από αυτούς επέλεξε τον χαρακτηρισμό ‘Πολύ θετική’, το 29,9% επέλεξε ‘Θετική’, ενώ το 5,2% επέλεξε τον χαρακτηρισμό Ουδέτερη’. Μόνο το 2,6% των εκπαιδευτικών αξιολόγησε την εμπειρία του ως ‘Αρνητική’, ενώ κανένας από τους εκπαιδευτικούς δεν επέλεξε τον χαρακτηρισμό ‘Πολύ αρνητική’ (Γράφημα 26).

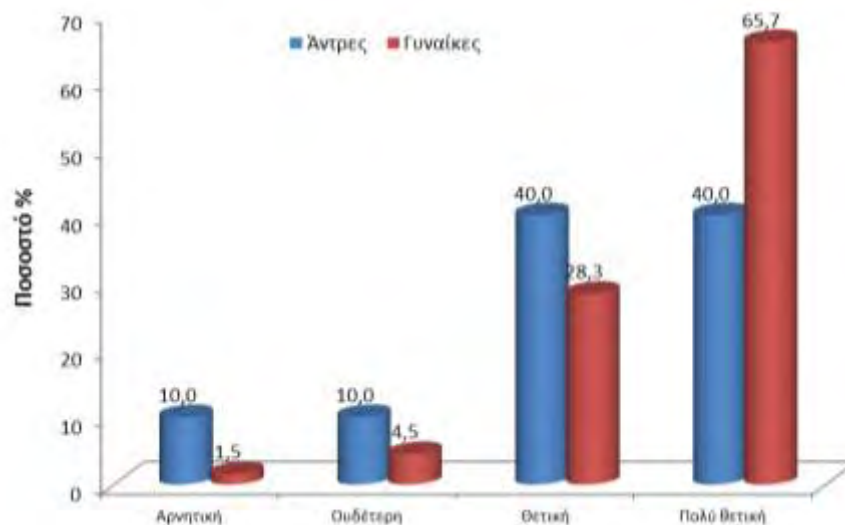
Γράφημα 26. Αξιολόγηση από τους εκπαιδευτικούς της συνολικής εμπειρίας από τη συμμετοχή τους σε έργο eTwinning.

Παρατηρήθηκε ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στην αξιολόγηση της συνολικής εμπειρίας από τη συμμετοχή τους σε έργο eTwinning μεταξύ αντρών και γυναικών εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τον έλεγχο Pearson's Chi-square test που πραγματοποιήθηκε, $p=0,037$ (Πίνακας 10). Οι άντρες εκπαιδευτικοί αξιολόγησαν σε μεγαλύτερο ποσοστό την εμπειρία τους ως 'Αρνητική' και 'Ουδέτερη' σε σχέση με τις γυναίκες. Ως 'Θετική' και 'Πολύ θετική' χαρακτήρισαν την εμπειρία τους το 94,0% των γυναικών και το 80,0% των αντρών (Γράφημα 27).

Πίνακας 10. Συσχέτιση της αξιολόγησης της συνολικής εμπειρίας με το φύλο (Chi-square tests).

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	8,500 ^a	3	0,037
Likelihood Ratio	6,809	3	0,078
Linear-by-Linear Association	7,889	1	0,005
N of Valid Cases	154		

a. 3 cells (37,5%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,52.

Γράφημα 27. Αξιολόγηση της συνολικής εμπειρίας από τη συμμετοχή τους σε έργο eTwinning για άντρες και γυναίκες εκπαιδευτικούς.

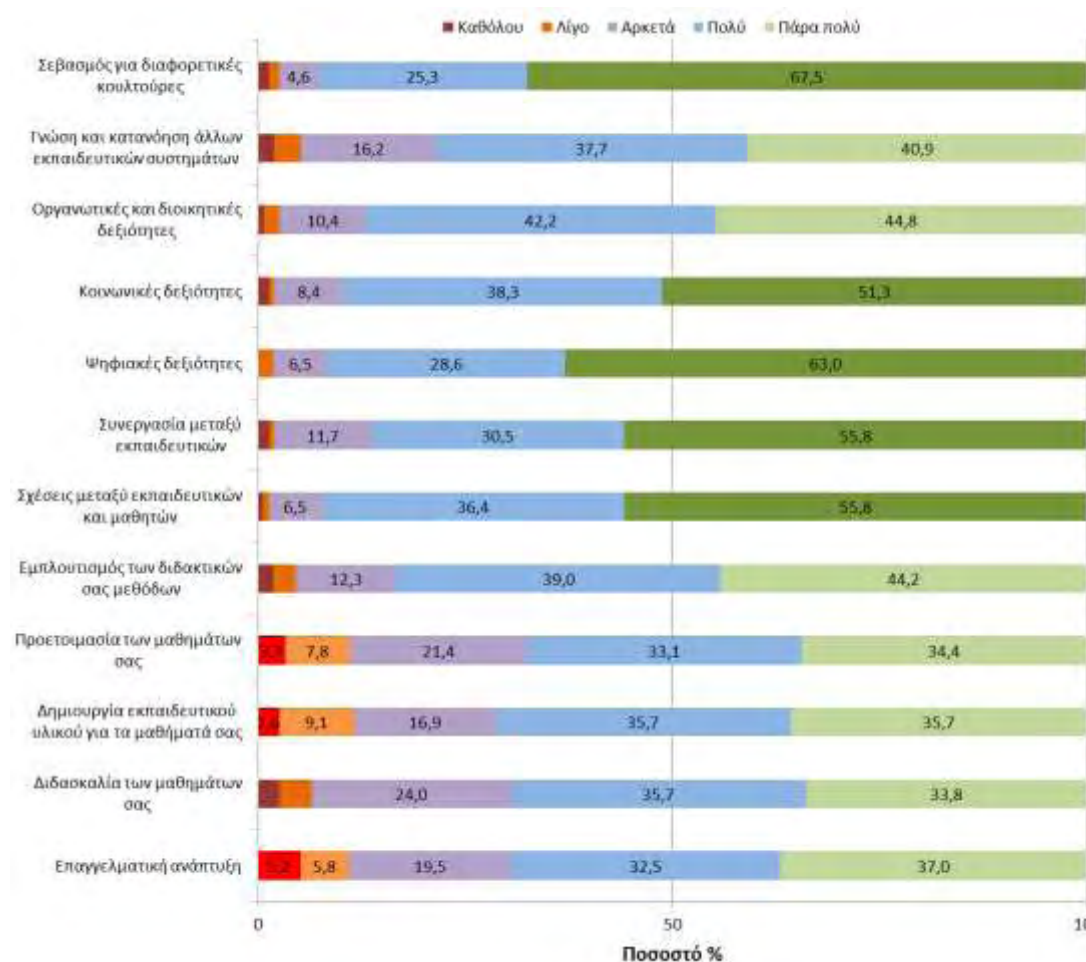
Ο θετικός αντίκτυπος για τους εκπαιδευτικούς λόγω της συμμετοχής τους σε έργο eTwinning ήταν πολύ σημαντικός. Για τη διερεύνηση των απαντήσεων των εκπαιδευτικών δημιουργήθηκε η μεταβλητή 'Αντίκτυπος στους εκπαιδευτικούς', ως μέσος όρος των 12 απαντήσεων στις σχετικές ερωτήσεις (Πίνακας 11). Ο μέσος όρος της μεταβλητής ήταν 4,22.

Πίνακας 11. Θετικός αντίκτυπος για τους εκπαιδευτικούς λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning (Κλίμακα Likert 1-5).

Ερώτηση: Η συμμετοχή σας σε έργο eTwinning πόσο θετικό αντίκτυπο είχε για εσάς στα παρακάτω;	Μέση Τιμή	Τυπική Απόκλιση
1 – Καθόλου, 2 – Λίγο , 3 – Αρκετά, 4 – Πολύ, 5 – Πάρα πολύ		
Σεβασμός για διαφορετικές κουλτούρες	4,56	0,76
Ψηφιακές δεξιότητες	4,53	0,71
Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών	4,46	0,71
Συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών	4,39	0,82
Κοινωνικές δεξιότητες	4,38	0,78
Οργανωτικές και διοικητικές δεξιότητες	4,29	0,78
Εμπλουτισμός των διδακτικών σας μεθόδων	4,21	0,90
Γνώση και κατανόηση άλλων εκπαιδευτικών συστημάτων	4,12	0,93
Διδασκαλία των μαθημάτων σας	3,94	0,99
Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού για τα μαθήματά σας	3,93	1,06
Επαγγελματική ανάπτυξη	3,90	1,13
Προετοιμασία των μαθημάτων σας	3,88	1,08

Στο Γράφημα 28 καταγράφονται οι δηλώσεις των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα και αναφέρονται στον θετικό αντίκτυπο που είχε για αυτούς η συμμετοχής τους σε έργο eTwinning σε διάφορους τομείς. Η διαβάθμιση των επιλογών τους ήταν ‘Καθόλου’, ‘Λίγο’, ‘Αρκετά’, ‘Πολύ’ και ‘Πάρα πολύ’. Όπως είναι εμφανές από το γράφημα ο αντίκτυπος ήταν ιδιαίτερα θετικός για τους περισσότερους εκπαιδευτικούς. Σε ποσοστό 67,5% οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι ο αντίκτυπος ήταν ‘Πάρα πολύ’ θετικός στον σεβασμό για διαφορετικές κουλτούρες. Με τον ίδιο χαρακτηρισμό απάντησαν για τον θετικό αντίκτυπο στις ψηφιακές τους δεξιότητες (63,0%), στις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών (55,8%) και στη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών (55,8%). Τα μικρότερα ποσοστά μεταξύ των εκπαιδευτικών για τη δήλωση ‘Πάρα πολύ’ παρατηρήθηκαν για το θετικό αντίκτυπο στη διδασκαλία των μαθημάτων τους (33,8%), στην προετοιμασία των μαθημάτων τους (34,4%) και στη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού για τα μαθήματά τους (35,7%). Οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν, σε μεγαλύτερο ποσοστό, ότι δεν υπήρξε θετικός

αντίκτυπος λόγω της συμμετοχής τους σε έργο eTwinning στην επαγγελματική τους ανάπτυξη (5,2%) και στην προετοιμασία των μαθημάτων τους (3,3%). Τα μεγαλύτερα ποσοστά μεταξύ των εκπαιδευτικών για τη δήλωση ‘Λίγο’ παρατηρήθηκαν για το θετικό αντίκτυπο στη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού για τα μαθήματα (9,1%), στην προετοιμασία των μαθημάτων (7,8%) και στην επαγγελματική ανάπτυξη (5,8%).

Γράφημα 28. Θετικός αντίκτυπος για τους εκπαιδευτικούς λόγω συμμετοχής τους σε έργο eTwinning.

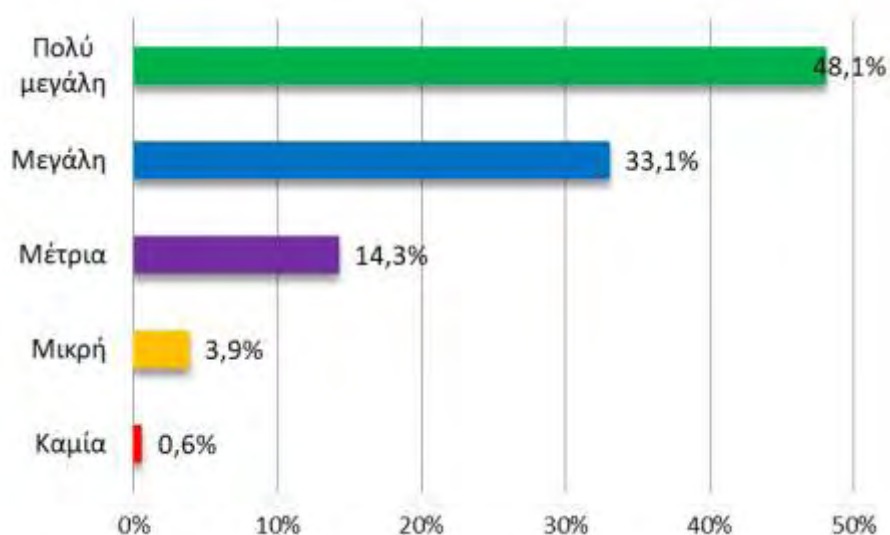
Ο έλεγχος Wilcoxon rank-sum test (Mann-Whitney U test) που πραγματοποιήθηκε για τη μεταβλητή ‘Αντίκτυπος στους εκπαιδευτικούς’ εμφάνισε την ύπαρξη στατιστικά σημαντικής διαφοράς στις απαντήσεις λόγω του φύλου. Από τον Πίνακα 12 μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι ο θετικός αντίκτυπος, λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning, στις γυναίκες εκπαιδευτικούς ήταν στατιστικά σημαντικά υψηλότερος από ότι στους άντρες ($U=953,5$, $p=0,037$).

Πίνακας 12. Θετικός αντίκτυπος για τους εκπαιδευτικούς λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning σε σχέση με το φύλο (Mann-Whitney U test).

Φύλο		N	Mean Rank	Sum of Ranks
Αντίκτυπος στους εκπαιδευτικούς	Αντρας	20	58,18	1163,50
	Γυναίκα	134	80,38	10771,50
	Total	154		
Test Statistics ^a				
	Αντίκτυπος στους εκπαιδευτικούς			
Mann-Whitney U	953,500			
Wilcoxon W	1163,500			
Z	-2,082			
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,037			

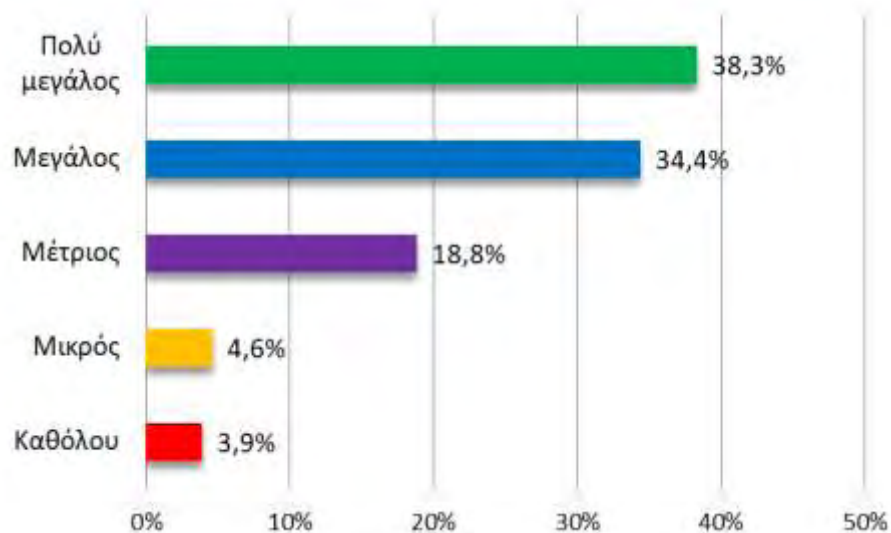
5.4. Επίδραση στις δεξιότητες και τον τρόπο διδασκαλίας των εκπαιδευτικών

Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα αξιολόγησαν τη βελτίωση που υπήρξε στο επίπεδο των ψηφιακών δεξιοτήτων τους, λόγω της συμμετοχής τους σε έργο eTwinning, ως ‘Πολύ μεγάλη’ σε ποσοστό 48,1%, ως ‘Μεγάλη’ σε ποσοστό 33,1%, ενώ το 4,5% των εκπαιδευτικών δήλωσε ότι δεν υπήρξε βελτίωση ή η βελτίωση αυτή ήταν ‘Μικρή’ (Γράφημα 29).

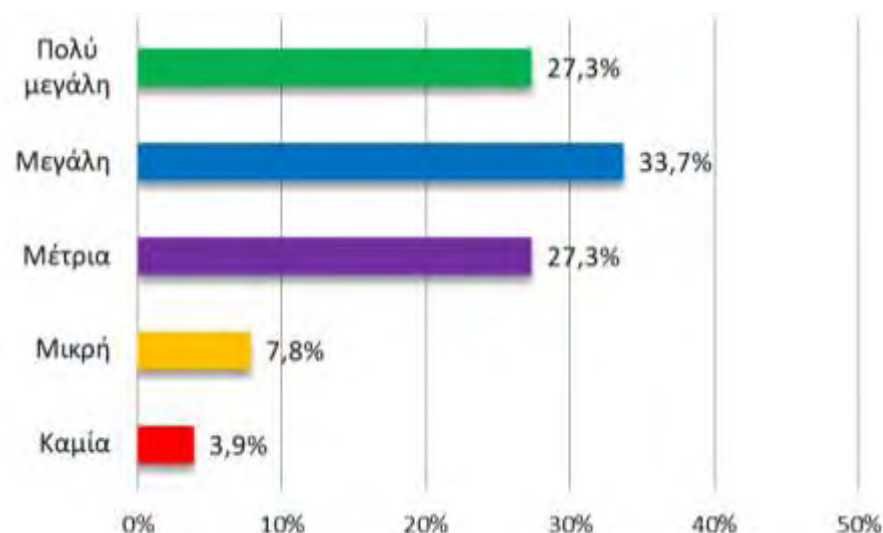
Γράφημα 29. Βελτίωση του επιπέδου των ψηφιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών λόγω της συμμετοχής τους σε έργο eTwinning.

Ο βαθμός βελτίωσης της γνώσης και χρήσης της ξένης γλώσσας επικοινωνίας εξαιτίας της συμμετοχής τους σε έργο eTwinning αξιολογήθηκε από τους εκπαιδευτικούς του δείγματος της έρευνας ως ‘Πολύ μεγάλος’ σε ποσοστό 38,3%, ενώ το 18,8% των εκπαιδευτικών επέλεξε τον χαρακτηρισμό ‘Μέτριος’ και το 3,9% δήλωσε ότι δεν υπήρξε καμία βελτίωση (Γράφημα 30).

Γράφημα 30. Βαθμός βελτίωσης της γνώσης και χρήσης της ξένης γλώσσας επικοινωνίας των εκπαιδευτικών λόγω της συμμετοχής τους σε έργο eTwinning.

Η επίδραση του έργου eTwinning στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας ήταν ‘Πολύ μεγάλη’ για το 27,3% του δείγματος των εκπαιδευτικών, ‘Μεγάλη’ για το 33,7%, ενώ το 35,1% των εκπαιδευτικών δήλωσαν η επίδραση ήταν ‘Μέτρια’ ή ‘Μικρή’ (Γράφημα 31).

Γράφημα 31. Επίδραση του έργου eTwinning στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας.

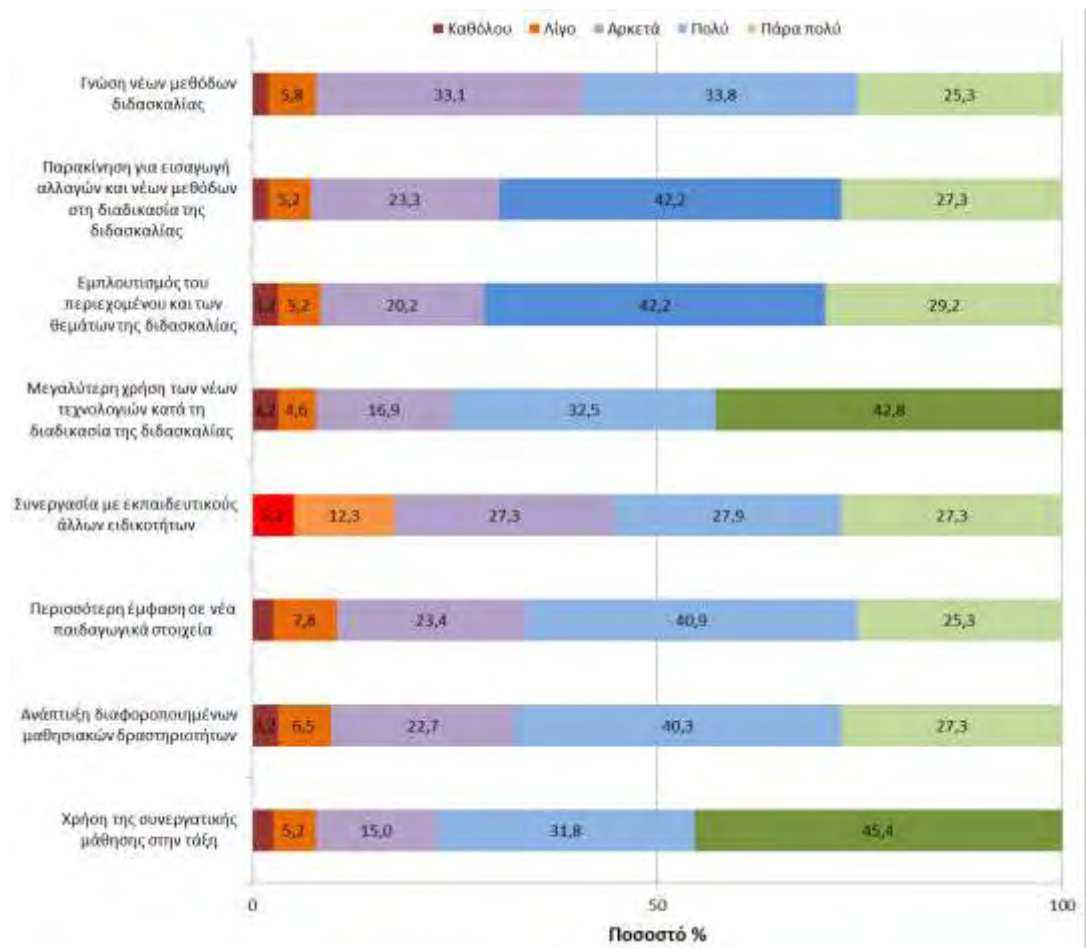
Ο θετικός αντίκτυπος για τους εκπαιδευτικούς λόγω της συμμετοχής τους σε έργο eTwinning σε τομείς που έχουν σχέση με τον τρόπο διδασκαλίας ήταν αρκετά έως πολύ σημαντικός. Για τη διερεύνηση των απαντήσεων των εκπαιδευτικών δημιουργήθηκε η μεταβλητή ‘Αντίκτυπος στον τρόπο διδασκαλίας’, ως μέσος όρος των 8 απαντήσεων στις σχετικές ερωτήσεις (Πίνακας 13). Ο μέσος όρος της μεταβλητής ήταν 3,86.

Πίνακας 13. Θετικός αντίκτυπος για τους εκπαιδευτικούς σε τομείς που έχουν σχέση με τον τρόπο διδασκαλίας, λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning (Κλίμακα Likert 1-5).

Ερώτηση: Η συμμετοχή σας σε έργο eTwinning πόσο θετικό αντίκτυπο είχε για εσάς στα παρακάτω;	Μέση Τιμή	Τυπική Απόκλιση
1 – Καθόλου, 2 – Λίγο , 3 – Αρκετά, 4 – Πολύ, 5 – Πάρα πολύ		
Χρήση της συνεργατικής μάθησης στην τάξη	4,12	1,02
Μεγαλύτερη χρήση των νέων τεχνολογιών κατά τη διαδικασία της διδασκαλίας	4,07	1,04
Εμπλουτισμός του περιεχομένου και των θεμάτων της διδασκαλίας (ή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών)	3,89	0,99
Παρακίνηση για εισαγωγή αλλαγών και νέων μεθόδων στη διδασκαλία μου	3,88	0,94
Ανάπτυξη διαφοροποιημένων μαθησιακών δραστηριοτήτων	3,82	1,01
Περισσότερη έμφαση σε νέα παιδαγωγικά στοιχεία	3,79	1,00
Γνώση νέων μεθόδων διδασκαλίας	3,75	0,97
Συνεργασία με εκπαιδευτικούς άλλων ειδικοτήτων εντός του σχολείου μου	3,60	1,16

Οι δηλώσεις των εκπαιδευτικών του δείγματος της έρευνας που αναφέρονται στον θετικό αντίκτυπο που είχε για αυτούς η συμμετοχής τους σε έργο eTwinning στον τρόπο διδασκαλίας καταγράφονται στο Γράφημα 32. Η διαβάθμιση των επιλογών τους ήταν ‘Καθόλου’, ‘Λίγο’, ‘Αρκετά’, ‘Πολύ’ και ‘Πάρα πολύ’. Τα μεγαλύτερα ποσοστά μεταξύ των εκπαιδευτικών για τη δήλωση ‘Πάρα πολύ’ για το θετικό αντίκτυπο παρατηρήθηκαν στη χρήση της συνεργατικής μάθησης στην τάξη (45,4%) και στη μεγαλύτερη χρήση των νέων τεχνολογιών κατά τη διαδικασία της διδασκαλίας (42,8%). Σε ποσοστό 42,2% οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι ο αντίκτυπος ήταν ‘Πολύ’ θετικός στον εμπλουτισμό του περιεχομένου και των θεμάτων της

διδασκαλίας και στην παρακίνηση για εισαγωγή αλλαγών και νέων μεθόδων στη διαδικασία της διδασκαλίας. Τα μικρότερα ποσοστά μεταξύ των εκπαιδευτικών για τη δήλωση ‘Πάρα πολύ’ παρατηρήθηκαν για τη γνώση νέων μεθόδων διδασκαλίας (25,3%) και την περισσότερη έμφαση σε νέα παιδαγωγικά στοιχεία (25,3%). Οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν, σε μεγαλύτερο ποσοστό, ότι δεν υπήρξε θετικός αντίκτυπος στη συνεργασία με εκπαιδευτικούς άλλων ειδικοτήτων.

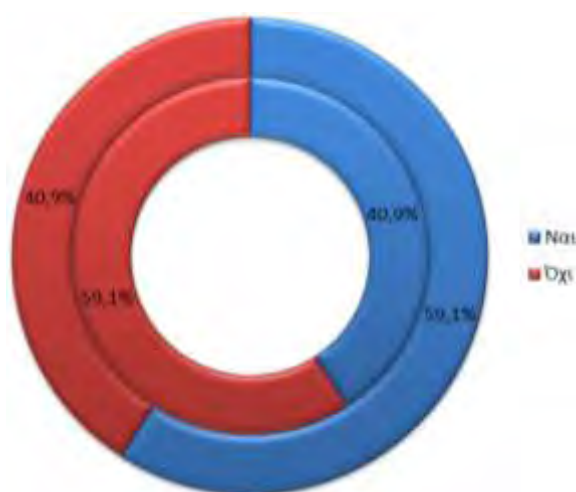
Γράφημα 32. Θετικός αντίκτυπος στο τρόπο διδασκαλίας των εκπαιδευτικών λόγω συμμετοχής τους σε έργο eTwinning.

Ο έλεγχος Wilcoxon rank-sum test (Mann-Whitney U test) που πραγματοποιήθηκε για τη μεταβλητή ‘Αντίκτυπος στον τρόπο διδασκαλίας’ εμφάνισε την ύπαρξη στατιστικά σημαντικής διαφοράς στις απαντήσεις λόγω του φύλου των εκπαιδευτικών. Από τον Πίνακα 14 μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι ο θετικός αντίκτυπος, λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning, στις γυναίκες εκπαιδευτικούς ήταν στατιστικά σημαντικά υψηλότερος από ότι στους άντρες ($U=969,5$, $p=0,046$).

Πίνακας 14. Θετικός αντίκτυπος στον τρόπο διδασκαλίας λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning σε σχέση με το φύλο (Mann-Whitney U test).

Φύλο		N	Mean Rank	Sum of Ranks
Αντίκτυπος στον τρόπο διδασκαλίας	Άνδρας	20	58,98	1179,50
	Γυναίκα	134	80,26	10755,50
	Total	154		
Test Statistics ^a				
	Αντίκτυπος στον τρόπο διδασκαλίας			
Mann-Whitney U	969,500			
Wilcoxon W	1179,500			
Z	-1,996			
Asymp. Sig. (2-tailed)	0,046			
a. Grouping Variable: Φύλο				

Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν σε ποσοστό 40,9% ότι χρησιμοποίησαν κάποια νέα διδακτική μέθοδο ως αποτέλεσμα (λόγω) της συμμετοχής τους σε έργο eTwinning, ενώ σε ποσοστό 59,1% χρησιμοποίησαν κάποια νέα διδακτικά εργαλεία/πόρους (Γράφημα 33).

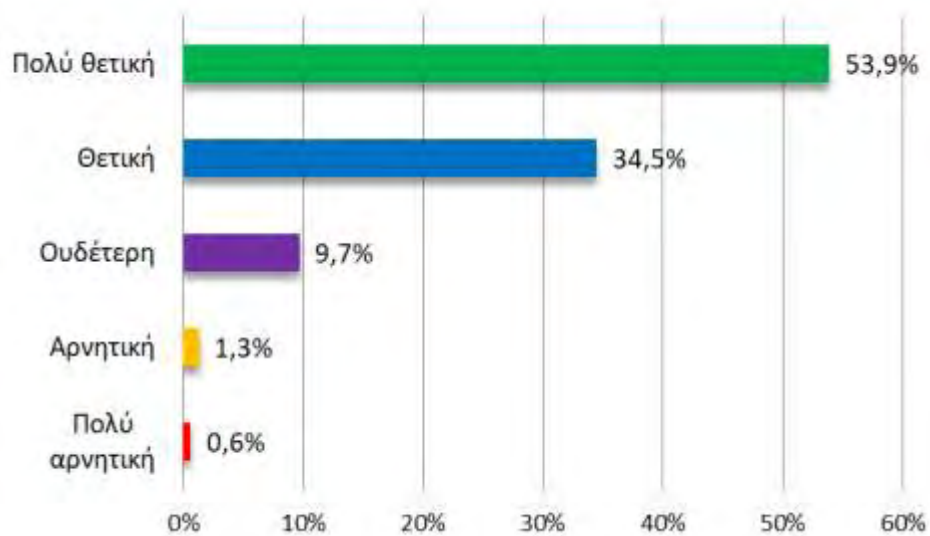

Γράφημα 33. Χρήση νέας διδακτικής μεθόδου (εσωτερικός δακτύλιος) ή νέων διδακτικών εργαλείων (εξωτερικός δακτύλιος) λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning.

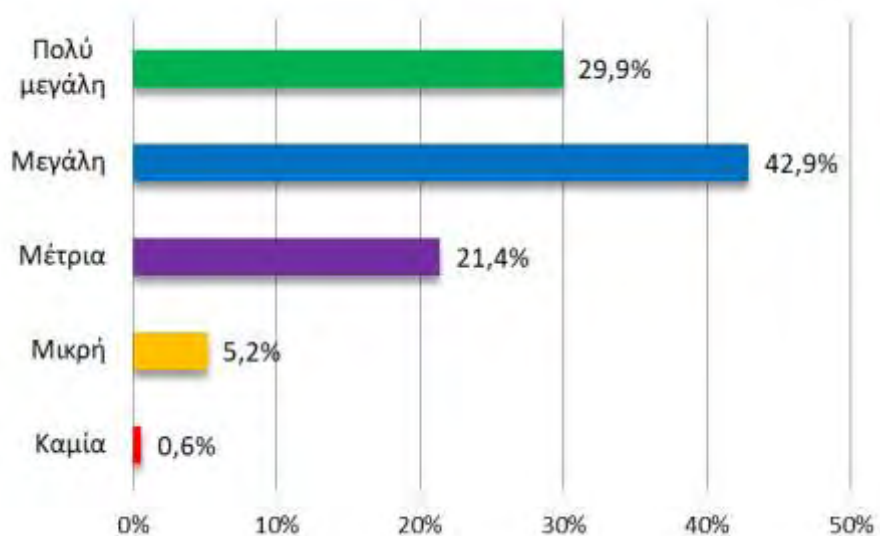
Σε ερώτηση σύντομης απάντησης «ανοικτού» τύπου οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν, σε μεγαλύτερο ποσοστό, ότι η νέα διδακτική μέθοδος που εφάρμοσαν ήταν η ομαδοσυνεργατική μέθοδος και η μέθοδος project (διερευνητική διαδικασία μάθησης), ενώ αναφέρθηκαν ακόμη η διαφοροποιημένη διδασκαλία, η διαθεματική προσέγγιση, κ.ά. Σε ότι αφορά τη χρήση νέων διδακτικών εργαλείων οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί ανέφεραν τη χρήση εργαλείων Web 2, όπως padlet, tricider, fotobubble, Kahout, voicethread, τα συνεργατικά εργαλεία της google, κ.ά.

5.5. Αντίκτυπος του έργου eTwinning στους μαθητές

Ζητήθηκε από τους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στην έρευνα να αξιολογήσουν τη συνολική εμπειρία των μαθητών τους από τη συμμετοχή τους σε έργο eTwinning. Το 53,9% των εκπαιδευτικών χαρακτήρισε την εμπειρία ως ‘Πολύ θετική’, το 34,5% ως ‘Θετική’, ενώ το 9,7% ως ‘Ουδέτερη’. Μόνο το 1,3% των εκπαιδευτικών αξιολόγησε την εμπειρία των μαθητών ως ‘Αρνητική’, ενώ το 0,7% επέλεξε το χαρακτηρισμό ‘Πολύ αρνητική’ (Γράφημα 34).

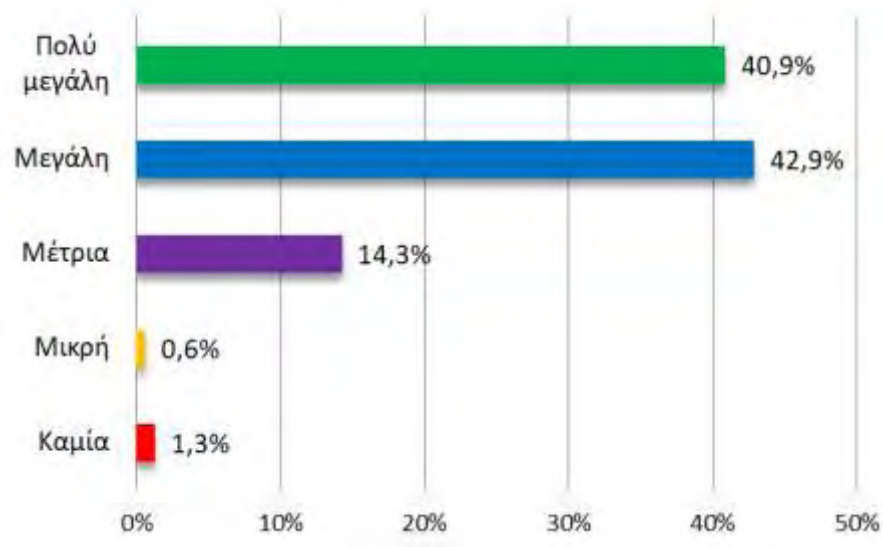
Γράφημα 34. Αξιολόγηση της συνολικής εμπειρίας των μαθητών από τη συμμετοχή τους σε έργο eTwinning.

Γράφημα 35. Επίδραση του έργου eTwinning στην ανάπτυξη και βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των μαθητών.

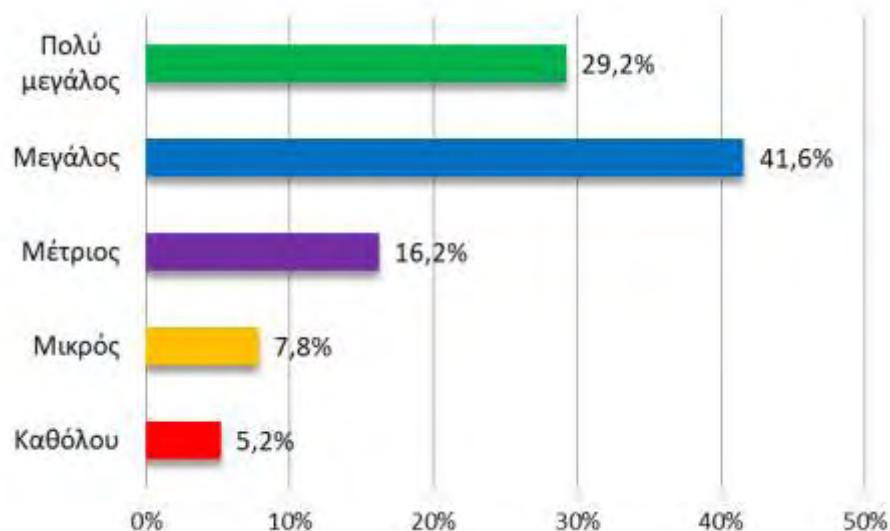
Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι η επίδραση του έργου eTwinning στην ανάπτυξη και βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των μαθητών τους ήταν ‘Πολύ μεγάλη’ σε ποσοστό 29,9%, ‘Μεγάλη’ σε ποσοστό 42,9% και ‘Μέτρια’ σε ποσοστό 21,4%. Μόνο το 5,2% των εκπαιδευτικών δήλωσαν ότι η επίδραση ήταν ‘Μικρή’, ενώ το 0,6% των εκπαιδευτικών θεώρησε ότι δεν υπήρξε καμία επίδραση (Γράφημα 35).

Σημαντικότερη από την επίδραση στις ψηφιακές ικανότητες των μαθητών κρίθηκε η επίδραση του έργου eTwinning στην ανάπτυξη και βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών. Συγκεκριμένα, το 40,9% των εκπαιδευτικών του δείγματος της έρευνας δήλωσε ότι η επίδραση ήταν ‘Πολύ μεγάλη’, ενώ το 42,9% ότι είναι ‘Μεγάλη’. Το ποσοστό των εκπαιδευτικών που αξιολόγησε την επίδραση ως ‘Μέτρια’ ήταν 14,3%, ενώ το 0,6% και 1,3% δήλωσε ότι η επίδραση ήταν ‘Μικρή’ και ‘Καμία’, αντίστοιχα (Γράφημα 36).

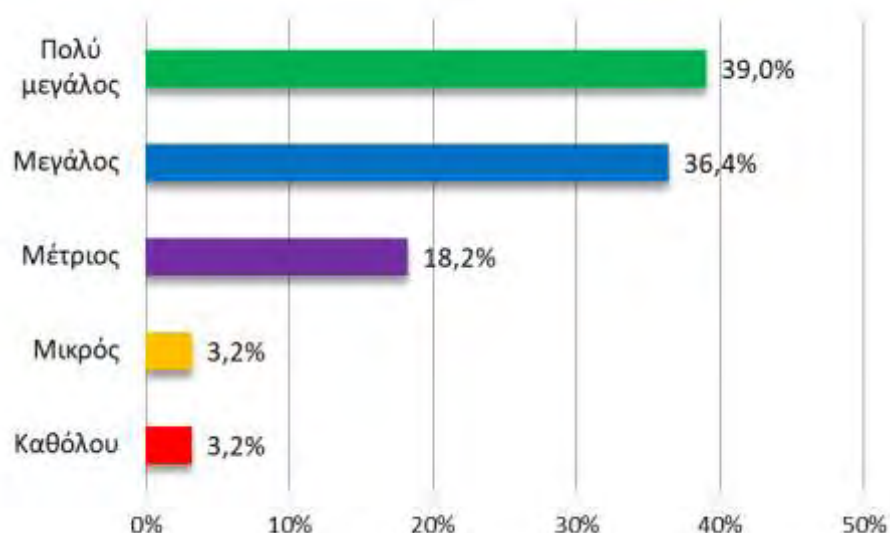
Γράφημα 36. Επίδραση του έργου eTwinning στην ανάπτυξη και βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών.

Όταν ζητήθηκε από τους εκπαιδευτικούς να αξιολογήσουν τον βαθμό βελτίωσης της γνώσης και χρήσης της ξένης γλώσσας επικοινωνίας των μαθητών τους λόγω της συμμετοχής σε έργο eTwinning, το 5,2% των εκπαιδευτικών θεώρησε ότι δεν υπήρξε καμία βελτίωση, ενώ το 7,8% δήλωσε ότι ο βαθμός βελτίωσης ήταν ‘Μικρός’. Ο βαθμός βελτίωσης κρίθηκε ως ‘Μεγάλος’ από το 41,6% των εκπαιδευτικών και ως ‘Πολύ μεγάλος’ από το 29,2% (Γράφημα 37).

Γράφημα 37. Αξιολόγηση του βαθμού βελτίωσης της γνώσης και χρήσης της ξένης γλώσσας επικοινωνίας των μαθητών λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning.

Η συμμετοχή των μαθητών σε έργο eTwinning ενδυνάμωσε την Ευρωπαϊκή ταυτότητά τους. Συγκεκριμένα το 39% των εκπαιδευτικών δήλωσαν ότι ο βαθμός βελτίωσης της Ευρωπαϊκή ταυτότητά των μαθητών ήταν ‘Πολύ μεγάλος’, το 36,4% ότι ήταν ‘Μεγάλος’, ενώ το 18,2% ότι ήταν ‘Μέτριος’. Το 3,2% των εκπαιδευτικών δήλωσε είτε ότι ο βαθμός βελτίωσης ήταν ‘Μικρός’ είτε ότι δεν υπήρξε καμία ενδυνάμωση της Ευρωπαϊκή ταυτότητας των μαθητών (Γράφημα 38).

Γράφημα 38. Αξιολόγηση του βαθμού ενδυνάμωσης της Ευρωπαϊκής ταυτότητας των μαθητών λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning.

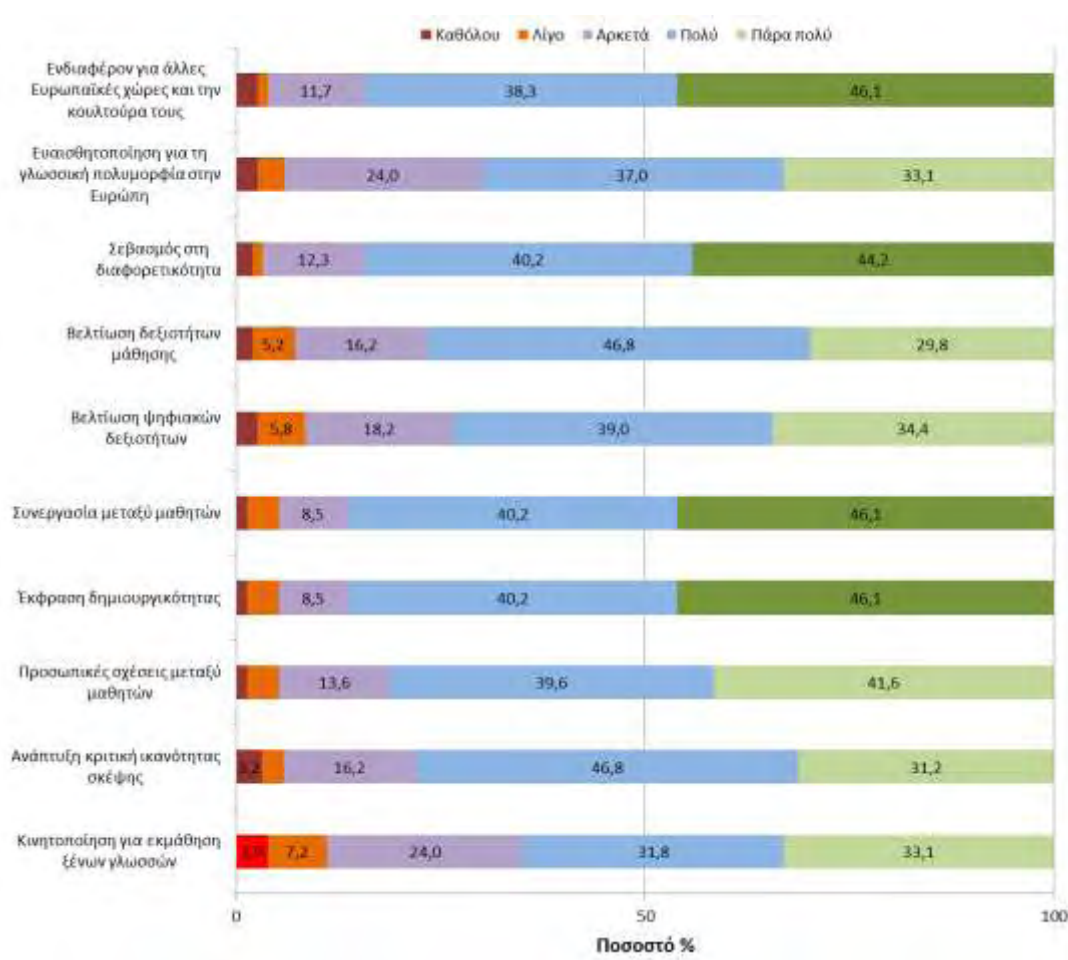
Η συμμετοχή των μαθητών σε έργο eTwinning είχε πολύ θετικό αντίκτυπο για αυτούς, σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς τους. Για τη διερεύνηση των απαντήσεων των εκπαιδευτικών δημιουργήθηκε η μεταβλητή ‘Αντίκτυπος στους μαθητές’, ως μέσος όρος των 10 απαντήσεων στις σχετικές ερωτήσεις (Πίνακας 15). Ο μέσος όρος της μεταβλητής ήταν 4,10.

Πίνακας 15. Θετικός αντίκτυπος για τους μαθητές λόγω συμμετοχής τους σε έργο eTwinning (Κλίμακα Likert 1-5).

Ερώτηση: Η συμμετοχή σας σε έργο eTwinning πόσο θετικό αντίκτυπο είχε για εσάς στα παρακάτω;	Μέση Τιμή	Τυπική Απόκλιση
1 – Καθόλου, 2 – Λίγο, 3 – Αρκετά, 4 – Πολύ, 5 – Πάρα πολύ		
Έκφραση δημιουργικότητας	4,37	0,81
Συνεργασία μεταξύ μαθητών	4,26	0,87
Ενδιαφέρον για άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και την κουλτούρα τους	4,24	0,90
Σεβασμός στη διαφορετικότητα	4,23	0,86
Προσωπικές σχέσεις μεταξύ μαθητών	4,16	0,90
Ανάπτυξη κριτική ικανότητας σκέψης	4,00	0,94
Βελτίωση δεξιοτήτων μάθησης	3,97	0,92
Βελτίωση ψηφιακών δεξιοτήτων	3,97	1,00
Ευαισθητοποίηση για τη γλωσσική πολυμορφία στην Ευρώπη	3,95	0,97
Κινητοποίηση για εκμάθηση ξένων γλωσσών	3,83	1,09

Στο Γράφημα 39 καταγράφονται οι δηλώσεις των εκπαιδευτικών του δείγματος της έρευνας που αναφέρονται στον θετικό αντίκτυπο που είχε για τους μαθητές τους η συμμετοχής τους σε έργο eTwinning σε διάφορους τομείς. Η διαβάθμιση των επιλογών τους ήταν ‘Καθόλου’, ‘Λίγο’, ‘Αρκετά’, ‘Πολύ’ και ‘Πάρα πολύ’. Όπως είναι εμφανές από το γράφημα ο αντίκτυπος ήταν ιδιαίτερα θετικός για τους μαθητές, σύμφωνα με τους περισσότερους εκπαιδευτικούς. Σε ποσοστό 64,1% οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι ο αντίκτυπος για τους μαθητές τους ήταν ‘Πάρα πολύ’ θετικός στην έκφραση δημιουργικότητας, στη συνεργασία μεταξύ μαθητών και στο ενδιαφέρον για άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και την κουλτούρα τους, ενώ το 44,2% χαρακτήρισε ως ‘Πάρα πολύ’ θετικό τον αντίκτυπο στον σεβασμό στη διαφορετικότητα. Τα μικρότερα ποσοστά μεταξύ των εκπαιδευτικών για τη δήλωση

‘Πάρα πολύ’ παρατηρήθηκαν για το θετικό αντίκτυπο στη βελτίωση δεξιοτήτων μάθησης (29,8), στην ανάπτυξη κριτικής ικανότητας σκέψης (31,2%), στην κινητοποίηση για εκμάθηση ξένων γλωσσών (33,1%) και στην ευαισθητοποίηση για τη γλωσσική πολυμορφία στην Ευρώπη (33,1%). Οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν, σε μεγαλύτερο ποσοστό, ότι δεν υπήρξε θετικός αντίκτυπος για τους μαθητές λόγω της συμμετοχής τους σε έργο eTwinning, στην κινητοποίηση για εκμάθηση ξένων γλωσσών. Τα μεγαλύτερα ποσοστά μεταξύ των εκπαιδευτικών για τη δήλωση ‘Λίγο’ παρατηρήθηκαν για το θετικό αντίκτυπο στην κινητοποίηση για εκμάθηση ξένων γλωσσών (7,2%), στη βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων (5,8%) και στη βελτίωση δεξιοτήτων μάθησης (5,2%).

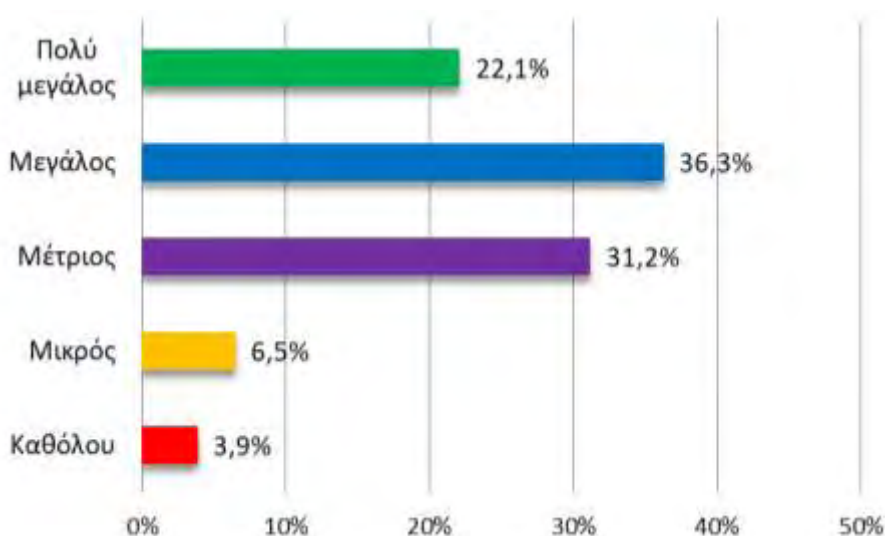

Γράφημα 39. Θετικός αντίκτυπος στους μαθητές των εκπαιδευτικών λόγω συμμετοχής τους σε έργο eTwinning.

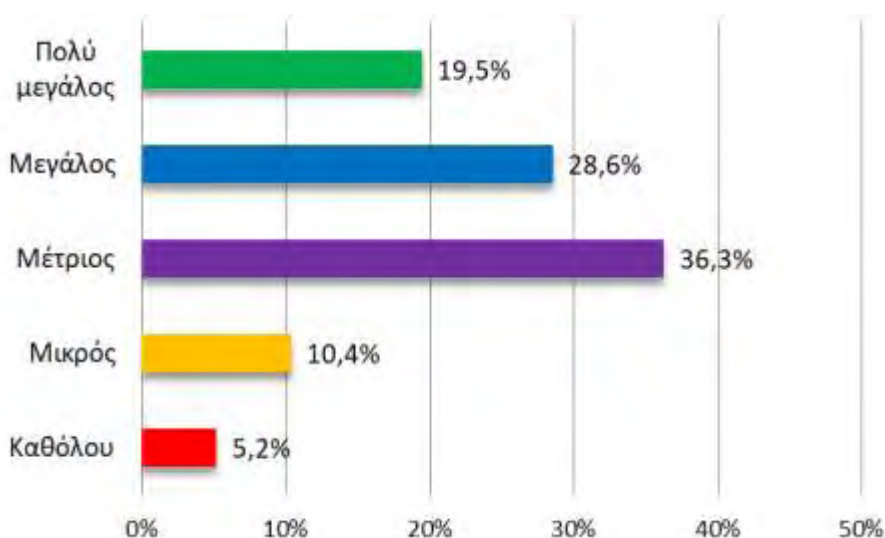
Δεν υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφορά στις απαντήσεις λόγω του φύλου των εκπαιδευτικών σύμφωνα με τον έλεγχο Wilcoxon rank-sum test (Mann-Whitney U test) που πραγματοποιήθηκε για τη μεταβλητή ‘Αντίκτυπος στους μαθητές’.

5.6. Διάχυση της εμπειρίας του έργου eTwinning

Αξιολογώντας τον βαθμό διάχυσης της εμπειρίας του έργου eTwinning οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι αυτός ήταν ‘Πολύ μεγάλος’ για τη σχολική κοινότητα και για το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον σε ποσοστό 22,1% και 19,5%, αντίστοιχα. Τα αντίστοιχα ποσοστά για την αξιολόγηση του βαθμού διάχυσης της εμπειρίας ως ‘Μεγάλος’ ήταν 36,3% και 28,6%. Το 6,5% των εκπαιδευτικών δήλωσε ότι ο βαθμός διάχυσης της εμπειρίας του έργου στη σχολική κοινότητα ήταν ‘Μικρός’, ενώ το 5,2% ότι δεν υπήρξε διάχυση της εμπειρίας στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον (Γράφημα 40, Γράφημα 41).

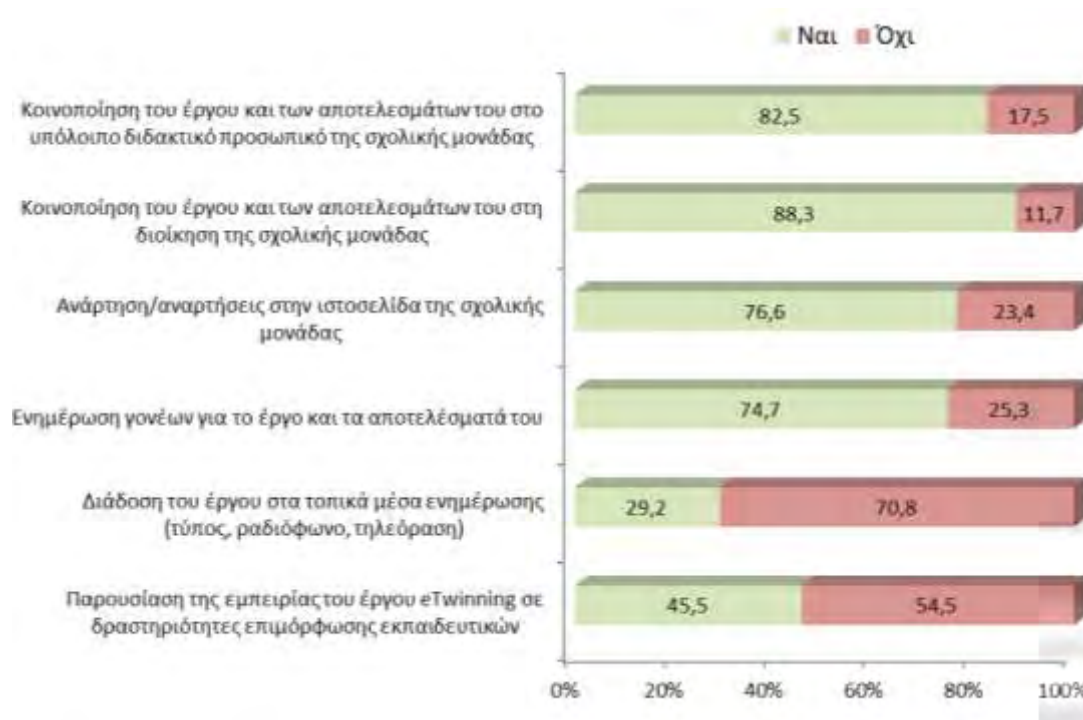

Γράφημα 40. Διάχυση της εμπειρίας του έργου eTwinning στη σχολική κοινότητα.

Γράφημα 41. Διάχυση της εμπειρίας του έργου eTwinning στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Θέλοντας να διερευνήσουμε περαιτέρω τη διάχυση της εμπειρίας του έργου eTwinning ρωτήσαμε τους εκπαιδευτικούς σχετικά με τις ενέργειες στις οποίες προέβησαν κατά την εκτέλεση ή μετά την ολοκλήρωση του έργου eTwinning (Γράφημα 42). Οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι κοινοποίησαν το έργο και τα αποτελέσματά του στη διοίκηση της σχολικής μονάδας σε ποσοστό 88,3% και στο υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό της σχολικής μονάδας σε ποσοστό 82,5%. Έγινε ανάρτηση/αναρτήσεις στην ιστοσελίδα της σχολικής μονάδας σχετικά με το έργο eTwinning από το 76,6% των εκπαιδευτικών, ενώ το 74,7% ενημέρωσε τους γονείς των μαθητών για το έργο και τα αποτελέσματά του. Μόνο το 29,2% των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα διέδωσε το έργο eTwinning και τα αποτελέσματά του στα τοπικά μέσα ενημέρωσης (τύπος, ραδιόφωνο, τηλεόραση), ενώ το 45,5% των εκπαιδευτικών παρουσίασε την εμπειρία του έργου σε δραστηριότητες επιμόρφωσης εκπαιδευτικών (ημερίδες, συνέδρια, κ.ά.).

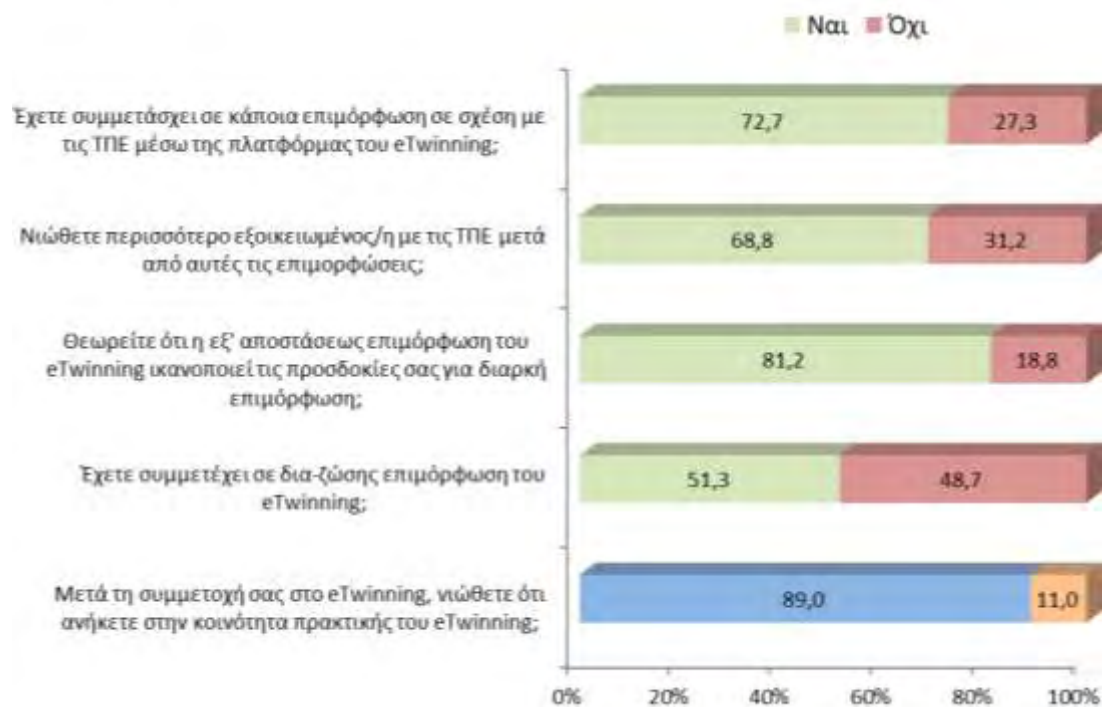

Γράφημα 42. Ενέργειες στις οποίες προέβησαν οι εκπαιδευτικοί για τη διάδοση του έργου eTwinning.

5.7. eTwinning και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών

Σύμφωνα με τις δηλώσεις των εκπαιδευτικών του δείγματος της έρευνας, το 72,7% έχει συμμετάσχει σε κάποια επιμόρφωση σε σχέση με τις ΤΠΕ και σχεδόν όλοι από όσους συμμετείχαν νιώθουν περισσότερο εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ.

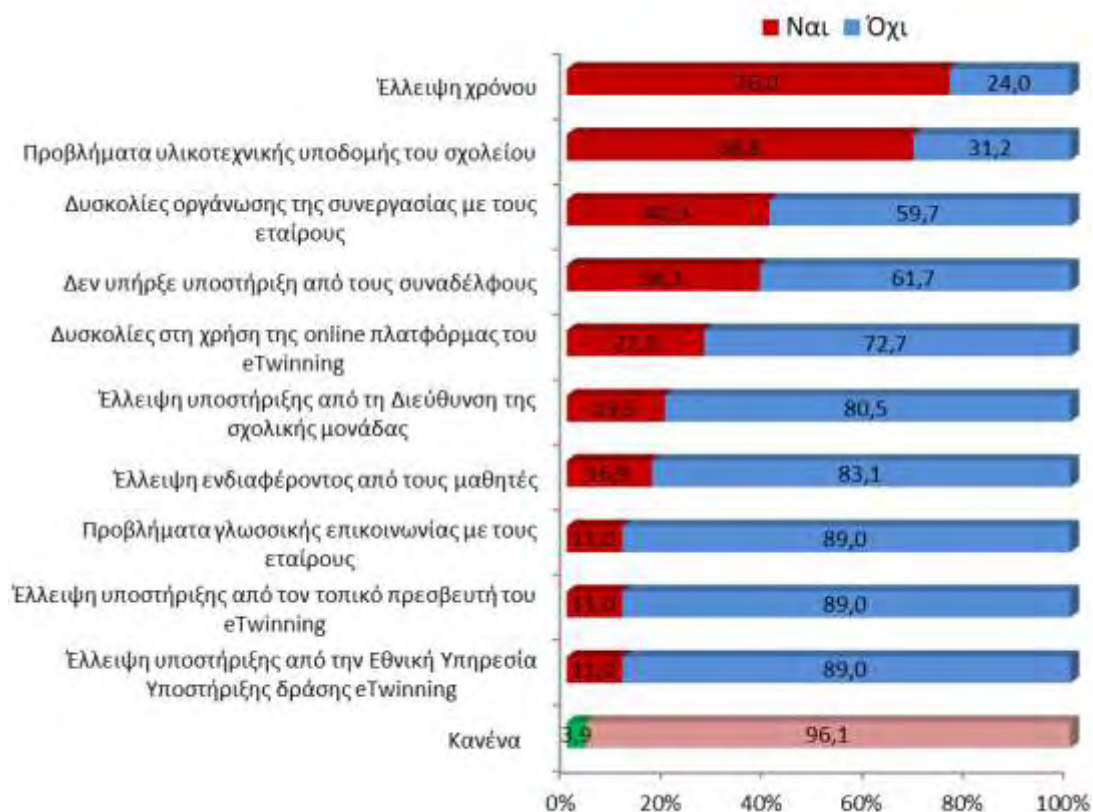
Ακόμη, το 81,2% των εκπαιδευτικών δήλωσαν ότι η εξ' αποστάσεως επιμόρφωση του eTwinning ικανοποιεί τις προσδοκίες τους για διαρκή επιμόρφωση, ενώ το 51,3% έχει συμμετάσχει σε δια-ζώσης επιμόρφωση του eTwinning. Τέλος, το 89,0% των εκπαιδευτικών νιώθουν ότι μετά τη συμμετοχή τους στο eTwinning ανήκουν στην κοινότητα πρακτικής του eTwinning (Γράφημα 43).

Γράφημα 43. eTwinning και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.

5.8. Προβλήματα που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί

Οι εκπαιδευτικοί του δείγματος της έρευνας δήλωσαν ότι τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετώπισαν κατά την εκτέλεση του έργου eTwinning ήταν η έλλειψη χρόνου (76,0%), τα προβλήματα υλικοτεχνικής υποδομής του σχολείου (π.χ. προβληματική σύνδεση με το διαδίκτυο, έλλειψη υπολογιστών, κ.ά.) (68,8%), οι δυσκολίες οργάνωσης της συνεργασίας με τους εταίρους (40,3%) και η έλλειψη υποστήριξης από τους συναδέλφους (38,3%). Το 27,3% των εκπαιδευτικών αντιμετώπισε δυσκολίες στη χρήση της online πλατφόρμας του eTwinning, ενώ το 19,5% δεν είχε υποστήριξη από τη Διεύθυνση της σχολικής μονάδας. Το 3,9% των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα δεν αντιμετώπισε κανένα πρόβλημα κατά την εκτέλεση του έργου eTwinning (Γράφημα 44).

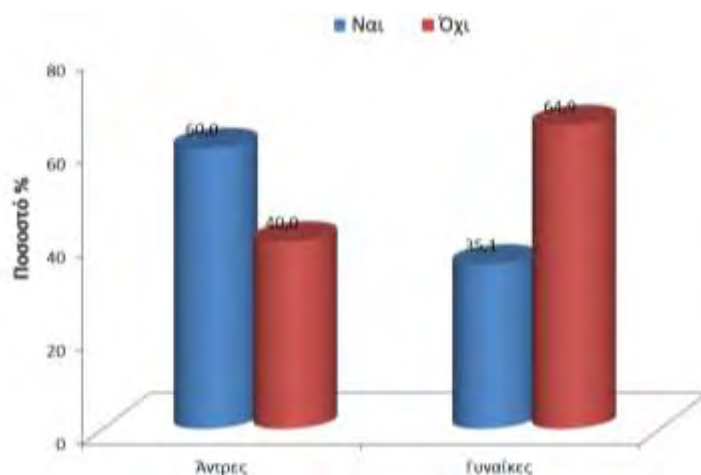
Γράφημα 44. Προβλήματα που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί.

Στην δήλωση των εκπαιδευτικών ότι δεν υπήρξε υποστήριξη από τους συναδέλφους, διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση μεταξύ αντρών και γυναικών εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τον έλεγχο Pearson's Chi-square test που πραγματοποιήθηκε, $p=0,032$ (Πίνακας 16). Το ποσοστό των αντρών εκπαιδευτικών που δεν είχαν υποστήριξη από τους συναδέλφους τους ήταν μεγαλύτερο σε σχέση με τις γυναίκες (Γράφημα 45).

Πίνακας 16. Μη ύπαρξη υποστήριξης από τους συναδέλφους σε σχέση με το φύλο (Chi-square tests).

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,575 ^a	1	0,032
Likelihood Ratio	4,436	1	0,035
Linear-by-Linear Association	4,545	1	0,033
N of Valid Cases	154		

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7,66.

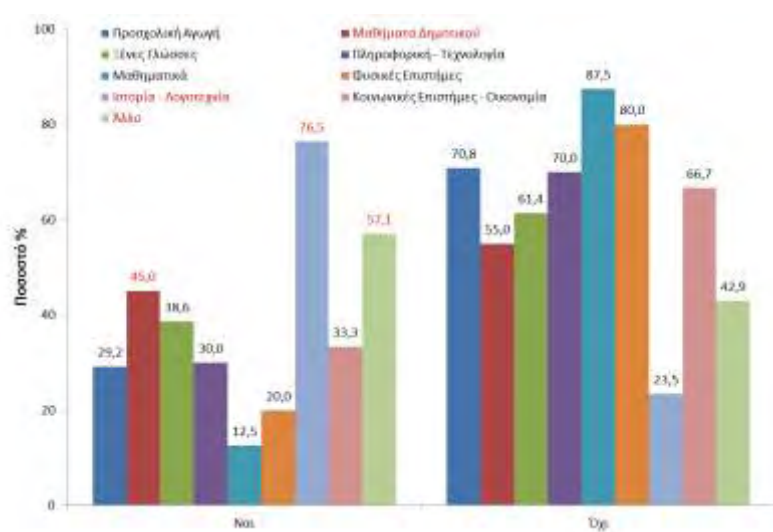
Γράφημα 45. Μη ύπαρξη υποστήριξης από τους συναδέλφους σε σχέση με το φύλο.

Στην δήλωση των εκπαιδευτικών ότι αντιμετώπισαν προβλήματα στην οργάνωση της συνεργασίας με τους εταίρους διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση σε σχέση με το κύριο αντικείμενο διδασκαλίας, σύμφωνα με τον έλεγχο Pearson's Chi-square test που πραγματοποιήθηκε, $p=0,049$ (Πίνακας 17, Γράφημα 46).

Πίνακας 17. Προβλήματα στην οργάνωση της συνεργασίας με τους εταίρους σε σχέση με το κύριο αντικείμενο διδασκαλίας (Chi-square tests).

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,552 ^a	8	0,049
Likelihood Ratio	16,081	8	0,041
Linear-by-Linear Association	3,384	1	0,066
N of Valid Cases	154		

a. 9 cells (50,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,01.

Γράφημα 46. Προβλήματα στην οργάνωση της συνεργασίας με τους εταίρους σε σχέση με το κύριο αντικείμενο διδασκαλίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 – Συζήτηση

6.1. Εισαγωγή

Στο προηγούμενο κεφάλαιο παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας που έγινε στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας, που είχε σκοπό τη διερεύνηση των επιδράσεων του eTwinning στη σχολική κοινότητα δίνοντας έμφαση στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας των εκπαιδευτικών και στη βελτίωση των δεξιοτήτων των μαθητών. Στο κεφάλαιο αυτό καταβάλλεται προσπάθεια να συζητηθούν και να ερμηνευτούν, με τη βοήθεια της βιβλιογραφίας και των ευρημάτων άλλων σχετικών ερευνών, τα αποτελέσματα που παρουσιάστηκαν σε πρώτη ανάλυση στο κεφάλαιο 5. Ευελπιστούμε τα ευρήματα αυτής της έρευνας να δώσουν μια καλύτερη εικόνα για τις επιδράσεις του eTwinning στη σχολική κοινότητα της Ελλάδας από αυτή που έχουμε έως σήμερα.

6.2. Προφίλ συμμετεχόντων εκπαιδευτικών στην έρευνα

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών έχει ηλικία 36 έως 55 ετών (86%) και διδακτική εμπειρία 11 έως 30 ετών (88%). Ακόμη το 65% των εκπαιδευτικών έχει πιστοποίηση Β' επιπέδου στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και το 5% είναι επιμορφωτές ΤΠΕ, ενώ το 50% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης, το 2% διπλώματος διδασκαλείου μετεκπαίδευσης και το 10% κάτοχοι διδακτορικού τίτλου σπουδών. Όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα είναι αρκετά έως πολύ έμπειροι για να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της συμμετοχής σε συνεργατικά έργα, έχουν υψηλό επίπεδο σπουδών και ικανοποιητικό επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων. Αν συνυπολογίσουμε και ότι το 71% των εκπαιδευτικών έχουν υλοποιήσει ή συμμετέχουν έως σήμερα σε 3 ή περισσότερα έργα eTwinning, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι στο δείγμα της έρευνας συμμετέχουν οι καλύτεροι eTwinners, οι πιο ενεργοί και αφοσιωμένοι.

Το 16% των εκπαιδευτικών της έρευνας εργάζεται σε νηπιαγωγείο, το 30% σε δημοτικό σχολείο, το 27% σε γυμνάσιο, το 20% σε γενικό λύκειο, το 4% σε επαγγελματικό λύκειο, ενώ το 3% σε ειδικό σχολείο. Παρατηρούμε μία ισόρροπη

συμμετοχή των εκπαιδευτικών στο eTwinning με τους μισούς περίπου να συμμετέχουν στην πρωτοβάθμια ή στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπως και στην πανευρωπαϊκή έρευνα του 2016 (Kearney & Gras-Velázquez, 2018), ενώ στη Σλοβενία το ποσοστό των δευτεροβάθμιων σχολείων είναι μόνο 26% (Lenc et al., 2016). Όμως η κατανομή αυτή των εκπαιδευτικών δεν είναι ίδια για τους άντρες και τις γυναίκες. Ενώ το ποσοστό των γυναικών εκπαιδευτικών είναι σχεδόν μοιρασμένο στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης, το ποσοστό των αντρών που εργάζονται σε γυμνάσιο ή λύκειο είναι 75%. Σε ότι αφορά το αντικείμενο διδασκαλίας των εκπαιδευτικών αυτό είναι ξένες γλώσσες (37%), προσχολική αγωγή (16%), μαθήματα δημοτικού (13%), ιστορία-λογοτεχνία (11%), ενώ τα υπόλοιπα αντικείμενα έχουν ποσοστά μικρότερα του 7%. Το ποσοστό, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, των εκπαιδευτικών που διδάσκουν ξένες γλώσσες ήταν μεγάλο από το ξεκίνημα του eTwinning, όμως με την πάροδο των χρόνων μειώνεται (41% στην έρευνα του 2018) (Crawley et al., 2009* Gilleran, 2019).

Από την έρευνα προκύπτει ότι οι εκπαιδευτικοί εργάζονται κυρίως σε αστικές περιοχές (60%), ενώ σε ημιαστικές (32%) και ιδιαίτερα σε αγροτικές περιοχές (8%) ο αριθμός των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν στο eTwinning είναι μικρότερος. Τα αποτελέσματα αυτά συμφωνούν με άλλες έρευνες (Crişan, 2013* Μπούκλα, 2018) και πιθανώς να οφείλονται σε προβλήματα υλικοτεχνικής υποδομής (μικρότερο ποσοστό των εκπαιδευτικών που βρίσκονται σε αστική περιοχή δήλωσε ότι αντιμετώπισε τέτοια προβλήματα σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς των άλλων περιοχών, χωρίς όμως να υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά).

6.3. Σχέση των εκπαιδευτικών με το έργο eTwinning

Τα ποσοστά των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν για πρώτη φορά σε έργο eTwinning (11%), συμμετείχαν παλαιότερα (38%) ή συμμετέχουν τώρα (51%), είναι αντίστοιχα άλλων ερευνών (Kearney & Gras-Velázquez, 2018) αν και το ποσοστό των εκπαιδευτικών που 'συμμετέχουν τώρα' είναι υψηλότερο, για παράδειγμα το αντίστοιχο ποσοστό στη Σλοβενία είναι 44% (Lenc et al., 2016).

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε έργα eTwinning για την επικοινωνία με εκπαιδευτικούς που έχουν παρόμοια ενδιαφέροντα (45%) και για τη δημιουργία έργων (40%), ενώ λιγότεροι συμμετέχουν για λόγους επαγγελματικής

ανάπτυξης (15%). Τα αποτελέσματα αυτά συμφωνούν με τα αποτελέσματα άλλων ερευνών ως προς τον κύριο λόγο συμμετοχής, τα ποσοστά όμως και η σειρά των άλλων διαφέρουν (Crisan, 2013* Μπούκλα, 2018), ενώ στην έρευνα της Nawrot-Lis (2018) ο κύριος λόγος είναι η δημιουργία έργων (66%). Ακόμη, οι εκπαιδευτικοί που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου σπουδών συμμετέχουν περισσότερο για τη δημιουργία έργων και λιγότερο για την επικοινωνία με άλλους εκπαιδευτικούς, ενώ οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν κυρίως για την επικοινωνία με άλλους εκπαιδευτικούς (49%) και σχεδόν εξίσου για ανάγκες επικοινωνίας (27%) και επαγγελματικής κατάρτισης (24%).

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί έχουν υλοποιήσει ή συμμετέχουν έως σήμερα σε 4 ή περισσότερα έργα (51%), ενώ αρκετοί έχουν λάβει τουλάχιστον 1 εθνικό (21%) ή ένα ευρωπαϊκό βραβείο (24%). Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώνουν το συμπέρασμα που διατυπώσαμε παραπάνω ότι στο δείγμα της έρευνας συμμετέχουν οι καλύτεροι, οι πιο ενεργοί και αφοσιωμένοι eTwinners.

Τα έργα eTwinning που έχουν υλοποιήσει οι εκπαιδευτικοί του δείγματος της έρευνας είναι κυρίως διαθεματικά έργα (47%) ή ανήκουν στη θεματική κατηγορία του πολιτισμού (26%) και των ξένων γλωσσών (10%). Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων βρέθηκε στατιστικά σημαντική συσχέτιση των θεματικών κατηγοριών των έργων eTwinning με το κύριο αντικείμενο διδασκαλίας των εκπαιδευτικών. Ενώ οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί υλοποιούν διαθεματικά έργα σε ποσοστό περίπου 60%, οι εκπαιδευτικοί των φυσικών επιστημών υλοποιούν έργα με θέματα αντίστοιχα της ειδικότητά τους (σε ποσοστό 60%), όπως και οι μαθηματικοί (38%), ενώ οι εκπαιδευτικοί με αντικείμενο την ιστορία-λογοτεχνία υλοποιούν πολιτιστικά έργα (65%). Οι δάσκαλοι είναι οι μόνοι που υλοποιούν έργα σε πολλές, σχεδόν όλες, τις κατηγορίες.

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί υλοποιούν έργα που έχουν διάρκεια 6 μήνες έως 1 χρόνο (56%) ή 3 έως 6 μήνες (24%), ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των έργων συνδέονται με τους στόχους του αναλυτικού προγράμματος των μαθημάτων της ειδικότητάς τους (86%).

6.4. Αντίκτυπος του έργου eTwinning στους εκπαιδευτικούς

Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα αξιολόγησαν τη *συνολική εμπειρία από τη συμμετοχή τους σε έργο eTwinning* ως πολύ θετική/θετική σε πολύ μεγάλο ποσοστό (92%), ενώ πολλοί λιγότεροι την αξιολόγησαν ως ουδέτερη (5%) ή αρνητική (3%). Αντίστοιχα είναι και τα αποτελέσματα της έρευνας των Crawley et al. (2009). Πρέπει να αναφερθεί ότι υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση ως προς το φύλο, με το 94% των γυναικών εκπαιδευτικών να χαρακτηρίζουν την εμπειρία ως πολύ θετική/θετική, έναντι του 80% των ανδρών που χρησιμοποίησαν τον ίδιο χαρακτηρισμό.

Όταν οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να αξιολογήσουν τον θετικό αντίκτυπο που είχε για εκείνους η συμμετοχή τους σε έργο eTwinning σε διάφορους τομείς απάντησαν ότι πολύ/πάρα πολύ θετικός αντίκτυπος, σε ποσοστό μεγαλύτερο του 90%, υπήρξε σε: *Σεβασμός για διαφορετικές κουλτούρες – Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών – Ψηφιακές δεξιότητες*. Ακόμη πολύ σημαντικός ήταν ο θετικός αντίκτυπος (ποσοστό μεγαλύτερο του 80%) σε: *Κοινωνικές δεξιότητες – Γνώση και κατανόηση άλλων εκπαιδευτικών συστημάτων – Οργανωτικές και διοικητικές δεξιότητες (Ικανότητα οργάνωσης και διαχείρισης σχεδίων και ομάδων) – Συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών*. Μικρότερος υπήρξε ο θετικός αντίκτυπος στην *επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών* (70%).

Επίσης οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να αξιολογήσουν τον βαθμό βελτίωσης που υπήρξε στο επίπεδο των *ψηφιακών δεξιοτήτων* τους και στη *γνώση και χρήση της ξένης γλώσσας επικοινωνίας*. Η πλειοψηφία θεώρησε ότι η βελτίωση ήταν μεγάλη/πολύ μεγάλη τόσο στις ψηφιακές δεξιότητες (81%) όσο και στη γνώση και χρήση της ξένης γλώσσας (73%). Παρότι ο αντίκτυπος του eTwinning ήταν πολύ μεγάλος για τις ψηφιακές δεξιότητες, η βελτίωση σε αυτές δεν ήταν στο ίδιο επίπεδο, αν και ήταν πολύ μεγάλη, γιατί το επίπεδο αρκετών εκπαιδευτικών της έρευνας ήταν ήδη πολύ υψηλό όσον αφορά τις ψηφιακές δεξιότητες αλλά και τη γνώση της ξένης γλώσσας (εκπαιδευτικοί ξένων γλωσσών, κάτοχοι διδακτορικού, μεταπτυχιακού). Παρ' όλα αυτά η απόκτηση αυτοπεποίθησης στη χρήση των ΤΠΕ και η βελτίωση στη χρήση της ξένης γλώσσας είναι επίσης πολύ σημαντικά.

Πρέπει να τονιστεί ότι ο θετικός αντίκτυπος, λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning, στις γυναίκες εκπαιδευτικούς ήταν στατιστικά σημαντικά υψηλότερος

από ότι στους άντρες. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό δεδομένου ότι οι γυναίκες τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη αποτελούν την πολύ μεγάλη πλειοψηφία των eTwinners (Galvin, 2009).

Όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε υπήρξε σημαντική επίδραση σε μία σειρά δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών. Αυξήθηκε η πολιτισμική κατανόηση και η διαπολιτισμική ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών, ενώ βελτιώθηκαν οι ψηφιακές, κοινωνικές, οργανωτικές και διοικητικές δεξιότητες τους, όπως και οι δεξιότητες συνεργασίας και επικοινωνίας στις ξένες γλώσσες. Τα ευρήματα αυτά της έρευνάς μας υποστηρίζονται από πολλές μελέτες που έχουν αναφερθεί στο κεφάλαιο 3, όπως των Moreno Peña (2007), Galvin (2009), European Commission (2013b), Lenc et al. (2016), Μαστορή (2017) και Kearney & Gras-Velázquez (2018). Ακόμη, σε πολλές μελέτες αναφέρεται η βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των εκπαιδευτικών και των μαθητών (Crawley et al., 2009• European Commission, 2013a• Kearney & Gras-Velázquez, 2015• Lenc et al., 2016), όπως και η αύξηση της γνώσης των εκπαιδευτικών για άλλα εκπαιδευτικά συστήματα (Crawley et al., 2009• Crişan, 2013• Μαστορή, 2017• Nawrot-Lis, 2018), που παρατηρήθηκαν στην έρευνα.

6.5. Αντίκτυπος του έργου eTwinning στη διδασκαλία και στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας των εκπαιδευτικών

Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα κλήθηκαν να αξιολογήσουν τον θετικό αντίκτυπο που είχε στη διδασκαλία τους η συμμετοχή σε έργο eTwinning. Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι πολύ/πάρα πολύ θετικός αντίκτυπος, σε ποσοστό μεγαλύτερο του 80%, υπήρξε σε: *Εμπλουτισμός των διδακτικών μεθόδων*. Επίσης, αρκετά σημαντικός ήταν ο θετικός αντίκτυπος (ποσοστό μεγαλύτερο του 70%) σε: *Χρήση της συνεργατικής μάθησης στην τάξη – Μεγαλύτερη χρήση των νέων τεχνολογιών κατά τη διαδικασία της διδασκαλίας – Εμπλουτισμός του περιεχομένου και των θεμάτων της διδασκαλίας (ή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών – Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού για τα μαθήματα*. Ακόμη, σημαντικός ήταν ο θετικός αντίκτυπος (μεγαλύτερο του 60%) σε: *Παρακίνηση για εισαγωγή αλλαγών και νέων μεθόδων στη διδασκαλία τους – Ανάπτυξη διαφοροποιημένων μαθησιακών δραστηριοτήτων – Προετοιμασία των μαθημάτων – Περισσότερη έμφαση σε παιδαγωγικά στοιχεία*. Τέλος, μικρότερος ήταν ο θετικός αντίκτυπος στη γνώση νέων

μεθόδων διδασκαλίας (59%) και στη συνεργασία με εκπαιδευτικούς άλλων ειδικοτήτων εντός του σχολείου τους (55%).

Υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση ως προς το φύλο μεταξύ των εκπαιδευτικών, με τον θετικό αντίκτυπο, λόγω συμμετοχής σε έργο eTwinning, στις γυναίκες εκπαιδευτικούς να είναι υψηλότερος από ότι στους άντρες.

Όπως μπορούμε να διαπιστώσουμε υπήρξε σημαντικός θετικός αντίκτυπος στη διδασκαλία και στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας για την πλειοψηφία των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν. Τα ευρήματα αυτά της έρευνάς μας υποστηρίζονται από αρκετές μελέτες που έχουν αναφερθεί στο κεφάλαιο 3, σε κάποιες όμως από αυτές τα ποσοστά των εκπαιδευτικών είναι μεγαλύτερα. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο ποσοστό των εκπαιδευτικών του δείγματος της έρευνας θεωρεί ότι η συμμετοχή σε έργο eTwinning βοηθά στον εμπλουτισμό των διδακτικών μεθόδων, μέσω της χρήσης της συνεργατικής μάθησης στην τάξη, της μεγαλύτερης χρήσης των νέων τεχνολογιών κατά τη διαδικασία της διδασκαλίας και της δημιουργίας εκπαιδευτικού υλικού για τα μαθήματα. Παρόμοια ήταν τα αποτελέσματα και της έρευνας που έγινε στη Σλοβενία (Lenc et al., 2016). Στην έρευνά του ο Galvin (2009) τονίζει ότι η υλοποίηση έργων eTwinning βοήθησε τους εκπαιδευτικούς να χρησιμοποιήσουν περισσότερο την τεχνολογία στη διδασκαλία τους, να βελτιώσουν την διδακτική τους εμπειρία με τους μαθητές, αλλά και να αναπτύξουν καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας. Περαιτέρω, οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα πιστεύουν ότι η συμμετοχή σε έργο eTwinning τους παρακίνησε να εισάγουν αλλαγές και νέες μεθόδους στη διδασκαλία και τους βοήθησε να εμπλουτίσουν το περιεχόμενο και τα θέματα της διδασκαλίας, να δώσουν περισσότερη έμφαση σε παιδαγωγικά στοιχεία και να αναπτύξουν διαφοροποιημένες μαθησιακές δραστηριότητες, ενώ ακόμη τους βοήθησε στην προετοιμασία των μαθημάτων τους. Σε παρόμοια συμπεράσματα κατέληξε και η μελέτη των Lenc et al. (2016), ενώ τα αποτελέσματα της μεγάλης έρευνας που δημοσιεύτηκε το 2013 δείχνουν ότι το eTwinning βοήθησε τους εκπαιδευτικούς να εφαρμόσουν διάφορες εκπαιδευτικές δραστηριότητες στην τάξη και να υιοθετήσουν με επιτυχία νέες διδακτικές μεθόδους (European Commission, 2013b). Στην έρευνα των Kearney & Gras-Velázquez (2015) η συμμετοχή στο eTwinning είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της ικανότητας να διδάσκουν διαθεματικές δεξιότητες, όπως η ομαδική εργασία, η δημιουργικότητα, η επίλυση προβλημάτων.

Στην έρευνα που έκανε στη Ελλάδα η Μπούκλα (2018) διαπίστωσε ότι η συμμετοχή σε έργα eTwinning βοήθησε το 77% των εκπαιδευτικών (ποσοστό παρόμοιο με την ερευνά μας) να βελτιώσουν τις δεξιότητες αξιοποίησης της τεχνολογίας για τη διδασκαλία, ενώ σε ποσοστά περίπου 60% βελτίωσαν την ικανότητα να καλλιεργούν διαθεματικές δεξιότητες και τις δεξιότητες διδασκαλίας με βάση τις συνθετικές εργασίες. Τα ποσοστά των εκπαιδευτικών που απάντησαν το ίδιο στην έρευνα της Gilleran (2019) ήταν κοντά στο 90%. Τέλος, οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνά μας δήλωσαν ότι υπήρξε θετικός αντίκτυπος στη γνώση νέων μεθόδων διδασκαλίας και στη συνεργασία με εκπαιδευτικούς άλλων ειδικοτήτων εντός του σχολείου τους (55%). Εδώ, πρέπει να τονίσουμε ότι ενώ το 86% των εκπαιδευτικών δηλώνει ότι η συμμετοχή στο eTwinning βελτίωσε τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών γενικώς, προφανώς η συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών διαφορετικών ειδικοτήτων εντός του ελληνικού σχολείου είναι αρκετά πιο δύσκολη. Λίγο μεγαλύτερο ήταν το ποσοστό των εκπαιδευτικών που αύξησαν, λόγω της συμμετοχής στο eTwinning, την ικανότητα συνεργασίας τους με εκπαιδευτικούς άλλων αντικειμένων (62%) στην έρευνα της Μπούκλα (2018), ενώ σε πανευρωπαϊκή έρευνα το ποσοστό των εκπαιδευτικών που απάντησαν θετικά στο ίδιο ερώτημα ήταν 87% (Kearney & Gras-Velázquez, 2018).

Όταν οι εκπαιδευτικοί του δείγματος της έρευνας κλήθηκαν να αξιολογήσουν την επίδραση του έργου eTwinning στην *αλλαγή του τρόπου διδασκαλία τους*, η πλειοψηφία θεώρησε η επίδραση ήταν μεγάλη/πολύ μεγάλη (61%), ενώ δήλωσαν ότι χρησιμοποίησαν κάποια *νέα διδακτικά εργαλεία/πόρους* ως αποτέλεσμα της συμμετοχής τους σε έργο eTwinning (59%), ενώ μόνο το 41% των εκπαιδευτικών χρησιμοποίησε κάποια *νέα διδακτική μέθοδο*. Η διαφορά ανάμεσα στα ποσοστά των εκπαιδευτικών είναι αναμενόμενη γιατί είναι πολύ πιο εύκολο να χρησιμοποιήσεις κάποιο εργαλείο που υπάρχει για παράδειγμα στο TwinSpace και έχεις δοκιμάσει, μεταβάλλοντας κάποια πρακτική της διδασκαλίας, από το να εισάγεις ή να μεταβάλλεις τη διδακτική μέθοδο. Όμως, η εισαγωγή νέων εργαλείων και πόρων και η χρησιμοποίησή τους στην καθημερινή πρακτική μπορεί με τη πάροδο του χρόνου να οδηγήσει στην αλλαγή των μεθόδων διδασκαλίας.

Τα ευρήματά μας διαφέρουν από τα αποτελέσματα της Μπούκλα (2018), όπου το 93% των εκπαιδευτικών δήλωσαν ότι χρησιμοποίησαν κάποια εργαλεία ή πόρους και το 75% ότι χρησιμοποίησε μία νέα διδακτική μέθοδο. Ακόμη, στην έρευνα των

Kearney & Gras-Velázquez (2018) οι Έλληνες εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι, ως αποτέλεσμα της συμμετοχής στο eTwinning, έχουν χρησιμοποιήσει κάποια νέα εργαλεία/πόρους σε ποσοστό 94% και κάποια νέα διδακτική μέθοδο σε ποσοστό 80%, ενώ στην ίδια έρευνα τα αντίστοιχα ποσοστά σε πανευρωπαϊκό επίπεδο ήταν 89% και 81%, αντίστοιχα. Πιστεύουμε ότι η διαφορά στις απαντήσεις για τα νέα εργαλεία/πόρους και τις νέες μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν ως αποτέλεσμα της συμμετοχής σε έργο eTwinning μπορεί να οφείλεται σε διάφορους παράγοντες. Συγκεκριμένα, στην έρευνα της Μπούκλα, οι εκπαιδευτικοί του δείγματος ανήκαν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ στη δική μας έρευνα οι μισοί περίπου εκπαιδευτικοί ανήκουν στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην οποία είναι πιο δύσκολο να εισάγεις νέα εργαλεία ή μεθόδους στη διαδικασία της διδασκαλίας, ενώ ακόμη στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση υπάρχει το μάθημα ερευνητική εργασία (project) από το σχολικό έτος 2011-2012, οπότε έχουν ήδη εφαρμοστεί μέθοδοι που βασίζονται στις συνθετικές εργασίες και καλλιεργούν τις διαθεματικές δεξιότητες. Ακόμη, το επίπεδο σπουδών και η εμπειρία των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνά μας ήταν υψηλότερα και πιθανώς να είχαν ήδη εφαρμόσει τέτοια εργαλεία ή μεθόδους. Θεωρούμε ότι τα ποσοστά που αναφέρονται στην έρευνά μας είναι πιο κοντά στην σημερινή ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα.

Καταλήγοντας, θα θέλαμε να τονίσουμε ότι, όπως καταδεικνύεται από τα ευρήματα της έρευνάς μας, η συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε έργα eTwinning έχει μεγάλη επίδραση στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας και έχει συντελέσει στην εισαγωγή νέων διδακτικών εργαλείων/πόρων στη διαδικασία της διδασκαλίας και μάθησης για την πλειοψηφία των εκπαιδευτικών (60%), ενώ λιγότεροι εκπαιδευτικοί (40%) έχουν εισάγει νέες διδακτικές μεθόδους στη διδασκαλία τους ως αποτέλεσμα της συμμετοχής τους σε έργα eTwinning.

6.6. Αντίκτυπος του έργου eTwinning στους μαθητές

Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα αξιολόγησαν τη *συνολική εμπειρία των μαθητών τους από τη συμμετοχή τους σε έργο eTwinning* ως πολύ θετική/θετική σε πολύ μεγάλο ποσοστό (88%), ενώ πολλοί λιγότεροι την αξιολόγησαν ως ουδέτερη (10%), αρνητική (1%) ή πολύ αρνητική (1%).

Ακόμη, η επίδραση του έργου eTwinning θεωρήθηκε ως μεγάλη/πολύ μεγάλη στην *ανάπτυξη και βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών* τους από το 84% των εκπαιδευτικών και στην *ενδυνάμωση της Ευρωπαϊκής ταυτότητας των μαθητών* από το 75% των εκπαιδευτικών. Επίσης, το 73% των εκπαιδευτικών εκτιμά ότι η επίδραση του έργου eTwinning στην *ανάπτυξη και βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των μαθητών* τους ήταν μεγάλη/πολύ μεγάλη, ενώ το 71% θεωρεί ότι η επίδραση ήταν μεγάλη/πολύ μεγάλη στη *βελτίωση της γνώσης και χρήσης της ξένης γλώσσας επικοινωνίας των μαθητών* τους.

Όταν οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί στην έρευνα κλήθηκαν να αξιολογήσουν τον θετικό αντίκτυπο που είχε για τους μαθητές τους η συμμετοχή τους σε έργο eTwinning σε διάφορους τομείς απάντησαν ότι πολύ/πάρα πολύ θετικό αντίκτυπος, σε ποσοστό μεγαλύτερο του 80%, υπήρξε σε: *Συνεργασία μεταξύ των μαθητών – Έκφραση δημιουργικότητας – Σεβασμός στη διαφορετικότητα – Ενδιαφέρον για άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και την κουλτούρα τους – Προσωπικές σχέσεις μεταξύ μαθητών*. Ακόμη πολύ σημαντικός ήταν ο θετικός αντίκτυπος (ποσοστό μεγαλύτερο του 70%) σε: *Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας σκέψης – Βελτίωση δεξιοτήτων μάθησης – Ευαισθητοποίηση για τη γλωσσική πολυμορφία στην Ευρώπη*. Μικρότερος υπήρξε ο θετικός αντίκτυπος στην *κινητοποίηση για εκμάθηση ξένων γλωσσών* (65%).

Τα ευρήματα της έρευνας υποστηρίζονται από πολλές μελέτες που έχουν αναφερθεί στο κεφάλαιο 3. Η συμμετοχή των μαθητών σε έργα eTwinning είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση τους ενδιαφέροντος για τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και την καλύτερη κατανόηση της κουλτούρας τους, την πολιτιστική ευαισθητοποίηση των μαθητών, τον σεβασμό στη διαφορετικότητα και την ανάπτυξη διαπολιτισμικής συνείδησης (Βουτυρά, 2008• Δρακονταειδή, 2015• European Commission, 2013b• Galvin, 2009• Lenc et al., 2016• Øverland, 2015), ενώ ενδυνάμωσε την Ευρωπαϊκή ταυτότητα των μαθητών (Kearney & Gras-Velázquez, 2018• Moreno Peña, 2007). Ακόμη, η συμμετοχή των μαθητών στα έργα eTwinning τους βοήθησε να αναπτύξουν δεξιότητες συνεργασίας και συλλογικής εργασίας (Kane, 2011• Kearney & Gras-Velázquez, 2015• Μπούκλα, 2018). Επίσης υπήρξε ανάπτυξη και βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών, των δεξιοτήτων επικοινωνίας και των διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ των μαθητών (Βουτυρά, 2008• European Commission, 2013b• Fat, 2012• Kearney & Gras-Velázquez, 2015• Μπούκλα, 2018). Η συμμετοχή στο eTwinning αυξάνει την εσωτερική παρακίνηση των μαθητών,

ενισχύει την αυτοπεποίθηση και τη δημιουργικότητάς τους και βελτιώνει τις δεξιότητες μάθησης (Kane, 2011• Kearney & Gras-Velázquez, 2018• Lenc et al., 2016• Μπούκλα, 2018). Ακόμη, βελτιώνονται οι δεξιότητες των μαθητών στις ξένες γλώσσες και η αυτοπεποίθησή τους κατά τη χρήση μιας ξένης γλώσσας, όπως και οι ψηφιακές τους ικανότητες (Αλεξίου, 2019• Commission, 2013a• Crişan, 2013• Galvin, 2009• Kearney & Gras-Velázquez, 2015• Lenc et al., 2016). Τα ποσοστά των εκπαιδευτικών που αξιολόγησαν την επίδραση του eTwinning ως μεγάλη/πολύ μεγάλη είναι υψηλότερα από τα ποσοστά των εκπαιδευτικών στην έρευνα της Μπούκλα (2018) που αξιολόγησαν την επίδραση ως μεγάλη.

Η βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των μαθητών είναι μικρότερη από τη βελτίωση άλλων δεξιοτήτων τους λόγω της εξοικείωσης των μαθητών με την τεχνολογία από μικρή ηλικία και της εμπειρίας τους στη χρήση εργαλείων ΤΠΕ. Ακόμη πρέπει να σημειωθεί ότι η βελτίωση λόγω της συμμετοχής σε έργο eTwinning στις ψηφιακές δεξιότητες και στις δεξιότητες στην ξένη γλώσσα είναι μεγαλύτερη για τους εκπαιδευτικούς από ότι για τους μαθητές.

Καταλήγοντας, θα θέλαμε να τονίσουμε ότι, όπως καταδεικνύεται από τα ευρήματα της έρευνάς μας, η συμμετοχή των μαθητών σε έργα eTwinning έχει θετική επίδραση στην ανάπτυξη και βελτίωση των δεξιοτήτων συνεργασίας και συλλογικής εργασίας, των κοινωνικών και μεταγνωστικών δεξιοτήτων, όπως και των δεξιοτήτων επικοινωνίας και ξένων γλωσσών. Ακόμη, αυξάνεται η εσωτερική παρακίνηση των μαθητών, ενισχύεται η αυτοπεποίθηση και η δημιουργικότητά τους, όπως και ο σεβασμός τους στη διαφορετικότητα και η διαπολιτισμική τους ευαισθητοποίηση, ενώ ενισχύεται το αίσθημα του Ευρωπαίου πολίτη. Τέλος, βελτιώνονται και οι ψηφιακές δεξιότητες των μαθητών, αν και ο βαθμός βελτίωσης είναι μικρότερος από ότι για άλλες δεξιότητες.

6.7. Διάχυση της εμπειρίας του έργου eTwinning

Οι εκπαιδευτικοί του δείγματος της έρευνας αξιολογώντας τον βαθμό διάχυσης της εμπειρίας του έργου eTwinning δήλωσαν ότι αυτός ήταν μεγάλος/πολύ μεγάλος για τη σχολική κοινότητα σε ποσοστό 58%, ενώ για το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον σε ποσοστό 48%. Σε ότι αφορά τη σχολική κοινότητα οι εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι κοινοποίησαν το έργο και τα αποτελέσματά του στη διοίκηση της

σχολικής μονάδας (88%) και στο υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό (82%), ενημέρωσαν τους γονείς (75%), ενώ έγινε ανάρτηση/αναρτήσεις στην ιστοσελίδα της σχολικής μονάδας σχετικά με το έργο eTwinning (77%). Τα αποτελέσματα αυτά είναι πολύ καλύτερα από τα ευρήματα της έρευνας των Crawley et al. (2009), αλλά μπορούν να βελτιωθούν περαιτέρω ειδικά όσον αφορά τη διάχυση της εμπειρίας μέσω της ιστοσελίδας.

Η διάχυση της εμπειρίας του eTwinning στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον είναι αντίστοιχη αυτής που καταγράφεται και στην έρευνα των Crawley et al. (2009). Συγκεκριμένα, το 29% των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα διέδωσε το έργο eTwinning και τα αποτελέσματά του στα τοπικά μέσα ενημέρωσης (τύπος, ραδιόφωνο, τηλεόραση), ενώ το 46% των εκπαιδευτικών παρουσίασε την εμπειρία του έργου σε δραστηριότητες επιμόρφωσης εκπαιδευτικών (ημερίδες, συνέδρια, κ.ά.).

6.8. eTwinning και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών

Σύμφωνα με τις δηλώσεις των εκπαιδευτικών του δείγματος της έρευνας, το 73% έχει συμμετάσχει σε κάποια επιμόρφωση σε σχέση με τις ΤΠΕ και σχεδόν όλοι από όσους συμμετείχαν νιώθουν περισσότερο εξοικειωμένοι με αυτές. Ακόμη, το 81% των εκπαιδευτικών δήλωσαν ότι η εξ' αποστάσεως επιμόρφωση του eTwinning ικανοποιεί τις προσδοκίες τους για διαρκή επιμόρφωση, ενώ οι μισοί εκπαιδευτικοί έχουν συμμετάσχει σε δια-ζώσης επιμόρφωση του eTwinning.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το eTwinning παρέχει στους εκπαιδευτικούς διάφορες μορφές τυπικής και άτυπης επαγγελματικής ανάπτυξης και όσοι εκπαιδευτικοί έχουν χρησιμοποιήσει τις δυνατότητες αυτές δήλωσαν, σε πολύ υψηλά ποσοστά, ότι ήταν αρκετά ή πολύ χρήσιμες, όπως και στην έρευνά μας (European Commission, 2013b• Kearney & Gras-Velázquez, 2015, 2018), ενώ ακόμη διαπιστώνεται ότι το eTwinning υποστηρίζει τους στόχους προγραμμάτων επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών, τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό (Vuorikari, 2010). Επίσης, η συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης και η ικανοποίησή τους από τη συμμετοχή σε αυτές καταγράφεται σε έρευνες που έχουν γίνει στην Ελλάδα (Γιωτόπουλος, 2018• Μαστορή, 2017• Μπούκλα, 2018).

Σημαντικό είναι ακόμη το γεγονός ότι το 89% των εκπαιδευτικών του δείγματος της έρευνας νιώθουν ότι μετά τη συμμετοχή τους στο eTwinning ανήκουν στην κοινότητα πρακτικής του eTwinning. Αυτό καταγράφεται σε αρκετές έρευνες, όπως του Γιωτόπουλου (2018) και της European Commission (2013b).

6.9. Προβλήματα που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί

Οι εκπαιδευτικοί του δείγματος της έρευνας δήλωσαν ότι τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετώπισαν κατά την εκτέλεση του έργου eTwinning ήταν η έλλειψη χρόνου (76%), τα προβλήματα υλικοτεχνικής υποδομής του σχολείου, όπως προβληματική σύνδεση με το διαδίκτυο, έλλειψη υπολογιστών, κ.ά. (69%), οι δυσκολίες οργάνωσης της συνεργασίας με τους εταίρους (40%) και η έλλειψη υποστήριξης από τους συναδέλφους (38%). Τα προβλήματα αυτά καταγράφονται σε αρκετές έρευνες και μάλιστα συνήθως με την ίδια σειρά (Crawley et al., 2009^{*} Δρακονταειδή, 2015^{*} European Commission, 2013b). Σε μικρότερα ποσοστά οι εκπαιδευτικοί αντιμετώπισαν δυσκολίες στη χρήση της online πλατφόρμας του eTwinning και δεν είχαν υποστήριξη από τη Διεύθυνση της σχολικής μονάδας, ενώ το 4% των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα δεν αντιμετώπισε κανένα πρόβλημα κατά την εκτέλεση του έργου eTwinning.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 – Συμπεράσματα - Προτάσεις

7.1. Συμπεράσματα

Το eTwinning αναγνωρίζεται ως μια επιτυχημένη ευρωπαϊκή καινοτομία που βασίζεται στις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας και συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην Ευρώπη. Αποτελεί ένα διαδεδομένο και βιώσιμο εκπαιδευτικό δίκτυο που παρέχει στα μέλη του δυνατότητες επικοινωνίας, συνεργασίας στην υλοποίηση κοινών έργων και συμμετοχής σε δραστηριότητες επαγγελματικής ανάπτυξης. Η συμμετοχή σε έργα eTwinning προάγει δεξιότητες που θεωρούνται απαραίτητες για την προσωπική ολοκλήρωση και ανάπτυξη και συντελεί στη βελτίωση της διαδικασίας της διδασκαλίας και της μάθησης.

Η παρούσα μελέτη διερεύνησε την επίδραση του eTwinning στις δεξιότητες των εκπαιδευτικών και στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας τους, όπως και στις δεξιότητες των μαθητών. Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών στην έρευνα ήταν αρκετά έως πολύ έμπειροι, είχαν υψηλό επίπεδο σπουδών και ικανοποιητικό επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων, ενώ οι μισοί εργάζονταν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Οι εκπαιδευτικοί συμμετέχουν σε διαθεματικά κυρίως έργα eTwinning για την επικοινωνία με εκπαιδευτικούς που έχουν παρόμοια ενδιαφέροντα και για τη δημιουργία έργων, ενώ λιγότεροι συμμετέχουν για λόγους επαγγελματικής ανάπτυξης.

Η συνολική εμπειρία από τη συμμετοχή τους σε έργο eTwinning αξιολογήθηκε από τους εκπαιδευτικούς ως πολύ θετική ή θετική. Ιδιαίτερα θετικός αντίκτυπος υπήρξε στο σεβασμό για διαφορετικές κουλτούρες, στις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών, στις ψηφιακές, κοινωνικές, οργανωτικές και διοικητικές δεξιότητες των εκπαιδευτικών, όπως και στη γνώση και κατανόηση άλλων εκπαιδευτικών συστημάτων. Ακόμη, η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών θεώρησε ότι υπήρξε μεγάλη ή πολύ μεγάλη βελτίωση τόσο στις ψηφιακές δεξιότητές τους όσο και στη γνώση και χρήση της ξένης γλώσσας επικοινωνίας.

Η πλειονότητα των εκπαιδευτικών θεώρησε ότι η συμμετοχή τους σε έργο eTwinning έχει πολύ ή πάρα πολύ θετικό αντίκτυπο στον εμπλουτισμό των διδακτικών μεθόδων, μέσω της χρήσης της συνεργατικής μάθησης στην τάξη και της

μεγαλύτερης χρήσης των νέων τεχνολογιών, όπως και στον εμπλουτισμό του περιεχομένου και των θεμάτων της διδασκαλίας. Ακόμη, η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών δήλωσε ότι χρησιμοποίησε κάποια νέα διδακτικά εργαλεία/πόρους ως αποτέλεσμα της συμμετοχής τους σε έργο eTwinning, ενώ αρκετοί εκπαιδευτικοί εισήγαγαν κάποια νέα διδακτική μέθοδο.

Η συμμετοχή των μαθητών σε έργο eTwinning, σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς, είχε σημαντικό θετικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη και βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων τους, των δεξιοτήτων συνεργασίας και συλλογικής εργασίας, όπως και των δεξιοτήτων επικοινωνίας και ξένων γλωσσών. Επίσης, συνέβαλε θετικά στην ανάπτυξη και βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των μαθητών και στην ενδυνάμωση της Ευρωπαϊκής ταυτότητάς τους. Ακόμη, αύξησε την εσωτερική παρακίνηση των μαθητών, ενίσχυσε την αυτοπεποίθηση και τη δημιουργικότητά τους, ενώ βελτίωσε τη συνεργασία μεταξύ των μαθητών, τις δεξιότητες μάθησης και το σεβασμό στη διαφορετικότητα.

Όσον αφορά τη διάχυση της εμπειρίας του έργου eTwinning, αυτή ήταν μεγαλύτερη για τη σχολική κοινότητα από ότι για το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Ακόμη, οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί χρησιμοποίησαν τις διάφορες μορφές τυπικής και άτυπης επαγγελματικής ανάπτυξης που παρέχει το eTwinning και δήλωσαν ότι αυτές ήταν αρκετά ή πολύ χρήσιμες. Τέλος, τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετώπισαν κατά την εκτέλεση του έργου eTwinning οι εκπαιδευτικοί ήταν η έλλειψη χρόνου, τα προβλήματα υλικοτεχνικής υποδομής του σχολείου, οι δυσκολίες οργάνωσης της συνεργασίας με τους εταίρους και η έλλειψη υποστήριξης από τους συναδέλφους.

Συνοψίζοντας, τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν τη σημαντική θετική επίδραση του eTwinning τόσο στις ψηφιακές ικανότητες μαθητών και εκπαιδευτικών όσο και στις δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας. Αυξήθηκε η πολιτιστική ευαισθητοποίηση μαθητών και εκπαιδευτικών και βελτιώθηκαν οι κοινωνικές δεξιότητές τους, ενώ θετικός αντίκτυπος υπήρξε και στη διδασκαλία και στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας για την πλειοψηφία των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα.

7.2. Προτάσεις

Με την παρούσα μελέτη, που βασίστηκε στις απόψεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετείχαν σε έργα eTwinning, έγινε διερεύνηση των επιδράσεων του eTwinning στη σχολική κοινότητα. Η μελέτη αυτή βέβαια δεν εξαντλεί το υπάρχον ερευνητικό πεδίο, αλλά υποδεικνύει κατευθύνσεις για μελλοντικές ερευνητικές προσπάθειες, δεδομένης και της περιορισμένης ελληνικής βιβλιογραφίας. Τα αποτελέσματά της μπορούν να αποτελέσουν τμήμα μιας εκτεταμένης έρευνας στον Ελλαδικό χώρο, η οποία να στοχεύει στην ευρύτερη αξιολόγηση τόσο, με ποιοτικό όσο και με ποιοτικό τρόπο, των επιδράσεων του eTwinning στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς, τη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία, αλλά και στις σχολικές μονάδες και την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Acitores Martínez, I. (2014). *Intercultural exchange through an e-twinning project* (Bachelor thesis). Universitat de Vic – Universidad de Valladolid, Valladolid. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://uvadoc.uva.es/handle/10324/6862> (10/12/19).
- Αλεξίου (Alexiou), Α. (2019). Teaching mathematical concepts using web-based collaborative environments. An eTwinning case study. *Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία*, 15(1), 111-124.
- Βάμβουκας, Μ. Ι. (2007). *Εισαγωγή στην Ψυχοπαιδαγωγική Έρευνα και Μεθοδολογία* (8^η Εκδ.). Αθήνα: Γρηγόρης.
- Bacescu, M. C. (2016). eTwinning - The community for schools in Europe. In: I. Roceanu (Ed.), 12th *International Scientific Conference 'eLearning and Software for Education' - eLearning Vision 2020!*, Volume II, 21-22 April 2016 (pp. 194-199). Bucharest: "Carol I" National Defence University Publishing House.
- Βουτυρά, Α. (2008). *Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της χρήσης ΤΠΕ στη διδακτική πράξη με την αξιοποίηση του Διαδικτύου στην εφαρμογή του καινοτόμου προγράμματος ηλεκτρονικής αδελφοποίησης στο μάθημα της δεύτερης ξένης γλώσσας στο Γυμνάσιο - Μελέτη περίπτωσης: Το σχέδιο εργασίας "Vis ma Vie"* (Μεταπτυχιακή εργασία). Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος.
- Breuer, R., Klamma, R., Cao, Y., & Vuorikari, R. (2009). Social network analysis of 45,000 schools: A case study of technology enhanced learning in Europe. In: U. Cress, V. Dimitrova & M. Specht (Eds.), 4th *European Conference on Technology Enhanced Learning: Learning in the synergy of multiple disciplines*, 29 September-2 October 2009 (pp. 166-180). New York: Springer.
- Burt, R. S. (2001). Structural holes versus network closure as social capital. In N. Lin, K.S. Cook & R. S. Burt (Eds.), *Social capital: Theory and research* (pp. 31-56). New York: Routledge.
- Cachia, R., & Punie, Y. (2012). Teacher collaboration in the context of networked learning. Current eTwinning practices and future perspectives. In: V. Hodgson, C. Jones, M. de Laat, D. McDonnell, T. Ryberg & P. Sloep (Eds.), 8th *International Conference on Networked Learning 2012*, 2-4 April 2012 (pp. 429-436). Lancaster University.

- Caena, F. (2014). *Initial teacher education in Europe: an overview of policy issues*. Brussels: European Commission.
- Camilleri, R.-a. (2016). Global education and intercultural awareness in eTwinning. *Cogent Education*, 3(1), 1210489. DOI: 10.1080/2331186X.2016.1210489
- Carey, K. (2016). *The end of college: Creating the future of learning and the university of everywhere*. New York: Riverhead Books.
- Cassells, D., Gilleran, A., Morvan, C., & Scimeca, S. (2015). *eTwinning generation, celebrating ten years of eTwinning*. Brussels: Central Support Service of eTwinning-European Schoolnet.
- Crawley, C., Dimitru, P., & Gilleran, A. (Eds.). (2007). *Learning with eTwinning: A handbook for teachers*. Brussels: Central Support Service of eTwinning-European Schoolnet.
- Crawley, C., Gilleran, A., Scimeca, S., Vuorikari, R., & Wastiau, P. (2009). *Beyond school projects: A report on eTwinning 2008-2009*. Brussels: Central Support Service of eTwinning-European Schoolnet.
- Crawley, C., Gerhard, P., Gilleran, A., & Joyce, A. (Eds.). (2010). *eTwinning 2.0: Building the community for schools in Europe*. Brussels: Central Support Service of eTwinning-European Schoolnet.
- Creswell, J. W. (2016). *Εκπαιδευτική έρευνα. Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας* (N. Κουβαράκου, μετ.). Αθήνα: Ίων.
- Γιωτόπουλος, Γ. (2018). eTwinning και επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας. 5^ο Πανελλήνιο Συνέδριο eTwinning «Αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στα συνεργατικά σχολικά προγράμματα», 23-25 Νοεμβρίου 2018, (σελ. 355-361). Πάτρα: Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης eTwinning.
- Γκουβάτσου, Γ. (2018). *Παιδαγωγική αξιοποίηση της Διαδραστικής Τηλεδιάσκεψης στα πλαίσια υλοποίησης ενός eTwinning έργου: μια ολοκληρωμένη διδακτική παρέμβαση σχολικής Εξ ΑΕ για το μάθημα των Αγγλικών* (Μεταπτυχιακή εργασία). Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο.
- Δρακονταειδή, Δ. (2015). *Διαπολιτισμικά προγράμματα σχολικών συμπράξεων ως μέσα υλοποίησης Ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής. Εμπειρική διερεύνηση*. (Μεταπτυχιακή εργασία). Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα.

- European Commission. (2013a). *Analysis and mapping of innovative teaching and learning for all through new Technologies and Open Educational Resources in Europe Accompanying the document Communication 'Opening Up Education'*. Brussels: European Commission. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1577379910633&uri=CELEX: 52013SC0341](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1577379910633&uri=CELEX:52013SC0341) (16/12/2019).
- European Commission. (2013b). *Study of the impact of eTwinning on participating pupils, teachers and schools*. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ec23d4e3-e305-4d1c-83da-1989d35ec7e0> (16/12/2019).
- European Commission. (2017). *Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Ανάπτυξη των σχολείων και άριστη διδασκαλία για μια καλή αρχή στη ζωή*. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1496304694958&uri= COM:2017:248:FIN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1496304694958&uri=COM:2017:248:FIN) (16/12/2019).
- European Council. (1999). Απόφαση αριθ. 1999/382/EC του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 1999, για τη θέσπιση του δευτέρου σταδίου του κοινοτικού προγράμματος δράσης στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης Leonardo da Vinci. *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, L146, 33-47. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1577357173811&uri=CELEX:31999D0382> (16/12/2019).
- European Council. (2000a). Απόφαση αριθ. 253/2000/EC του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιανουαρίου 2000, για τη θέσπιση του δεύτερου σταδίου του προγράμματος κοινοτικής δράσης στον τομέα της εκπαίδευσης «Σωκράτης». *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, L028, 1-15. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1577359049500&uri=CELEX: 32000D0253](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1577359049500&uri=CELEX:32000D0253) (16/12/2019).
- European Council. (2000b). *Έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας (Μάρτιος 2000): προς την Ευρώπη της καινοτομίας και της γνώσης*. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://www.consilium.europa.eu/el/european-council/conclusions/1993-2003/> (16/12/2019).
- European Council. (2001). *Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο - Σχέδιο δράσης eLearning - Να σκεφτούμε την εκπαίδευση του αύριο*. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1577364715083&uri=CELEX:52001DC0172> (16/12/2019).

- European Council. (2002). *Συμπεράσματα της Προεδρίας - Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης 15 και 16 Μαρτίου 2002*. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://www.consilium.europa.eu/el/european-council/conclusions/1993-2003/> (16/12/2019).
- European Council. (2003). Απόφαση αριθ. 2318/2003/EC του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Δεκεμβρίου 2003, για τη θέσπιση πολυετούς προγράμματος (2004-2006) για την αποτελεσματική ενσωμάτωση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) στα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης (πρόγραμμα eLearning). *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, L348, 9-16. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1577365552440&uri=CELEX:32003D2318> (16/12/2019).
- European Council. (2006a). Απόφαση αριθ. 1720/2006/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Νοεμβρίου 2006, για τη θέσπιση προγράμματος δράσης στον τομέα της δια βίου μάθησης. *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, L327, 45-68. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX%3A32006D1720> (16/12/2019).
- European Council. (2006b). Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις βασικές ικανότητες της δια βίου μάθησης. *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, L394, 10-18. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1577404802870&uri=CELEX:32006H0962> (16/12/2019).
- Fat, S. (2012). The impact study of eTwinning projects in Romania. In: I. Roceanu (Ed.), *8th International Scientific Conference "eLearning and Software for Education"*, Volume I, 26-27 April 2012 (pp. 152-156). Bucharest: Editura Universitara.
- Ferguson, R., & Buckingham Shum, S. (2012). Social learning analytics: Five approaches. In: S. Buckingham Shum, D. Gasevic & R. Ferguson (Eds.), *2nd International Conference on Learning Analytics & Knowledge*, 29 April-02 May 2012 (pp. 23-33). New York: Association for Computing Machinery.
- Galvin, C. (2009). *eTwinning in the classroom: A showcase of good practice (2008-2009)*. Brussels: Central Support Service of eTwinning-European Schoolnet.
- Galvin, C., Gilleran, A., Hogenbirk, P., Hunya, M., Selinger, M., & Zeidler, B. (2006a). *Reflections on eTwinning: Collaboration and eTwinning. Enrichment and added value of eTwinning projects*. Brussels: eTwinning Central Support Service.

- Galvin, C., Gilleran, A., Hogenbirk, P., Hunya, M., Selinger, M., & Zeidler, B. (2006b). *Reflections on eTwinning: Pedagogical issues in eTwinning*. Brussels: eTwinning Central Support Service.
- Galvin, C., Gilleran, A., Hogenbirk, P., Hunya, M., Selinger, M., & Zeidler, B. (2007). *Reflections on eTwinning: Cultural understanding and integration professional development*. Brussels: eTwinning Central Support Service.
- Gilleran, A. (2007). eTwinning – A new path for European schools. *eLearning Papers*, N° 5.
- Gilleran, A. (2019). *eTwinning in an era of change: Impact on teachers' practice, skills, and professional development opportunities, as reported by eTwinners*. Brussels: Central Support Service of eTwinning-European Schoolnet.
- Gilleran, A., & Kearney, C. (2014). *Developing pupil competences through eTwinning*. Brussels: Central Support Service of eTwinning-European Schoolnet.
- Gilleran, A., Pateraki, I., Scimeca, S., & Morvan, C. (2017). *eTwinning Book: Building a culture of inclusion through eTwinning*. Brussels: Central Support Service of eTwinning-European Schoolnet.
- Holmes, B. (2013). School teachers' continuous professional development in an online learning community: lessons from a case study of an e T winning Learning Event. *European Journal of Education*, 48(1), 97-112.
- Hoskins, B., & Crick, R. D. (2010). Competences for learning to learn and active citizenship: different currencies or two sides of the same coin?. *European Journal of Education*, 45(1), 121-137.
- Θεμελής, Γ. (2018). Προϋποθέσεις υλοποίησης ποιοτικού έργου eTwinning. *Επιστημονική Επετηρίδα Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Κορινθίας*, 6, 28-37.
- Kampylis, P., Bocconi, S., & Punie, Y. (2012). Fostering innovative pedagogical practices through online networks: the case of eTwinning. In: J. Valtanen, E. Berki, M. Ruohonen, J. Uhomoihi, M. Ross & G. Staples (Eds.), *INSPIRE XVII – Education matters*, 21-23 August 2012 (pp. 17-28). Tampere: University of Tampere.
- Kampylis, P., & Punie, Y. (2013). Case report 1: eTwinning - the community for schools in Europe. In: P. Kampylis, N. Law & Y. Punie (Eds.), *ICT-enabled innovation for learning in Europe and Asia* (pp. 21-35). Luxemburg: Publications Office of the European Union.
- Kane, G. (2011). *Exploring the benefits of participating in an eTwinning project for small collaborative groups in a primary classroom setting - Case Study* (Μεταπτυχιακή

- εργασία). University of Limerick, Limerick. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://ulir.ul.ie/handle/10344/1820> (10/12/19).
- Κατσιφαράκη, Γ. (2009). Η ευρωπαϊκή εκπαιδευτική δράση eTwinning: ανασκόπηση. Στο: *Καινοτομία & ποιότητα στη σχολική εκπαίδευση* (σελ. 33-39). Γλυφάδα: Εκπαιδευτικό Κέντρο Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.
- Kearney, C., & Gras-Velázquez, À. (2015). *eTwinning Ten Years On: Impact on teachers' practice, skills, and professional development opportunities, as reported by eTwinners*. Brussels: Central Support Service of eTwinning-European Schoolnet.
- Kearney, C. (2016). *Monitoring eTwinning practice: A pilot activity guiding teachers' competence development*. Brussels: Central Support Service of eTwinning-European Schoolnet.
- Kearney, C., & Gras-Velázquez, À. (2018). *eTwinning Twelve Years On: Impact on teachers' practice, skills, and professional development opportunities, as reported by eTwinners*. Brussels: Central Support Service of eTwinning-European Schoolnet.
- Κολλητίδου, Ε. (2018). *Σχεδιασμός και μελέτη ενός προγράμματος ηλεκτρονικής μάθησης και συνεργασίας μεταξύ σχολείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης: Μια μελέτη περίπτωσης στα πλαίσια της δράσης eTwinning* (Μεταπτυχιακή εργασία). Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος.
- Komninou, I. (2010). New pedagogical theories in practice: multiple intelligences and eTwinning. *Multiple Intelligences a challenge for eTwinning. eTwinning learning event*. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: http://www.etwinning.gr/files/MI_eTwinning.pdf (16/12/2019).
- Law, N., Kamyliis, P., & Punie, Y. (2015). Pathways to enhance multilevel learning for scaling up systemic ICT-enabled learning innovations: Lessons from 7 European and Asian cases. In: C-K. Looi, L.W. Teh (Eds.), *Scaling Educational Innovations* (pp. 197-223). Singapore: Springer.
- Lenc, A., Žagar Pečjak, M., Šraj, U., & Abramič, M. (2016). *Study of the impact of the eTwinning programme on school education in Slovenia*. Ljubljana: Centre of the Republic of Slovenia for Mobility and European Educational and Training Programmes.
- Lomos, C., Hofman, R. H., & Bosker, R. J. (2011). Professional communities and student achievement – a meta-analysis. *School Effectiveness and School Improvement*, 22(2), 121-148.
- Manfredini, E. The contribution of eTwinning to innovation—mathematics, science and technology (MST). In: A. Ceccherelli & A. Tosi (Eds.), *Key Competences in Lifelong*

- Learning - Cultural Expression, Science and Citizenship: some eTwinning success stories*, 22-23 November 2007 (pp. 21-28). Florence: Grafiche Gelli Firenze.
- Μαστορή, Μ. (2017). *eTwinning και επαγγελματική ανάπτυξη εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης* (Μεταπτυχιακή εργασία). Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη.
- Moreno Peña, B. (2007). *La dimensión europea de la educación: una investigación evaluativa en torno al programa eTwinning* (Διδακτορική Διατριβή). Universidad de Granada, Granada. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://digibug.ugr.es/handle/10481/1667> (10/12/19).
- Μπούκλα, Ε. (2018). *Η αξιοποίηση συνεργατικών δράσεων eTwinning στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση* (Μεταπτυχιακή εργασία). Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη.
- Nawrot-Lis, B. (2018). The impact of eTwinning projects on teachers' professional development in the context of the English and Polish educational system. *EduAkcja. Magazyn Edukacji Elektronicznej*, 1(15), 23-40.
- Øverland, L. J. A. (2015). *A door out – eTwinning in foreign language learning – A qualitative study on students' reflections on potentials for language learning when participating in an eTwinning project, in lower secondary school* (Μεταπτυχιακή εργασία). Norwegian University of Science and Technology, Trondheim. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/handle/11250/2440506> (10/12/19).
- Παπαδάκης, Σ. (2015). Η δράση eTwinning. Παρελθόν, παρόν και μέλλον. Στο: Α. Λούβρης & Ν. Τζιμόπουλος (Επιμ.), *2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο eTwinning «Αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στα συνεργατικά σχολικά προγράμματα»*, 13-15 Νοεμβρίου 2015, (σελ. 361-370). Πάτρα: Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης eTwinning.
- Papadakis, S. (2016). Creativity and innovation in European education. Ten years eTwinning. Past, present and the future. *International Journal of Technology Enhanced Learning*, 8(3-4), 279-296.
- Παρασκευάς, Μ. (2016). Πρόλογος. Στο: Ν. Τζιμόπουλος & Α. Λούβρης (Επιμ.), *3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο eTwinning «Αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στα συνεργατικά σχολικά προγράμματα»*, 25-27 Νοεμβρίου 2016, (σελ. 11-15). Πάτρα: Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης eTwinning.
- Pateraki, I. (2018a). eTwinning and its relation to cultural heritage. In: I. Pateraki & S. Scimeca (Eds.), *Learning from the past, designing our future: Europe's cultural heritage*

- through eTwinning (pp. 14-36). Brussels: Central Support Service of eTwinning-European Schoolnet.
- Pateraki, I. (2018b). *Measuring the impact of eTwinning activities on teachers' practice and competence development*. Brussels: Central Support Service of eTwinning-European Schoolnet.
- Pham, M. C., Klamma, R., & Derntl, M. (2012). *D.2.3 Dynamic visual analytics for lifelong learning communities*. Brussels: European Commission.
- Pietrzak, A. (2009). Significance and development of the eTwinning programme in Poland as compared to other European countries. In E. Gajek, & P. Poszytek (Eds.), *eTwinning - A way to education of the future* (pp.11-30). Warsaw: Foundation for the Development of the Education System.
- Πομώνης, Γ. (2016). Χρησιμοποιώντας ΤΠΕ για τη διδασκαλία οικονομικών εννοιών: Μια πρόταση για υλοποίηση στην τάξη καθώς και σε περιβάλλον eTwinning. Στο: Ν. Τζιμόπουλος & Α. Λούβρης (Επιμ.), *3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο eTwinning «Αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στα συνεργατικά σχολικά προγράμματα»*, 25-27 Νοεμβρίου 2016, (σελ. 393-402). Πάτρα: Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης eTwinning.
- Popescu, A.-N., Popa, G., Diaconescu, C., & Ionescu, I. (2010). A model of pedagogical collaboration: eTwinning in Romania. In: N. Mastorakis, V. Mladenov & Z. Bojkovic (Eds.), *4th International Conference on Communications and Information Technology – Latest trends on Communications and Information Technology*, 22-25 July 2010 (pp. 124-127). World Scientific and Engineering Academy and Society.
- Ries, F., Cabrera, C. Y., & Carriedo, R. G. (2016). A study of teacher training in the United States and Europe. *The European Journal of Social & Behavioural Sciences*, 16(2), 2029-2054.
- Scimeca, S., Dumitru, P., Durando, M., Gilleran, A., Joyce, A., & Vuorikari, R. (2009). European Schoolnet: enabling school networking. *European Journal of Education*, 44(4), 475-492.
- Silva, M. P. C. (2013). “Learning from One Another” eTwinning project: A model of an intercultural approach to using ICT in foreign language teaching. In: P.M. Pumilia-Gnarini, E. Favaron, E. Pacetti, J. Bishop & L. Guerra (Eds.), *Handbook of Research on Didactic Strategies and Technologies for Education: Incorporating Advancements* (pp. 170-181). Hershey: IGI Global.

- Song, E., Petrushyna, Z., Cao, Y., & Klamma, R. (2011). Learning analytics at large: the lifelong learning network of 160,000 European teachers. In: C.D. Kloos, D. Gillet, R.M. Crespo García, F. Wild & M. Wolpers (Eds.), *6th European Conference on Technology Enhanced Learning. Towards Ubiquitous Learning*, 20-23 September 2011 (pp. 398-411). New York: Springer.
- Török-Lakatos, E., & Dorner, H. (2008). Monitoring the eTwinning program in Hungary – A survey of basic conditions and teachers’ experience. *eLearning Papers*. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: https://www.academia.edu/1197654/Monitoring_the_eTwinning_program_in_Hungary_A_survey_of_basic_conditions_and_teachers_experience (10/12/19).
- Valls Cassí, C. (2014). *Etwinning project: a way to motivate young EFL learners* (Bachelor thesis). Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya, Vic. Διαθέσιμο στον διαδικτυακό τόπο: <http://repositori.uvic.cat/handle/10854/3373> (10/12/19).
- Vangrieken, K., Meredith, C., Packer, T., & Kyndt, E. (2017). Teacher communities as a context for professional development: A systematic review. *Teaching and Teacher Education*, 61, 47-59.
- Velea, S. (2011). ICT in education: responsible use or a fashionable practice. The impact of eTwinning action on the education process. In: *Proceedings of the 6th International Conference on Virtual Learning*, 28-29 October 2011 (141-144). Bucharest: University of Bucharest Publishing House.
- Velea, S. (2012). Transnational School Partnerships Supported by ICT. Benefits for learning. In: I. Roceanu (Ed.), *8th International Scientific Conference “eLearning and Software for Education”*, Volume I, 26-27 April 2012 (pp. 377-382). Bucharest: Editura Universitara.
- Velea, S. (2016). Learning quality assurance of schools collaborative online projects. In: I. Roceanu (Ed.), *12th International Scientific Conference ‘eLearning and Software for Education’ - eLearning Vision 2020!*, Volume II, 21-22 April 2016 (pp. 280-285). Bucharest: “Carol I” National Defence University Publishing House.
- Vescio, V., Ross, D., & Adams, A. (2008). A review of research on the impact of professional learning communities on teaching practice and student learning. *Teaching and Teacher Education*, 24, 80-91.
- Vuorikari, R. (2010). *Teachers’ professional development: an overview of current practice*. Brussels: Central Support Service of eTwinning-European Schoolnet.
- Vuorikari, R., Berlanga, A., Cachia, R., Cao, Y., Fetter, S., Gilleran, A., ... Petrushyna, Z. (2011). ICT-based school collaboration, teachers’ networks and their opportunities for

- teachers' professional development - a case study on eTwinning. In: H. Leung, E. Popescu, Y. Cao, R.W.H. Lau & W. Nejdil (Eds.), *10th International Conference. Advances in Web-Based Learning*, 8-10 December 2011 (pp. 112-121). New York: Springer.
- Vuorikari, R., Kampylis, P., Scimeca, S., & Punie, Y. (2015). Scaling up teacher networks across and within European schools: The case of eTwinning. In: C-K. Looi, L.W. Teh (Eds.), *Scaling Educational Innovations* (pp. 227-254). Singapore: Springer.
- Vuorikari, R., Garoia, V., Punie, Y., Cachia, R., Redecker, C., Cao, Y., ... Sloep, P. (2012). *Teacher networks: Today's and tomorrow's challenges and opportunities for teaching profession*. Brussels: European Schoolnet.
- Vuorikari, R., & Scimeca, S. (2013). Social learning analytics to study teachers' large-scale professional networks. In: T. Ley, M. Ruohonen, M. Laanpere & A. Tatnall (Eds.), *IFIP WG 3.4 International Conference: Open and Social Technologies for Networked Learning*, 30 July-3 August 2012 (pp. 25-24). New York: Springer.
- Westheimer, J. (2008). Learning among colleagues: teacher community and the shared enterprise of education. In: M. Cochran-Smith, S. Feiman-Nemser, S. & J. McIntyre (Eds.), *Handbook of Research on Teacher Education*, 3rd Edition (pp. 756-783). New York: Routledge-Association of Teacher Educators.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ερωτηματολόγιο

Διερεύνηση των επιδράσεων του eTwinning στη σχολική κοινότητα

Ενότητα 1 / 8: Ερωτήσεις προφίλ

1. Φύλο: Άντρας / Γυναίκα

2. Ηλικία: 30 ή λιγότερο / 31-35 / 36-45 / 46-55 / 56 ή περισσότερο

3. Επίπεδο σπουδών: Πτυχίο ΑΕΙ / Διδασκαλείο μετεκπαίδευσης / Μεταπτυχιακό / Διδακτορικό

4. Γνώσεις χρήσης ΤΠΕ: ΤΠΕ Α' επιπέδου / ΤΠΕ Β' επιπέδου / Επιμορφωτής ΤΠΕ / Άλλου είδους πιστοποίηση

5. Κύριο αντικείμενο διδασκαλίας: Προσχολική αγωγή / Μαθήματα δημοτικού σχολείου / Ξένες γλώσσες / Πληροφορική-Τεχνολογία / Μαθηματικά / Φυσικές επιστήμες / Ιστορία-Λογοτεχνία / Κοινωνικές επιστήμες-Οικονομία / Άλλο

6. Διδακτική εμπειρία: έως 3 έτη / 4-10 / 11-20 / 21-30 / 31 ή περισσότερα έτη

7. Τύπος σχολείου: Νηπιαγωγείο / Δημοτικό / Γυμνάσιο / Γενικό Λύκειο / Επαγγελματικό Λύκειο / Ειδικό σχολείο / Άλλο

8. Κατηγορία σχολείου: Δημόσιο / Ιδιωτικό

9. Περιοχή που βρίσκεται το σχολείο: Αστική / Ημιαστική / Αγροτική

10. Διοικητική περιφέρεια: Ανατολική Μακεδονία και Θράκη / Κεντρική Μακεδονία / Δυτική Μακεδονία / Ήπειρος / Θεσσαλία / Ιόνιοι Νήσοι / Δυτική Ελλάδα / Στερεά Ελλάδα / Αττική / Πελοπόννησος / Βόρειο Αιγαίο / Νότιο Αιγαίο / Κρήτη

Ενότητα 2 / 8: Σχέση με το έργο eTwinning

11. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις (δηλώσεις) αποδίδει καλύτερα τη σημερινή σχέση σας με το έργο eTwinning;

- Συμμετείχα σε έργο (σύμπραξη) eTwinning, αλλά όχι αυτή τη σχολική χρονιά
- Συμμετείχα παλαιότερα σε έργο eTwinning και συμμετέχω και αυτή τη σχολική χρονιά
- Συμμετέχω για πρώτη φορά σε έργο eTwinning

12. Για ποιον κυρίως λόγο συμμετέχετε σε έργο eTwinning;

Για τη δημιουργία έργων / Για την επικοινωνία με εκπαιδευτικούς με παρόμοια ενδιαφέροντα / Για επαγγελματική ανάπτυξη

13. Πλήθος έργων eTwinning που έχετε υλοποιήσει ή συμμετέχετε μέχρι σήμερα:

1 / 2 / 3 / 4-5 / 6-8 / περισσότερα από 8

14. Πλήθος εθνικών ετικετών ποιότητας που έχετε λάβει μέχρι σήμερα:

0 / 1 / 2-3 / 4-6 / περισσότερες από 6

15. Πλήθος εθνικών βραβείων που έχετε λάβει μέχρι σήμερα:

0 / 1 / 2 / 3-4 / περισσότερα από 4

16. Πλήθος Ευρωπαϊκών βραβείων που έχετε λάβει μέχρι σήμερα:

0 / 1 / 2 / 3-4 / περισσότερα από 4

17. Θεματικές κατηγορίες των έργων eTwinning που έχετε υλοποιήσει:

Φυσικές επιστήμες / Πολιτισμός / Ιστορία / Γλώσσα / Ξένες Γλώσσες / Γεωγραφία / Μαθηματικά / Διαθεματικά έργα / Άλλο

18. Τα έργα που υλοποιήσατε, με τις παραπάνω θεματολογίες, συνδέονται με τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος των μαθημάτων της ειδικότητάς σας; Ναι / Όχι

19. Στον σχεδιασμό των eTwinning έργων σας λαμβάνετε υπόψη σας τους στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος; Ναι / Όχι

20. Διάρκεια του πλέον πρόσφατου έργου eTwinning που υλοποιήσατε: έως 1 μήνα / 1-3 μήνες / 3-6 μήνες / 6 μήνες έως 1 χρόνο / 1-2 χρόνια

Ενότητα 3 / 8: Αντίκτυπος του έργου eTwinning στους εκπαιδευτικούς

21. Αξιολογήστε τη συνολική εμπειρία από τη συμμετοχή σας σε έργο eTwinning:

1 Πολύ αρνητική / 2 Αρνητική / 3 Ουδέτερη / 4 Θετική / 5 Πολύ θετική

22. Η συμμετοχή σας σε έργο eTwinning πόσο θετικό αντίκτυπο είχε για εσάς στα παρακάτω; 1 Καθόλου / 2 Λίγο / 3 Αρκετά / 4 Πολύ / 5 Πάρα πολύ

- Σεβασμός για διαφορετικές κουλτούρες
- Γνώση και κατανόηση άλλων εκπαιδευτικών συστημάτων
- Οργανωτικές και διοικητικές δεξιότητες (Ικανότητα οργάνωσης και διαχείρισης σχεδίων και ομάδων)
- Κοινωνικές δεξιότητες
- Ψηφιακές δεξιότητες
- Συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών
- Σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών
- Εμπλουτισμός των διδακτικών σας μεθόδων
- Προετοιμασία των μαθημάτων σας
- Δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού για τα μαθήματά σας
- Διδασκαλία των μαθημάτων σας
- Επαγγελματική ανάπτυξη

Ενότητα 4 / 8: Επίδραση στις δεξιότητες και τον τρόπο διδασκαλίας των εκπαιδευτικών

23. Αξιολογήστε τη βελτίωση που υπήρξε στο επίπεδο των ψηφιακών δεξιοτήτων σας λόγω της συμμετοχής σας σε έργο eTwinning:

1 Καμία / 2 Μικρή / 3 Μέτρια / 4 Μεγάλη / 5 Πολύ μεγάλη

24. Αξιολογήστε το βαθμό βελτίωσης της γνώσης και χρήσης της ξένης γλώσσας επικοινωνίας εξαιτίας της συμμετοχής σας σε έργο eTwinning:

1 Καθόλου / 2 Μικρός / 3 Μέτριος / 4 Μεγάλος / 5 Πολύ μεγάλος

25. Επίδραση του έργου eTwinning στη αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας σας:

1 Καμία / 2 Μικρή / 3 Μέτρια / 4 Μεγάλη / 5 Πολύ μεγάλη

26. Η συμμετοχή σας σε έργο eTwinning πόσο θετικό αντίκτυπο είχε για εσάς στα παρακάτω; 1 Καθόλου / 2 Λίγο / 3 Αρκετά / 4 Πολύ / 5 Πάρα πολύ

- Γνώση νέων μεθόδων διδασκαλίας
- Παρακίνηση για εισαγωγή αλλαγών και νέων μεθόδων στη διδασκαλία μου
- Εμπλουτισμός του περιεχομένου και των θεμάτων της διδασκαλίας (ή του αναλυτικού προγράμματος σπουδών)
- Μεγαλύτερη χρήση των νέων τεχνολογιών κατά τη διαδικασία της διδασκαλίας
- Συνεργασία με εκπαιδευτικούς άλλων ειδικοτήτων εντός του σχολείου μου
- Περισσότερη έμφαση σε νέα παιδαγωγικά στοιχεία
- Ανάπτυξη διαφοροποιημένων μαθησιακών δραστηριοτήτων
- Χρήση της συνεργατικής μάθησης στην τάξη

27. Χρησιμοποιήσατε κάποια νέα διδακτική μέθοδο ως αποτέλεσμα (λόγω) της συμμετοχής σας σε έργο eTwinning; Ναι / Όχι

28. Σε θετική περίπτωση, παρακαλούμε να αναφέρετε τη νέα διδακτική μέθοδο:

29. Χρησιμοποιήσατε κάποια νέα διδακτικά εργαλεία/πόρους ως αποτέλεσμα (λόγω) της συμμετοχής σας σε έργο eTwinning; Ναι / Όχι

30. Σε θετική περίπτωση, παρακαλούμε να αναφέρετε τα νέα διδακτικά εργαλεία/πόρους:

Ενότητα 5 / 8: Αντίκτυπος του έργου eTwinning στους μαθητές

31. Πως αξιολογείτε τη συνολική εμπειρία των μαθητών σας από τη συμμετοχή τους σε έργο eTwinning;

1 Πολύ αρνητική / 2 Αρνητική / 3 Ουδέτερη / 4 Θετική / 5 Πολύ θετική

32. Ποια εκτιμάτε ότι ήταν η επίδραση του έργου eTwinning στην ανάπτυξη και βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των μαθητών σας;

1 Καμία / 2 Μικρή / 3 Μέτρια / 4 Μεγάλη / 5 Πολύ μεγάλη

33. Ποια εκτιμάτε ότι ήταν η επίδραση του έργου eTwinning στην ανάπτυξη και βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών σας;

1 Καμία / 2 Μικρή / 3 Μέτρια / 4 Μεγάλη / 5 Πολύ μεγάλη

34. Αξιολογήστε τον βαθμό βελτίωσης της γνώσης και χρήσης της ξένης γλώσσας επικοινωνίας των μαθητών σας λόγω της συμμετοχής τους στο έργο eTwinning:

1 Καθόλου / 2 Μικρός / 3 Μέτριος / 4 Μεγάλος / 5 Πολύ μεγάλος

35. Αξιολογήστε τον βαθμό ενδυνάμωσης της Ευρωπαϊκής ταυτότητας των μαθητών σας λόγω της συμμετοχής τους στο έργο eTwinning:

1 Καθόλου / 2 Μικρός / 3 Μέτριος / 4 Μεγάλος / 5 Πολύ μεγάλος

36. Η συμμετοχή των μαθητών σας σε έργο eTwinning πόσο θετικό αντίκτυπο είχε για αυτούς στα παρακάτω;

1 Καθόλου / 2 Λίγο / 3 Αρκετά / 4 Πολύ / 5 Πάρα πολύ

- Ενδιαφέρον για άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και την κουλτούρα τους
- Ευαισθητοποίηση για τη γλωσσική πολυμορφία στην Ευρώπη
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα
- Βελτίωση δεξιοτήτων μάθησης
- Βελτίωση ψηφιακών δεξιοτήτων
- Συνεργασία μεταξύ μαθητών
- Έκφραση δημιουργικότητας
- Προσωπικές σχέσεις μεταξύ μαθητών
- Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας σκέψης
- Κινητοποίηση για εκμάθηση ξένων γλωσσών

Ενότητα 6 / 8: Διάχυση της εμπειρίας του έργου eTwinning

37. Αξιολογήστε τον βαθμό διάχυσης της εμπειρίας του έργου eTwinning στη σχολική κοινότητα του σχολείου σας:

1 Καθόλου / 2 Μικρός / 3 Μέτριος / 4 Μεγάλος / 5 Πολύ μεγάλος

38. Αξιολογήστε τον βαθμό διάχυσης της εμπειρίας του έργου eTwinning στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον του σχολείου σας:

1 Καθόλου / 2 Μικρός / 3 Μέτριος / 4 Μεγάλος / 5 Πολύ μεγάλος

39. Ποια από τα παρακάτω πραγματοποιήθηκαν κατά την εκτέλεση ή μετά την ολοκλήρωση του έργου eTwinning; Ναι / Όχι

- Κοινοποίηση του έργου και των αποτελεσμάτων του στο υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό της σχολικής μονάδας
- Κοινοποίηση του έργου και των αποτελεσμάτων του στη διοίκηση της σχολικής μονάδας
- Ανάρτηση/αναρτήσεις στην ιστοσελίδα της σχολικής μονάδας
- Ενημέρωση γονέων για το έργο και τα αποτελέσματά του
- Διάδοση του έργου στα τοπικά μέσα ενημέρωσης (τύπος, ραδιόφωνο, τηλεόραση)
- Παρουσίαση της εμπειρίας του έργου eTwinning σε δραστηριότητες επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, π.χ. ημερίδες, συνέδρια, κλπ.

Ενότητα 7 / 8: eTwinning και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών

40. Έχετε συμμετάσχει σε κάποια επιμόρφωση σε σχέση με τις ΤΠΕ μέσω της πλατφόρμας του eTwinning (π.χ. Webinar, Expert Talk, κ.α.); Ναι / Όχι

41. Νιώθετε περισσότερο εξοικειωμένος/η με τις ΤΠΕ μετά από αυτές τις επιμορφώσεις; Ναι / Όχι

42. Θεωρείτε ότι η εξ' αποστάσεως επιμόρφωση του eTwinning ικανοποιεί τις προσδοκίες σας για διαρκή επιμόρφωση; Ναι / Όχι

43. Έχετε συμμετέχει σε δια-ζώσης επιμόρφωση του eTwinning, π.χ. Contact Seminar, PDW, Thematic Conference; Ναι / Όχι

44. Μετά τη συμμετοχή σας στο eTwinning, νιώθετε ότι ανήκετε στην κοινότητα πρακτικής του eTwinning; Ναι / Όχι

Ενότητα 8 / 8: Προβλήματα που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί

45. Ποια από τα παρακάτω προβλήματα αντιμετωπίσατε κατά την εκτέλεση του έργου eTwinning; Ναι / Όχι

- Έλλειψη χρόνου.
- Προβλήματα υλικοτεχνικής υποδομής του σχολείου (π.χ. προβληματική σύνδεση με το διαδίκτυο, έλλειψη υπολογιστών, κλπ)
- Δυσκολίες στη χρήση της online πλατφόρμας του eTwinning
- Δυσκολίες οργάνωσης της συνεργασίας με τους εταίρους
- Προβλήματα γλωσσικής επικοινωνίας με τους εταίρους
- Δεν υπήρξε υποστήριξη από τους συναδέλφους
- Έλλειψη υποστήριξης από τη Διεύθυνση της σχολικής μονάδας
- Έλλειψη υποστήριξης από τον τοπικό πρεσβευτή του eTwinning
- Έλλειψη υποστήριξης από την Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης δράσης eTwinning
- Έλλειψη ενδιαφέροντος από τους μαθητές
- Κανένα